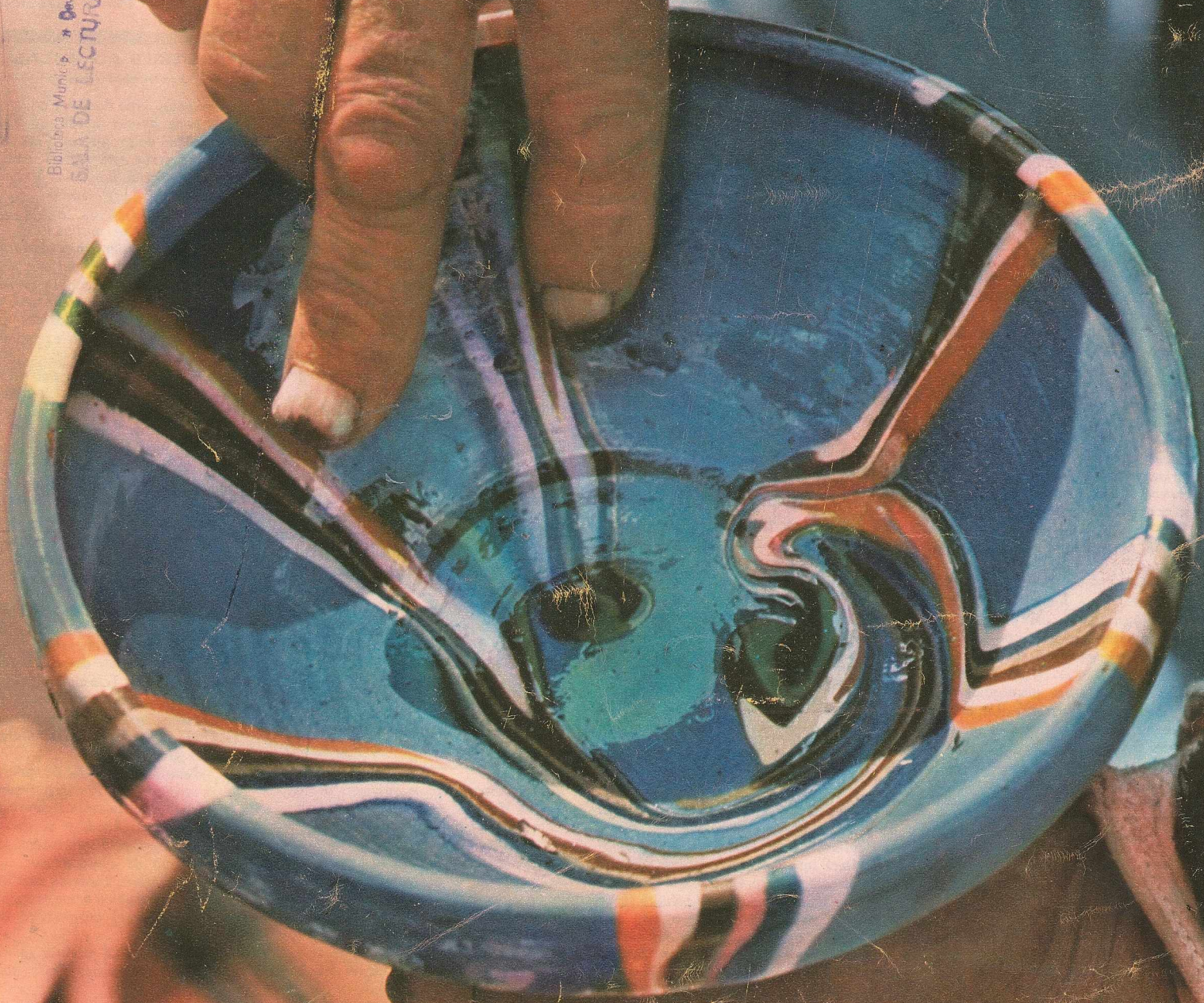

ANUL XXII-NR. 25 (941)-16 Iunie

flacăra

Biblioteca Municipala "D. M. Poni" SALA DE LECTURA

TURIȘTI!

La dispoziția
dumneavoastră:

Restaurantul
«CASA
DÎMBOVIȚEANĂ»

●
Restaurantul
«CHINDIA»

●
Grădina de vară
«AMANA»
toate din Tîrgoviște

●
Restaurantul
«CENTRAL»
din Moreni

●
Restaurantul
«FIENI»

●
Restaurantul
«VULCAN»
din Pucioasa

ÎN JUDEȚUL DÎMBOVIȚA

săptămîna
politică

DOUĂ ANIVERSĂRI

Aniversările sînt omagiul nostru respectuos pentru începuturi; și tot ele sînt izvoare pentru fiecare dintre noi, și pentru toți laolaltă, de aduceri aminte.

În ultimele șapte zile ne-au revenit în prim planul memoriei — unora direct, altora prin intermediul celor aflate din paginile istoriei și de la mai vîrstnici — două momente de seamă în istoria tradițiilor de luptă ale poporului nostru.

*

Ne-am amintit cum în iunie '33, deci în urmă cu patruzeci de ani, Partidul Comunist Român a sosit necesar înființarea unui Comitet Național Antifascist care să opună voința națiunii și a comunistilor ei, dictaturii fasciste înscăunate în unele țări ale Europei, precum și organizațiilor de tip fascist care, împotriva tradițiilor democratice și de independență ale poporului nostru, încercau să-și facă loc la noi în țară.

Ne-am amintit de cuvinte ale apelului de început ale comitetului: «Strîngînd în jurul acțiunii antifasciste pe toți cei care lucrează cu brațul sau cu mîntea la orașe și la sate, vom putea stăvili în România triumful unui curent care poartă în el germenul de distrugere a tot ce e izvor de muncă și gîndire»; și ne-am amintit de semnatarul lui: Iorgu Iordan, Petre Constantin-Ceaușescu, Ilie Cristea, Tudor Bugnariu, Barbu Lăzăreanu, Radu Cernătescu, Victor Gherasim, Cicerone Theodorescu, C. Motaș, Matei Socor, Ilie Stănescu, Al. Iliescu, Gh. Popa și alții.

Ne-am amintit că, tot în acel timp zburcînd, a intrat în rîndul luptătorilor intens activi ai mișcării noastre comuniste, democratice și antifasciste, un tînăr doar de 15 ani care, în anii care au urmat, avea să intre în istorie și în sufletul unui întreg popor: Nicolae Ceaușescu.

Și, firește, ne-am amintit că lupta noastră antifascistă, începută declarat în iunie 1933, avea să fie — după ani de încordare și jertfe — triumfătoare.

*

Și tot în aceste zile care au premers lui 11 Iunie, care au stat calendaristic în jurul lui, ne-am amintit de bătălia noastră, de acum 25 de ani, pentru naționalizarea principalelor mijloace de producție industrială.

Ne-am amintit zeci și sute de episoade ale luptei muncitorilor, conduși de comuniști, pentru dublarea calității lor de producători, cu aceea de proprietari.

Ne-am amintit, cu tandrețe și mîndrie, de începutul sectorului socialist de stat în economie, dar și de pașii, deloc comozi, spre economia națională unitară și multilateral dezvoltată a României lui 1973.

Ne-am amintit de eforturi și de împliniri. Ne-am amintit pur și simplu de noi și de viața noastră de-a lungul acestui sfert de veac.

Ne-am mai făcut încă o dată bilanțul, ne-am mai judecat încă o dată, cu exigență comunistă, faptele și am ajuns la aceeași concluzie: pentru români și pentru țara noastră, viitorul nu poate fi decît frumos, prosper, liber.

*

Ne-am amintit de toate acestea și de nenumărate alte fapte ale acelor ani, însă dincolo de rememberul nostru omagial și sentimental, dincolo de festivitățile organizate ori spontane, am cinstit cele două aniversări printr-o îndîrjită muncă pașnică. Aceasta-i forma de eroism — obștesc și cotidian — cu care răspundem, azi, îndîrjirii și eroismului românesc de acum 25 de ani, de acum 40 de ani și dintotdeauna.

opinia
unui alegător

ÎNTRE ALTE TRADIȚII..

Printre subiectele pe care alegătorul le abordează datorită contactului său nemijlocit cu viața — socială, dar și particulară — pentru că există și acest aspect al vieții, desfășurată pentru fiecare, pînă la urmă, în atîtea împrejurări într-un mod destul de particular —, printre astfel de subiecte așadar se înscrie și acela al tradiției în domeniul restaurantelor.

În fond, de ce să ne fie jenă să recunoaștem că există și o astfel de tradiție care ne onorează, după cum în aceeași măsură ne onorează, să zicem, tradiția butoaielor cu pește și cu măslina la ușa băcăniilor.

Dar să ne întorcem la subiectul nostru de azi, dar și din fiecare zi, pentru că se știe foarte bine cîtă lume își face un subiect de discuție din «chestia restaurantelor». Și fiindcă veni vorba de tradiție, să-mi fie îngăduit să o evoc aici pe «coana Marița». Ei bine, cum zic, «coana Marița» ținea o circiumioară-restaurant la Horezu, vedeți dumneavoastră, la sfîrșitul pămîntului cam venea asta, acum 40 de ani, dar cum treceai pragul și suna clopoțelul de la intrare, cum te credeai cineva.

Adică vreau să spun că pomenita «coana Marița» făcea din 8-10 mese albe ca laptele, 8-10 locuri «pe lume», de bunăvoință, de bună dispoziție, de bunăcuviință, de bunăcredință față de cine-i trecea pragul. Ar fi vorba așadar de tradiția restaurantelor mici, cu flori pe masă, cu glasuri scăzute, cu sentimentul că nu te dai în stambă, în văzul lumii, mîncînd o biată friptură pe care numai un produs foarte pus la punct al științei moderne: laserul, ar putea să o taie. Ar fi vorba așadar de tradiția casei căreia să-i treci pragul, cu clopoțel sau fără, dar cu sentimentul liniștit și cu credința nezdruncinată că nu te va brufului nimeni, că nu te vei umili tot zîmbindu-i unui chelner care cîștigă de trei ori cît tine, de pe urma ta bineînțeles, pentru ca să-și permită să te disprețuiască și care numai la tine nu se gîndește cînd strigă tare, la teighea: «Mai pune-mi și mie 15 fripturi de vacă și 26 de mici» — ca la o nuntă de pierde-vară.

Că nu s-a pierdut tradiția și că ea mai pîlpîie pe ici, pe colo, e și ăsta un adevăr și o realitate și mă gîndesc la domnul Franz, de la Capșa, care știe să dea bună-seara, care are timp să te întrebe dacă îți place sau nu-ți place ce ți-a adus, care te sfătuește, care zice și «poftă bună» și care, ce să mai vorbim, face cinste «casei». Ar mai fi și ar mai fi și alte argumente în favoarea tradiției, ca să nu pomenesc, de pildă, decît de frații Chivu din Piața Amzei.

Nu despre ele țin eu să vorbesc în încheiere. Ci despre ideea de tradiție pe care am avea toate motivele să ne-o reamintim, să o reinviem, să o continuăm.

Între hangarul unui restaurant cu 600 de locuri și o rotiserie sau o circiumioară care să-ți lase impresia că se ocupă numai de tine, că meriți și tu, după cît muncești, să te simți omenit o oră, nu e greu să recunoaștem că ar fi cazul să alegem și dreptul la a ne respecta odihna și condiția de consumator-plătitor cu bani muncitori.

— Asta e, n-avem altceva, mestecă și dumneata mai cu gura, n-oi fi vrînd să-ți mestec eu fleica. Și merge și fără ardei, n-avem. Altceva!? Nu e rece vinul? Asta e, deschid sticla sau n-o deschid? Să fii sănătos, altă plîne mai moale nu e, adu-ți de acasă dacă ai dinți slabi.

Ei bine, tradiția acestei discuții absolute autentice nu o avem. Ar fi bine să nu o inaugurăm. Dacă e să alegem, atunci... să alegem.

ce profețim,
ce profesăm

„FRAȚI CĂUZAȘI“

O inspirată explicație apărută sub o fotografie chiar în aceste pagini, în care doi muncitori erau numiți metaforic «frați căuzași», mi-a reamintit nestinsa forță și frumusețe morală pe care o însuflă aceste două cuvinte atît de luminos împerechindu-se. Cu toate că arhivarii noștri de cuvinte adaugă indicativul «învechit» la definiția cuvîntului «căuzaș» din *Dicționarul limbii române literare contemporane*, nu poate să nu ne tulbure semnificația extrem de actuală a ceea ce noi am «traduce» prin «tovarăș întru aceeași cauză».

Dincolo de sensul generic, cu o rezonanță solemnă, apelativul patrioților de la jumătatea veacului trecut, integrat contextului realităților noastre, poate deveni un adevărat etalon etic. Marea și comuna noastră cauză de fiecare zi — care în etapa actuală se numește *societatea socialistă multilateral dezvoltată* — înseamnă munca mea, a ta, a lui, a tuturor. Expresia stă în puterea noastră, destul de des folosită de secretarul general al partidului, subliniază tocmai răspunderea ce o purtăm cu toții pentru izbînda acestei cauze.

Cîți înși nu întîlnim însă care dincolo de salariu și semnătura într-o condică se simt prea puțin legați de colectivul și instituția în care lucrează. Sinecurismul condamnat care se mai practică sau falsa devotație care ține numai atît cît respectivul chilipirgiu, printr-un concurs de împrejurări, obține cît mai multe avantaje pentru persoana sa, sînt mentalități nu numai opoșite prin unghere dosnice ale colectivității, ci chiar și la vedere. Dacă insul dominat de o asemenea mentalitate sibirică, sau, cum s-ar spune, «traianeneaco, pe banii babacului», are posibilitatea legală — o reciclare, o

detașare, tratarea unei afecțiuni etc. — ca timp de cîteva luni să-i meargă leafa, fii sigur că nu se va sinchisi (acesta e cuvîntul, nu pot căuta un altul mai elegant!) de instituția care-l hrănește, chiar dacă ar afla că i s-a mistuit sediul în flăcări! Din păcate, trebuie să spunem că, pe de altă parte, și factorii educativi din instituțiile noastre, uneori chiar din întreprinderi cu tradiție, fac prea puțin în ceea ce privește cultivarea devotamentului față de locul de muncă.

Denunțînd aceste moravuri sociale de inechitate a felului de a munci, cineva mi-ar reproșa poate faptul că ele nu au nimic comun cu frumoasa și entuziasta deviză pașoptistă. Or, tocmai aici cred că survine înțelegerea nouă, sensul plinar al comuniunii de cauză pe care o exprimă cuvintele «frați căuzași». Formularea ca atare poate fi conservată în patrimoniul de aur al istoriei limbii; seva ei perenă trebuie însă redată vieții, cu «prețuri noi», cum ar spune poetul.

A ne comporta cotidian la locul de muncă asemeni unor veritabili «frați căuzași», a ne lega să ne facem datoria, să ne batem pentru cauza comună — îndeplinirea exemplară, într-un spirit de abnegație a obligațiilor sociale care ne revin, a sarcinilor cîincinului în momentul de față — iată un prilej de a constata cît de înalt patriotice erau aspirațiile care îi uneau și i-au unit întotdeauna pe înaintemergătorii acestui popor.

Onorăm o tradiție, conferindu-i o nouă viață, trunchiului vechi dîndu-i nou altoi, cu și mai mari puteri de rodire. A fi «frați căuzași» azi, înseamnă a fi *buni tovarăși de muncă!*

Nicolae STOIAN

Oare cîte autobuze trec zilnic prin această stație supraaglomerată din importantul și — în atîtea privințe! — lăudabilul oraș Galati?

viața lui nicolae bălcescu (VII)

„MINUNATA REVOLUȚIE“

La începutul lunii iulie 1847, în urma unei crize de gelozie, Luxița s-a hotărât pe neașteptate, fără a-l informa în prealabil pe Bălcescu, să părăsească Parisul, fie pentru a se stabili — deocamdată — la Viena, fie pentru a se întoarce în țară.

O misivă fierbinte și deznădăjduită porni îndată pe urmele ei, izbutind să o ajungă la Viena.

«Astăzi la 3 — îi scria Bălcescu în ziua de 7 iulie — mă dusei la tine sigur că te voi găsi. Intrai în casă, casa pustie. O bătrână îmi spuse c-ai plecat. Un fer îmi străpunse inima. Pentru ce să plec fără să mă aștepți, fără să-mi spui? M-ai făcut tare să sufăr... Luțico, simt cu durere plecarea ta. Parisul mi se pare (acum) pustiu. Pierzându-te, simt cât îmi ești trebuincioasă... Iartă, Luțico, de te-am făcut să suferi, cum și eu ți-am iertat multe suferinți. Oprește-te, Luțico, oriunde te-ai afla. Păstrează-te, păstrează-ți sănătatea pentru mine, nu pentru tine... Ești singura prietenă a mea, singura femeie ce iubesc acum, dar te iubesc. Nu uita că liniștirea și viața mea atîrnă de liniștirea și viața ta. De la plecarea ta n-am hodină. Prietena mea, îți făgăduiesc că vei fi mulțumită de acum înainte de prietenul tău, de fratele tău».

Înduișoată, Luxița s-a reîntors la Paris, redînd prietenului său liniștea de care acesta avea atîta nevoie, mai ales că simptomele fizice ale sale se făceau tot mai evidente.

În octombrie, înțeleasă cu dînsul, ea se întoarse totuși în țară, urmînd ca apoi în primăvară să se stabilească la Buda, unde, la 17 mai, se va naște fiul lor, care va purta numele de Bonifaciu Florescu.

Rămăs singur, Bălcescu se va consacra cu toată energia operei închinată lui Mihai, aceasta fiind una dintre țintele cele mai înalte ale vieții sale.

Liniște nu va mai avea însă, fiindcă în februarie va izbucni revoluția ce va răsturna tronul lui Ludovic și va transforma Franța în republică.

Deși cetățean străin, Bălcescu va participa totuși intens la mișcările de stradă și va fi printre cei care la 23 februarie vor pătrunde în sala tronului de la Tuileries pentru a smulge o bucăciță din catifeaua ce acoperea tronul regal.

«De trei zile — îi scria el lui V. Alecsandri la 24 februarie — trăim cam tot pe ulițe. Află că nația cea mare s-a ridicat și că libertatea lumii s-a mintuit. Minunata Revoluție, ce te căieșc amarnic că n-ai văzut-o cu ochii, va schimba fața lumii. Regele a fugit. Republica e proclamată de toți».

Odată cu scrisoarea îi trimitea și bucăcița de catifea, ca o dovadă a victoriei revoluției și a dragostei ce purta poetului.

La sfîrșitul lui martie Bălcescu va părăsi Parisul pentru a se întoarce la București în vederea declanșării revoluției românilor.

ÎNTOARCEREA ÎN ȚARĂ

Înainte de a părăsi capitala Franței, Bălcescu a avut însă îndelungate consfătuiri cu

membrii Societății studenților români și cu alți români aflați în Paris — Al.G. Golescu-Arăpila, Ion și Dimitrie Brătianu, Iancu Alecsandri, Costache Negri, Scarlat Virnav — pentru a discuta situația politică europeană creată de revoluție și îndeosebi situația Principatelor române, aflate în strînsă dependență de Imperiul otoman și Imperiul țarist.

Fiind hotărîți cu orice preț să ridice steagul insurjecției și la Dunărea de Jos, ei luară totodată în discuție — orientîndu-se după revendicările mișcării din 1840 și după vechiul statut al «Frăției» — și programul revoluționar ce urma să fie înfățișat românilor atît cu privire la imperatiivele sociale, cît și la cele de ordin național.

La 9/21 martie ei au decis a se întoarce cu toții acasă.

Bălcescu va pleca în ziua de 12/24 martie, însoțit de Al.G. Golescu-Arăpila, pe ruta feroviară Bruxelles, Aachen, Hanovra. Convins de importanța «misiei» ce avea de îndeplinit, în decursul călătoriei Bălcescu a luat contact cu prințul Adam Czartoryski, șeful emigrației poloneze, cunoscut de dînsul la Paris, care, întovărășit de alți revoluționari polonezi, se îndreptă și el, cu aceleași intenții, spre hotarele patriei sale. De la Hanovra la Magdeburg cei doi au călătorit împreună, discutînd necesitatea și posibilitățile unei colaborări revoluționare româno-polone.

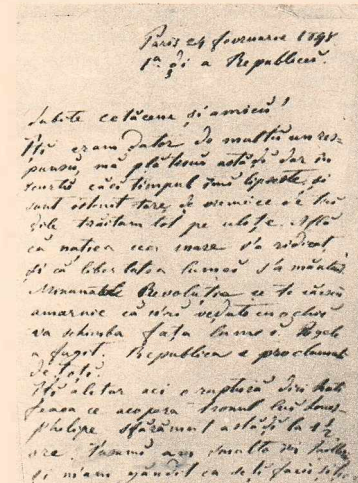
Străbătînd Germania, Bălcescu a putut totodată să-și dea seama de elanul cu care poporul se manifesta pentru revoluție, pentru libertate și constituție.

De la Magdeburg, Bălcescu și amicul său s-au îndreptat spre Viena, care se descătășase și ea din lanțurile lui Metternich, unde au ajuns la 19/31 martie. Peste zece zile, un nou popas, la Buda, în plină efervescență revoluționară. Cei doi amici, călătorind cu vaporul, au sosit în sfîrșit la Virciorova, debarcînd pe pămînt românesc.

Părăsind vaporul pentru a-și continua călătoria spre Craiova cu un poștalion românesc, au aflat pe parcurs că și în Țara Românească spiritele erau foarte agitate, ba chiar, după unele zvonuri, că la București revoluția ar fi și izbucnit.

La Craiova au constatat însă că zvonurile erau neîntemeiate, motiv ce l-a făcut pe Bălcescu și pe amicul său ca, în loc să-și continue drumul spre București, să se îndrepte spre Islaz și apoi, pe Dunăre, spre Giurgiu, unde își aveau garnizoanele căpitanul Nicolae Pleșoianu și maiorul Christian Tell, ambii vechi aderenți ai «Frăției» și comandanți ai unor unități militare de graniță, pentru a discuta cu ei măsurile de luat în vederea accelerării mișcării.

Abia după stabilirea unei înțelegeri precise cu aceștia, Bălcescu a pornit în sfîrșit spre București unde — după o absență de doi ani — avea să sosească la 3/15 aprilie.

Scrisoarea lui N. Bălcescu către Vasile Alecsandri, dată «Paris 24 februarie 1848, 1-a zi a Republicii».

Poporul parizian distrugînd tronul regelui Ludovic Filip. «Îți alătur aici — scria Bălcescu lui Alecsandri — o ruptură din catifeaua ce acoperea tronul lui Louis-Philippe, sfărîmat astăzi la 1 1/2 ore. Insu-mi am smuls-o în Tuileries...»

PRINTRE REVOLUȚIONARI DE LA BUCUREȘTI

În ziua următoare el a alergat să-și vadă pe Ghica și pe Rosetti, de la care avea să afle că «Frăția» își mobilizase rîndurile chiar din primele zile ale lui martie, și, totodată, că se începuse înarmarea («frăților»), dar că încă nu au căzut de acord nici asupra conținutului programului revoluționar și nici asupra datei la care urma să se declanșeze insurjecția. Nu se realizase apoi, și aceasta era de un interes vital pentru mișcare, nici unitatea dintre diferitele grupări cu caracter progresist și îndeosebi cu gruparea lui Ion Heliade-Rădulescu, cîțiva dintre vechii fruntași ai «Frăției» arătîndu-se ostili unei înțelegeri cu acesta, considerîndu-l ca prea moderat și totodată bănuindu-l de legături cu domnitorul Gheorghe Bibescu.

În zilele următoare au avut loc mai multe consfătuiri între proaspăt sosiții de la Paris — Ion și Dimitrie Brătianu veniseră și ei în același timp, dar pe un alt itinerar — și revoluționarii aflați în București, organizarea revoluției intrînd astfel într-o fază decisivă.

Luînd contact cu vechii săi amici, Bălcescu va fi rețrăit cu înfrigurare zilele de pregătire a acțiunii din 1840 și își va fi adus aminte cu mîndrie de revoluția din februarie de la Paris, la care participase cu atita însuflețire, dorînd ca și poporul său să intre cît mai grabnic în rîndul popoarelor revoluționare.

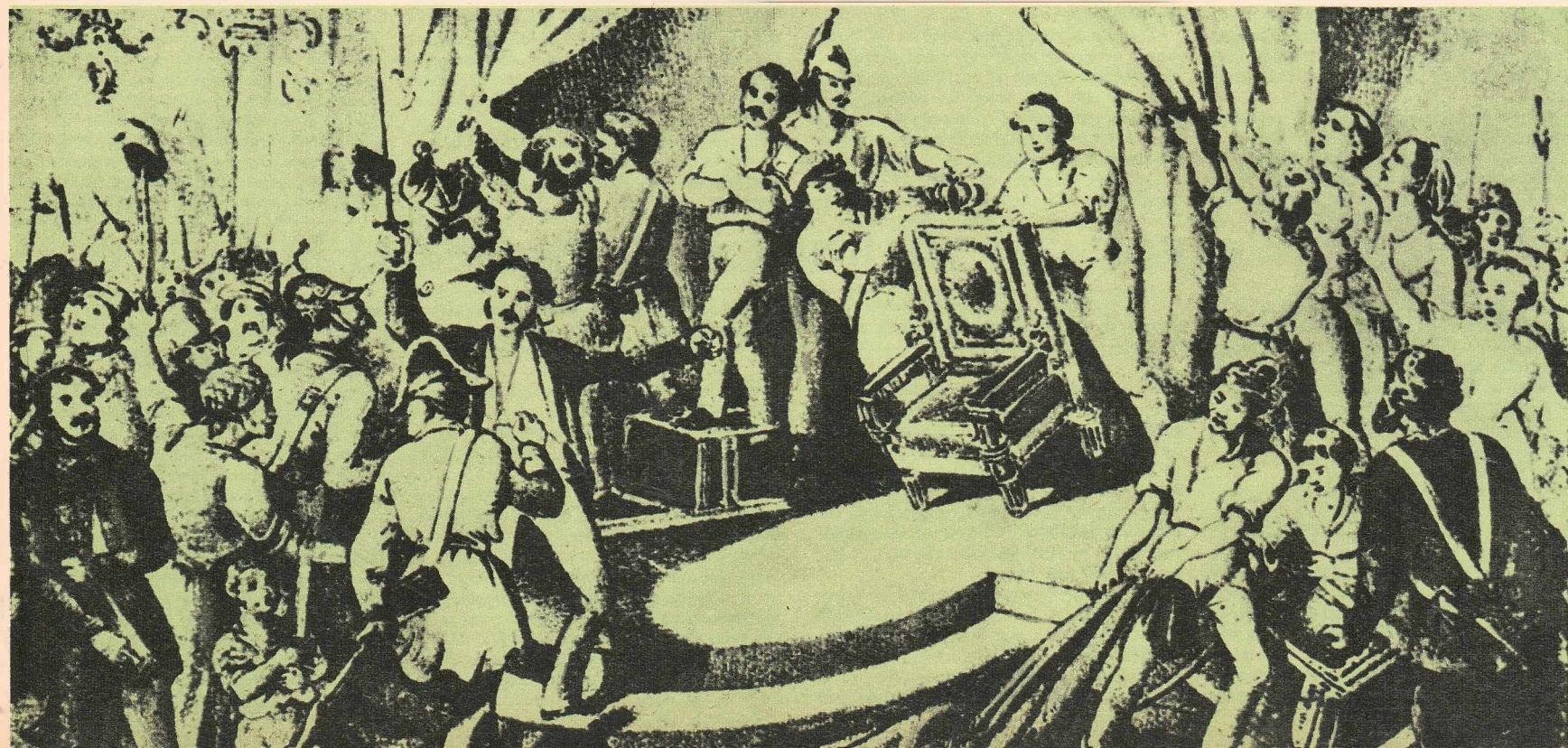
Tinînd seama de inflăcărarea pe care o constataste în drumul său de la Virciorova la București, ca și de înțelegerile stabilite cu ofițerii comandanți de garnizoane de la Islaz și Giurgiu, el a propus deci tovarășilor săi ca insurjecția să fie declanșată la 11/23 aprilie, dată care coincidea cu prima zi de paști.

Spre marea sa mîhnire și chiar indignare, aceștia, la sfatul lui Ion C. Brătianu, nu au acceptat însă data propusă de Bălcescu, așteptînd ca mai întîi să primească un mesaj din partea lui Lamartine, ajuns între timp ministru de externe al Republicii franceze și care, la plecarea din Paris, promisese frăților Brătianu, pentru a evita o intervenție militară otomană, sprijinul său diplomatic pe lîngă Înalta Poartă.

Fixarea datei pentru începerea insurjecției a fost deci amînată, dar totodată s-a ales un comitet executiv al mișcării format din trei persoane, care, după precizările lui Ghica, urma să aibă «deplină putere pentru a organiza și conduce acțiunea».

În acest comitet au fost aleși Nicolae Bălcescu, Ion Ghica și Al.G. Golescu-Arăpila. Sufletul comitetului, după cum e ușor de înțeles, urma să fie însă Bălcescu.

Vasile NETEA
(Va urma)

ZILE DE IUNIE ÎN BUCUREȘTI

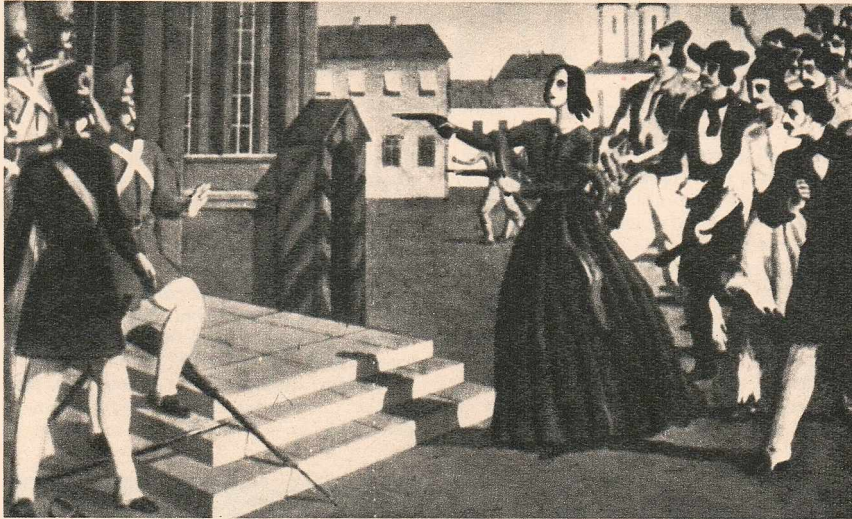
«Rolurile noastre a fiecărui erau împărțite» — își amintea Ion Ghica, cu ani mai târziu, într-o cunoscută scrisoare către Vasile Alecsandri, evocând ședința comitetului de pregătire a revoluției din 17/29 mai 1848: «Nicu Bălcescu cu Teologu erau destinați a merge la Telega, unde Marin Serghiescu (Naționalu), Telegescu și Ducu erau înțeleși cu ciocânașii, ca d-acolo să pornească să răscoule Ploieștii, unde aveau înțelegere cu mai mulți dintre negustori. Ștefan Golescu cu frate-său Radu și văru-său Alecu Golescu și Dumitru Brătianu să meargă să găsească pe Tell în tabăra de la Islaz. Iar ceilalți, Nicolae Golescu și frate-său Alecu, cu C.A. Rosetti, Bolliac, Costache Bălcescu, Ion Brătianu să ridice tabacii marginăși și tinerimea din București, să meargă gloată la palat și să ceară lui Vodă Bibescu sancționarea constituțiunii». Până la urmă se mai hotări ca un reprezentant să fie trimis la Poartă pentru a aduce la cunoștința sultanului ce se întâmplă în Țara Românească. Eliade, nedorind să primească această însărcinare, urma să meargă și el la Islaz, iar spre Tarigrad porni Ion Ghica. Lupta avea să înceapă la 9/21 ale lunii următoare.

«SCOALĂ-TE DACĂ-ȚI IUBEȘTI ȚARA, CĂ ACUM ESTE VREMEA»

Cu o zi înainte, adică la 8 iunie sau 20 după calendarul de azi, pe înserate, Ștefan Golescu și Eliade părăsiseră Capitala într-o trăsură a lui Rosetti, mergând cale de o jumătate de oră de la bariera orașului, pentru ca de acolo un alt atelaj să-i conducă la Islaz. În aceeași zi de 8, «pe drumul de la Cimpina, Nicu Bălcescu s-a întâlnit cu mine într-un crîng și mi-a dat o figură în care am găsit un bilet de la Tell care îmi zicea: Școală-te dacă-ți iubești țara, că acum este vremea», va nota spre sfîrșitul vieții colonelul Cristofi — în zilele lui iunie '48 comandant la Telega, «căzuș» și membru al «Frăției».

În zadar porni colonelul Banov, om de încredere al lui Vodă, cu peste 30 de călăreți stîrnind nori de praf, pe drumul Ploieștilor în căutarea «Bălcescului», iar prin Capitală și județele de munte, din porunca Departamentului din Lăuntru, se căutau «logofătul Nicolae Golescu, postelnicul Ștefan Golescu, Alexandru Golescu, frați, paharnicul Ion Eliade, serdarul Grigorie Grădișteanu, Alecu Paleologu, Grigore Perce, Mitică Crețulescu», pentru a fi «popriți» și aduși «sub strașnică pază» la stăpînire. Revoluția începuse la Islaz și se îndrepta victorioasă prin Oltenia spre București...

Pe tot întinsul țării circulau proclamații tipărite ce cuprindeau articolele constituției, iar vestea izbucnirii revoluției și a proclamației de la Islaz se răspindea cu repeziciune însușind întregul popor.

Eliberarea guvernului provizoriu de către bucureștenii conduși de Ana Ipătescu. (Tablou de Th. Kiriacoiff)

«ÎNȚILNIREA ORĂȘENILOR CU ȚĂRANII A FOST CEVA SUBLIM»

La 11 iunie se ridicară și bucureștenii. «Deodată se auzi în toată Capitala că trupe de țărani din mai multe părți cu stindarde naționale sosesc în Capitală; atunci poporul bucureștenilor, nemaiputînd cumpăta bucuria, alerga în trăsuri și pe jos la barierele orașului — evoca un martor ocular al acelor zile atmosfera în primul oraș al Țării Românești. «Înțilnirea orășenilor cu țărani — se poate citi în același document — a fost ceva sublim în felul său: se îmbrățișară, se sărutară; țărani fără arme, fără nimic, cu merinde numai în traistă, cu punturile noii constituții în mîini, intrară în Capitală sub stindardele lor, strigînd «Dreptate!» Și orășenii, unindu-și glasurile cu dinșii, repetau «Dreptate!».

Mulțimea invadase ulițele Bucureștilor, iar juncherul (n.red.: elev de școală militară) Niță Magheru citi proclamația în fața bisericii Sf. Gheorghe. Clopotele bisericilor îndemneau poporul să se adune și să se îndrepte spre palat pentru a cere lui Vodă să iscălească constituția. «Silii de popor, după relatarea lui Bălcescu, domnitorul Gheorghe Bibescu semnă constituția și constituă pînă la urmă,

la cererea mulțimii, un guvern revoluționar cuprinzînd pe Nicolae și Ștefan Golescu, Eliade, Magheru, Nicolae Bălcescu. «După 18 veacuri de robie și suferințe, nația română sculîndu-se își recîștigă drepturile, se putea citi în proclamația adresată populației Capitalei de către C.A. Rosetti, aga (n.red.: prefectul poliției) cel nou al Bucureștilor. Unsprezece iunie «este o zi de la care începe o epocă nouă în analele Țării Românești; deviza popoarelor civilizate, libertate, egalitate, frățietate, este și deviza românilor de aici», scrie în aceeași vreme Aaron Florim lui Gheorghe Barițiu din Transilvania, încuștinșindu-l de cete petrecute de partea cealaltă a Carpaților.

PĂSURILE MULȚIMI...

După două zile, Vodă «demoralizat» părăsi tronul și porni spre Brașov, condus fiind de noul agă al Capitalei, în timp ce puterea fu preluată în întregime de către «un guvern vremelnicesc». Apoi, la 15 al aceleiași luni pe Cîmpia Filaretului, ce avea să se numească de atunci Cîmpia Libertății, populația Capitalei și numeroșii țărani veniți de prin împrejurimi au jurat credință constituției ce cu-

prindea «punturile» Proclamației de la Islaz. Încă din ajun rangurile boierești fură desființate, se dădu dreptul fiecărui «de a vorbi slobod, de a scrie și a tipări slobod asupra tuturor lucrurilor», iar pînă la convocarea Adunării Obștești noua cîrmuire se declarase «gata a da ascultare deputaților trimiși din partea cetățenilor ca să arate guvernului dorințele, bănuielile și orice păsuri ale mulțimii». Țara își manifestă în același timp hotărîrea «cu o voință tare» de «a-și păstra neatîrnarea administrației sale, neatîrnarea legiurii sale, dreptul său suveran în cele din lăuntru», ceea ce de fapt constituia un prim pas spre adevărata independență. Marea masă a poporului de țărani trudiți de veacuri aștepta libertatea și «a se face proprietar» de pămînt, precum se înscrisese în programul revoluției la punctul 13.

Dar dacă la început boierimea reacționară, prin două comploturi din aceleași zile de iunie, nu a reușit să înlăture guvernul înscăunat de ridicarea poporului, ea nu a dezarmat, urzînd intrigi în țară, căutînd să abată mersul înainte al revoluției, dar mai ales peste hotare, pe la curțile împărătești care priveau cu îngrijorare cele ce se întîmplau la Dunărea de jos. Astfel, după trei luni, boierii au reușit — cu ajutorul baionetelor străine — să înăbușe vremelnice lupta înnoitoare a poporului român.

TRICOLORUL

Însă «înfrînt o dată, de două ori, de zece ori — va scrie din exil unul dintre foștii conducători ai revoluției, Alexandru Golescu-Albul — nu poți ajunge la încheierea că vei fi totdeauna înfrînt, ci dimpotrivă, cine îndrăznește să se ridice cu arma în mîină pentru a zecea oară dovedește țaria și voința de a ieși biruitor». Și a avut dreptate.

«Domnirea poporului prin popor», pe care marele Bălcescu o întrezărise, la vremea sa, ca urmare a luptei viitoare a românilor prin «lucrare și jertfire», s-a împlinit după un veac.

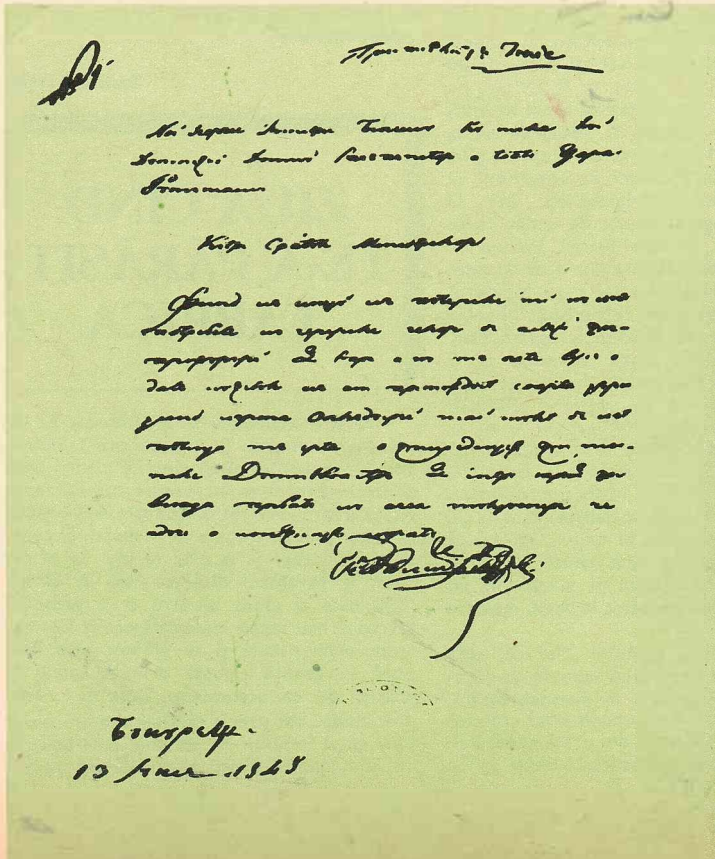
Poporul muncitor, în frunte cu partidul său de avangardă plămădit în focul luptelor de clasă, îmbinînd multe dintre ideile generoase ale pașoptiștilor — valabile și în timpurile ce au urmat — cu teoria științifică a comunismului despre viață și societate aplicată creator la realitățile românești, a făurit prin jertfe de sînge și muncă înnoitoare România de azi.

Tricolorul, steagul zilelor din iunie 1848, pe care juraseră pașoptiștii pe Cîmpia de la Filaret, n-a fluturat nicicînd mai falnic pe pămîntul patriei ca astăzi cînd poartă stema Republicii socialiste, adevărat simbol al «domnirii poporului prin popor» într-o țară liberă și stăpînită pe destinele ei.

Maria Luiza RĂDULESCU

Actul de abdicare al domnitorului Gheorghe Dimitrie Bibescu.

Arderea pe străzi a «arhondologiei» — adică a condiții rangurilor boierești — îmbrăca în acele zile de iunie semnificația voinței populare de a sfărîma relațiile feudale.

ATENȚIE, PIETONI! TRECE AUTOCAMIONUL ROMÂNESC

**„AD-O,
LUCREAZ-O,
ÎNCEARC-O!”**

— Care este, după dumneavoastră, calitatea numărul unu a unui conducător care răspunde de munca și viața a mii de oameni?

— Flerul. Putința de a descoperi adevărata valoare. Și de a o stimula.

— Dar păcatul numărul unu?

— Lipsa de încredere în oameni. Și în adevărata valoare.

Tovarășul Octav Căpitanu, directorul Uzinei de autocamioane Brașov, acceptă totuși cu greu să-mi vorbească despre munca de conducere, deși asta voiam să aflu acum, rolul personalității în istoria actuală a uzinei. Îmi spune că într-un asemenea colos industrial contează în primul și în ultimul rând treaba colectivă. Și răspunderea personală, adaugă dumnealui repede. Fără oameni nu faci nimic, poți avea agregatele cele mai formidabile, subliniază Alexandru Oros, secretarul de partid al uzinei. Bine-bine, dar cum să te descurci în asemenea ocean de oameni, întreb eu, profană. Cunoscându-i, mi se spune. În douăzeci de ani, de când simtem noi amindoi în uzină — pentru că amindoi am intrat în uzină la cinci ani după naționalizare, acest eveniment memorabil din istoria socialistă a țării noastre — în acest răstimp ajungi să-l știi și pe cel care e harnic și gîndește, și pe cel care n-are casă, și când se însoară un al treilea, știi și când îți ies la pensie oamenii și le pregătești sărbătorirea, și când îi naște altuia nevasta. Totul e să știi cu cine mergi înainte și pe cine te bizui, mai ales în ritmul febril în care se lucrează și se schimbă totul la noi. Nouă ne trebuie oameni care *văd idei*, numai ei duc lucrurile înainte: asta am învățat-o de la general (nu e prima dată și nu va fi ultima când voi auzi vorbindu-se de directorul general Trică, supranumit aici în uzină «generalul»). Ai o idee nouă? Perfect, ad-o, lucreaz-o, încearc-o! Greșești? Nu-i nimic, o iei de la capăt. O corectezi pe drum. Greșești și a doua oară? E omește, nu dezarma, dă-i mai departe. Dar să învingi pînă la urmă, să nu lucrezi în deșert. Și să te ții de cuvînt.

Așa a fost cu Apolzan și Pătrunjel, doi băieți tineri, ingineri pricepuți, care au tot încurcat-o, pînă au izbutit să facă o treabă excelentă. De fapt, îmi spun interlocutorii mei, cu asta se ocupă Trică: să aprindă mințile oamenilor, să caute acolo idei-aur și să le dea formă... Ai nevoie de un sfat? Generalul e lîngă tine. Octav Căpitanu e și el lîngă tine. Face omul treabă bună, îl împingi înainte. Il promovezi. E un principiu în uzina noastră: îl faci șefi pe cei de aici, care cunosc treaba cu ochii închiși, nu-i aduci din afară. Ei, dar cînd nu-și văd și nu-și văd de muncă, se schimbă lucrurile. Generalul e exigent și sever în primul rînd cu el însuși, e deci necruțător și cu alții. A greșit omul cu bunăștiință, din comoditate, din indisciplină? Freacă-l, aleargă-l, bagă dracii în el, să audă toată fabrica ce-a încasat. Și să ia aminte toți muncitorii. Dar lovește rar generalul nostru, în plînea omului, n-o ia de la gura copiilor. Și nu aruncă omul ca pe-o mașinărie stricată, cînd știe că mai poate face treabă bună.

Vreau să aflu dacă se lucrează cu plăcere în uzină, dacă omul are pe buze gustul liber-

tății muncii. Noi credem că da, mi se spune. La noi nimeni nu e cravașat, nimeni nu e pus să facă ceva la care nu-l trage inima. Muncеște unde-ți place și e nevoie, dar atunci dă totul. Și încă ceva pe deasupra. Iar oamenii dau cu bucurie. Mai ales că generalul i-a luat pe toți alături de el într-o idee înaltă, cea care ne-a venit, încărcată cu fierbinte patriotism, de la secretarul general al partidului nostru, tovarășul Ceaușescu: noi nu trebuie să importăm inteligență tehnică. N-aducem nimic din altă parte din ceea ce putem face noi. Nu aducem scule și

și copii de 14 și 16 ani. Nu, tehnicianul Francisc Hoffman visează dintotdeauna idei tehnice: așa a ajuns inventatorul numărul unu al uzinei și a adunat trei invenții («zdrobitoare», spune Murzea) și alte 24 inovații și un Premiu de Stat și dă cu una, cu alta, peste două milioane economii pe an...

Dar să mă întorc la Murzea: creierile de care se ocupă el, și care fierb întruna, aduc toate teanc de milioane pe an. «Noi nu cumpărăm inteligență de peste hotare», repetă Murzea, care e șeful cabinetului tehnic din uzină. La noi la cabinet, se fâlește el

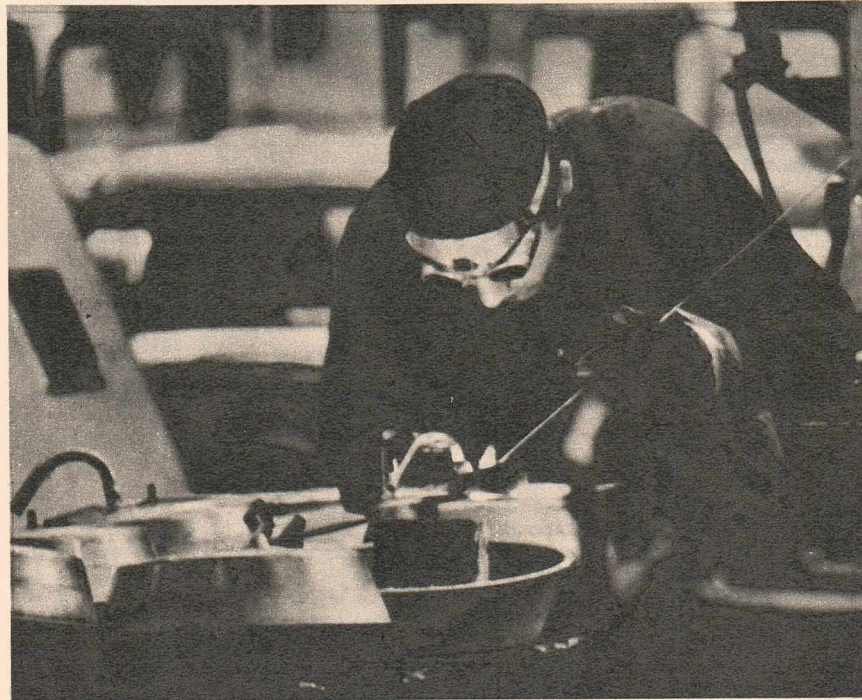
(generalul, adică directorul general al centralei, Gh. Trică), și-i mină tare și directorul întreprinderii, Octav Căpitanu. Ei sînt primii care gîndesc înnoitor. Și care pun mîna pe creion și hîrtie și desenează gîndul acela nou. Ați văzut transportorul interuzinal? Banda aceea rulantă, suspendată, care înconjură clădirile uzinei preț de 2 kilometri și racordează șase secții, cîrînd prin aer piese care ar fi cerut 50 de camioane să gonească neîntrerupt spre montajul general?... Directorii au gîndit-o și realizat-o.

De acord: la dumneavoastră șefii încurajează eferveșcența creatoare a creierelor. Dar e oare de ajuns? Nu, sigur că nu. E nevoie ca oamenii să cunoască perfect problemele, iar pentru asta se cere timp și continuitate în muncă. Avem inovatori care au ajuns să știe uzina cu ochii închiși, în anii îndelungați de cînd lucrează în ea: ei au transformat producția de muniții a «Astrei» în cea de autocamioane a «Steagului roșu», ei, cu pasiunea, cu mintea lor, cu dăruirea lor.

Dar spuneți-mi sincer, tovarășe Murzea, la dumneavoastră toate lucrurile merg lin și perfect, toți inovatorii își văd visele tehnice cu ochii, totul vine ca pe tavă, nu e nici unul nemulțumit, nu se socoate nici unul nedreptățit? Ba da, și nu unul singur. O mai lungim și noi, o mai aminăm, o mai întindem cu experimentarea unor soluții noi. Și mai sînt și microbiști cărora le zbirnîie mintea în van și mîna pe pîre și memorii. Unul dintre ei, Petre Teodorescu, ne-a reclamat la toate forurile cu puțință că nu-i aplicăm inovația botezată de el «Potcoavă zveltă, ageră și cocheta la control». Cocheta zveltă n-a putut fi aplicată. În schimb, îmi spunea Ion Murzea (și nu am înțeles deloc asociația de idei!), avem în uzină 28 de femei inovatoare care au descoperit lucruri cu nimic mai prejos ca cele ale bărbaților. Am notat deci că aici, la Brașov, le merge pîna și femeilor mintea bine la tehnica, și pot servi oricînd argumentul acesta prețuitei mele colege Ecaterina Oproiu la o viitoare polemică a dumisale...

În final, scriu un lucru care mi-a plăcut foarte tare: gîndirea mereu fierbinte a unui inovator îl face să dea uzinei de zece-douăzeci de ori mai mult — ca eficiență tehnică și economică — decît poate face el în orele lui de program normal. Asta da productivitate!

Sanda FAUR

agregate din străinătate. Ni le facem singuri, la noi acasă. Cap avem și noi, idei avem, posibilități avem și noi. Doar să le punem în funcțiune. Le-am pus. Un kilogram de agregat (că așa le socotim noi, la kilogram) ne costă acum 40-50 de lei. Dacă le importam, ne costau 500 de lei.

Ultimul lucru pe care l-am scris cînd am plecat din biroul directorului a fost deci «Made in Romania». L-am prins de o nobilă noțiune abstractă: *idee*.

fără să vrea s-o arate, inteligența e materială, palpabilă și națională: 1 200 de inovatori (dintre care 713 sînt muncitori) duc mai departe gîndirea tehnică. Pusă celulă lîngă celulă, materia asta cenușie a rotunjit anul trecut frumușica sumă de 30 000 000 lei economii. Dar să nu te oprești numai la '72, că Murzea se socoate nedreptățit, în numele uzinei. Dacă tot scrieți, scrieți că de 10 ani cabinetul tehnic e frunțaș, ca să zic așa, pe ramură. Bine, scriu. Notați că avem invenții premiate peste hotare, la saloanele de la Oberhausen și Viena, și că s-au repezit pînă și puternic industrializații de americani, și nemți, și suedezi, și francezi etc., etc., să breveteze agregatul acesta de sudat roata autocamionului, la care lucrau înainte 80 sudori și pe urmă a fost nevoie doar de șase. Bine, notez și asta și-i scriu și pe inginerul Valeriu Doboșan și pe tehnicianul Nicolae Cașcaval, cei care au inventat agregatul. Dar, spune Ion Murzea, oricît de scurt ar fi materialul dumneavoastră, nu puteți să-i treceți cu vederea pe maistrul Nicolae Comănici, care a făcut 106 inovații în 20 de ani, sau pe tehnologul Dumitru Olaru, care e din 1938 în uzină și a făcut 70 de inovații, sau pe Carol Nagy, știți dumneavoastră, Eroul Muncii Socialiste, care e cel mai bun mecanic-auto al uzinei, un talent autentic, și care și-a adus ambii feciori în uzină să-i califice la locul de producție, nu murea el să-i vadă neapărat la liceu, meserie bună să știe...

Spuneți-mi însă tovarășe Murzea, asta vreau să aflu cu deosebire, cum de se-nfierbîntă atît de tare aici, la dumneavoastră, gîndirea tehnică? Cine pune în priză creierile? Cum cine? Îi aleargă din urmă generalul, nu lasă el o clipă să înțepenească ideile pe loc

**OAMENI
CU INSOMNII
FRUMOASE**

Ion Murzea se ocupă de 20 de ani de creierile care fierb și produc milioane. De oamenii care au insomnii frumoase: Francisc Hoffman, de pildă, mi-a spus în secret că el visează foarte des și foarte clar — ca desenate pe calc — invenții și soluții tehnice. Se trezește noaptea și nu mai poate dormi, și atunci pune mîna pe creion, ce mai, nebulie curată, vă rog să nu scrieți cumva despre asta. Și treaba cu obsesiile nu e de acum, la 69 de ani, cînd să zicem că mai merge o insomnie, două, că așa-i vîrsta, nu te iartă nici cînd ești tu ca bradul și lucrezi și după pensie, mai departe, și ai nevastă încă tînără

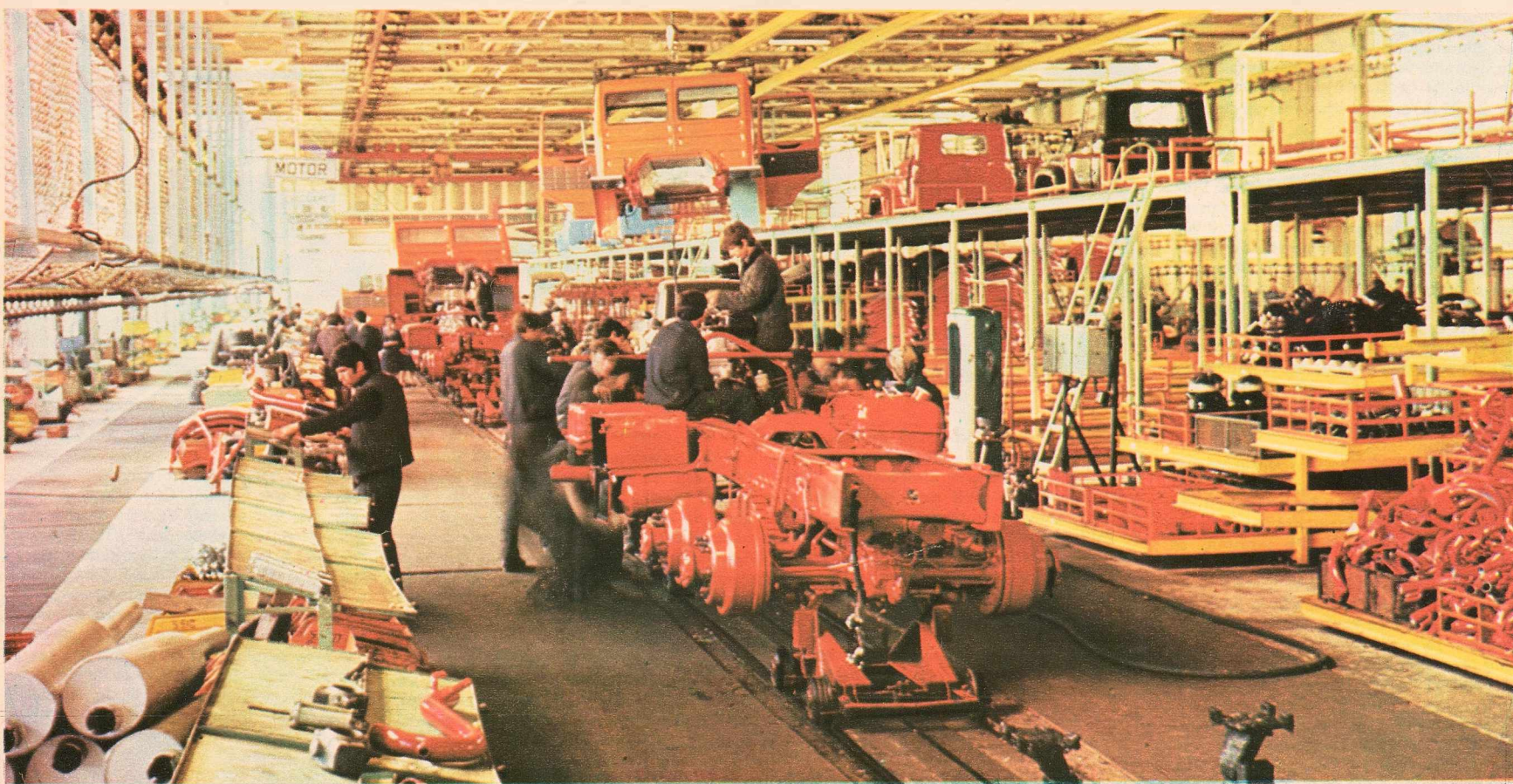
**ZIUA CÎND
TE-A PĂRĂSIT
FABRICA**

Vine și o asemenea zi. Ai împlinit 62 de ani, predai mașina, îți împachetezi salopeta, auzi ultimul șuier al sirenei, iei ultima leafă și pleci. Uneori se încropește o mică festivitate la care vei fi tot timpul stînjinit pentru că habar n-ai ce trebuie să vorbești. Și cum: tare sau încet? Și la cine te uiți de prima dată: la tovarășul director sau la băieții lîngă care ai ajuns maistru și la greșelile cărora ai mai închis citeodată ochii? Da, dar acum ochii ustură și se grăbesc alții să-ți pună în geantă cămașa primită cadou și alături de ea scrumiera. Deja ți-e urît. Ți-e ciudă. Știi precis că nimeni n-are nici o vină că ai împlinit 62 de ani. Ți-ai calculat cu luni înainte și știi precis că vei avea o

«flacăra» – martor ocular

Cîteva momente semnificative din geneza celui mai recent autocamion produs de constructorii braşoveni: DAC de 10 tone (foto 1, 2, 3, 4). În fotografia din dreapta jos, o altă realizare de prestigiu: autobasculanta DAC de 30 de tone.

(Urmare din pag. 9)

alții, iar experiența ceva sîcîitor, spuneau: «Muncim la fel, să cîștigăm la fel!» Posesorii acestui «ceva sîcîitor» ripostau: «Noi am fost ca ei, să mai aștepte, toate timpul lor». Cînd se strica ceva, vinovat nu era cutare sau cutare, ci tineretul. Un caz de indisciplină era taxat imediat și generalizat la toți tinerii. Tinerii sînt așa și pe dincolo.

Mistificarea raporturilor dintre generații se prolifera în zonele neutre, și deosebiri naturale erau amestecate cu cele determinate de relațiile de muncă. Muncitorii în vîrstă, cu familii numeroase, erau mai legați de uzina care le asigura existența; tinerii le era gîndul mai mult la învățătură sau distracții. Vîrstnicii iubeau romanțele și moda pantalonilor cu manșetă; înțelegeau mai lesne nevoile uzinei. Tinerii revendicau săli de sport și acțiuni distractive; erau mai spontani și aveau mai ușor la schimbări.

Am folosit pînă acum timpul trecut nu atît ca să demonstrez că toate acestea aparțin unei perioade revoluate în viața secției, cît pentru a arăta că astăzi ele sînt recunoscute și înțelese, iar a înțelege, ca să parafrzez un mare scriitor, înseamnă a ierta, adică a te situa deasupra lor, stăpînindu-le și minuiindu-le de la nivelul rațiunii.

Între vîrstnici și tineri nu există și nu pot exista conflicte de interese. Man Dionisie are 48 de ani și lucrează în uzină de 34. Cei doi fii ai săi sînt angajați și ei tot la Uzina de autocamioane. Practic, povestește Eroul Muncii Socialiste, soția mea aparține și ea uzinei. Îngrijind trei autocamioniști, aduce implicit un aport producției. Dar nu numai pentru asta. Cît datorită faptului că se simte atașată și participantă prin noi la fiecare succes al uzinei. Bobaiță Dumitru este un tînăr despre care un alt veteran al uzinei, maestrul Ion Coman, afirmă că de pe acum se poate socoti un muncitor adevărat. Acest copilandru s-a angajat printre primii din uzină să lucreze simultan la trei mașini. «Dar, povestește el, n-aș fi reușit această performanță fără ajutorul muncitorului Florea Delea, singurul care știa să minuiască o freză de dantură, și al maestrului Ion Drăgan. Sînt toți niște oameni foarte de treabă și mă simt bine lingă ei».

Vizitez secția. Afirmăția maestrului Ion Coman este întru totul conformă cu reali-

(Continuare în pag. 12)

«flacăra»—martor ocular

Fotografii de Elena GHERA
și Radu CONSTANTINESCU

(Urmare din pag. 10-11)

tatea. Hala mașinilor arată ca o farmacie. La fel vestiarele și dușurile. Aliniere perfectă, lângă fiecare mașină scrumieră și coș de gunoi, chiuvete, pe jos curățenie desăvârșită, nu există spațiu de prisos, pe orizontală sau verticală fiecărui metru i s-a găsit o întrebuințare, cabine de control, magazine pentru scule, și totul, dar absolut totul înglobat într-o estetică industrială despre care șeful secției nu se sfiște să afirme că a copiat-o de la cele mai mari uzine cu același profil din lume și că în șase luni organizarea întregului proces de producție nu va fi cu nimic mai prejos decât corespondentele ei din străinătate. «Culoarea, îmi spune inginerul Ion Leancu, are importanța ei. Am folosit albul, negrul sau mai știu eu ce culoare. De fiecare dată se găsea câte unul care să zgirie sau să se semneze pe pereți. Am descoperit acest zmeuriu și uitați-vă: nici măcar o pată».

— Și relațiile dintre oameni?

— Acordul global implică acum deopotrivă tinerii și vîrstnicii. Interesele personale sînt subordonate și se realizează odată cu cele generale. Relațiile de muncă astfel determinate creează un cadru diferit pentru desfășurarea relațiilor interumane. Media salariului a crescut într-un singur an cu aproape 300 lei, și în primele cinci luni ale acestui an am realizat peste plan o producție-marfă de aproximativ 2 000 000 lei.

Nicolae CRISTACHE

**„SĂ AVEM
CURAJ, CHIAR
DACĂ
PUTEM GREȘI»**

Cele mai noi produse ale constructorilor brașoveni de mașini despre care mi propusesem să scriu — autocamionul de 12 tone și autobasculanta de 17 tone, recent intratele în producția de serie din familia DAC — se aflau așadar în fața mea, ieșind maiestuoase de pe bandă în noua și moderna hală de la «montaj general». Iar puțin mai tîrziu, la secția de la Dîrste a uzinei, admirăm prototipul autobasculantei de 30 tone, pregătit pentru o îndelungată cursă de verificare. O realizare de ultimă oră, și în istoria uzinei o veritabilă revoluție pe plan tehnic.

Într-adevăr, este un mare sait față de primele autocamioane S.R. 101, apărute în 1954, față de tipurile ulterioare «Carpați» (1962) și «Bucegi» (1964) din familia S.R.-urilor, diversificată pînă la cifra de 37. Asimilarea, începînd din 1971, a puternicelor autocamioane ROMAN și, un an mai tîrziu, a autocamioanelor și autobasculantelor DAC reprezintă punerea în valoare a marii capacități creatoare a acestui colectiv de mii de oameni, a cărui medie de vîrstă este de circa 32 ani — fapt ce-și are, evident, rolul său. Este vorba de încredere în forțele proprii, de curaj — sintetizate elocvent în cuvintele directorului general Trică, devenite un bun al uzinei: «Să avem curaj în tehnică — chiar dacă putem greși». Curaj bazat însă pe acumularea unei serioase experiențe, pe introducerea unui climat de mare exigență, pe idei și eforturi colective, pe ambiție profesională. Exemple care să illustreze toate acestea? Cînd, de pildă, la indicația conducerii de partid, s-a hotărît trecerea la producția noilor autocamioane și autobasculante, s-a pus întrebarea: cu ce agregate? Secția respectivă, creată în 1957-1958 și care în 1961-1962 realizase prima linie automată de prelucrare a blocurilor-motor din țară, fusese între timp cedată pentru constituirea Fabricii de mașin-unelte și agregate București. Și atunci — să se recurgă la import? Răspunsul celor de la UAB a fost ferm: o vom reinființa. Auto-utilizarea și-a dovedit pe deplin temeinicia. Doar realizarea matrițelor necesare presării pentru cabina noilor autocamioane înseamnă, spre exemplu, o economie de peste 200 milioane lei-valută. Dar astăzi se produc aproximativ 100 agregate (cifra prevăzută pentru anul în curs) și uzina este pe cale de a deveni unul dintre puținii exportatori de agregate din lume! Eforturi colective, exigență? «Cele trei săptămîni de realizare a proiectului liniei — inclusiv a prototipului — autobasculantei de 30 tone constituie un veritabil record. El este rezultatul efortului colectiv al întregii uzine. Pînă în prezent nu s-a mai făcut așa ceva — ne spune inginerul Petrescu, șeful secției prototipuri, adăugînd: de cele mai multe ori nici n-a fost nevoie să se ceară oamenilor să rămînă peste program. Au dorit-o ei singuri, pentru că, la urma urmei, toți am fost interesați să vedem cît mai curînd ce a ieșit din ideile noastre». Este în aceasta un rezultat atît al exigenței exercitate de sus în jos (și în această privință inginerul Roth menționa că acei care s-au dovedit exigenți cu colectivul — inclusiv, sau în primul rînd, conducerea — au depus cel puțin tot atîtea eforturi cît solicitau de la ceilalți, dacă nu chiar mai mult), cît și al fiecărui om din uzină față de el însuși. Și încă un exemplu, tot atît de revelator. La sfîrșitul anului trecut, cînd trebuia să înceapă producția noilor

tipuri ROMAN și DAC, s-a ridicat problema halei de montaj — cea veche nemaifiind corespunzătoare. Un schimb de idei, o hotărîre, și, după două săptămîni de eforturi — timp în care a continuat montajul produselor curente —, a fost dată în folosință noua hală, care a fost dealtfel de trei ori modificată chiar în timpul amenajării, pentru găsirea de soluții cît mai optime de desfășurare a lucrului. Ce s-ar mai putea spune după toate acestea? Aș remarca doar cele spuse de directorul întreprinderii Octav Căpitanu, la sfîrșitul întrevederii grupului nostru cu dînsul: «Poate să existe o înzestrare tehnică din cele mai bune. Dar dacă oamenii... Or, noi avem oameni buni, legați prin toată ființa lor de uzină».

I. CIOARĂ

**NU BANII
CONTEAZĂ,
CI NUMĂRUL
LOR**

Din prezentul grupaj se va afla un lucru esențial: la Uzina de autocamioane din Brașov oamenii își cîștigă leafa muncind. Și în condițiile unei tehnici ce te poate umili dacă n-o cunoști, și în trei schimburi, și permanent dominați de energia și severitatea celebrului tovarăș director general Gheorghe Trică. Sper că nimeni nu se va supăra dacă, la capătul unei zile de documentare în uzină, îmi sintetizez impresia despre dînsul așa: oamenilor nu le e atît frică cit... TRICĂ.

După cum spuneam, oamenii își cîștigă salariile muncind. Dar cît anume se cîștigă? Nu-mi propun să satisfac curiozități ieftine sau scumpe, nici să rup inima tîrgului, cum se spune, ci să completez o imagine, sper reală, a vieții și muncii miilor de salariați de la U.A.B.

Pe luna aprilie, de pildă, cîștigul mediu la muncitori a fost de 1 756 lei. Nu pare puțin, pare bine, în regulă. La nivelul de performanță tehnică, corespunzător tuturor virtuților muncitorești aici zilnic dovedite, uzina are un grad special și în scripte. Muncitorii au rețeaua A de salarizare, adică mai mare decît B și cele următoare. La Brașov s-a înțeles însă politic, repede și concret sensul noțiunii de cointerese materială sau raportul clar dintre muncă și

piine. Omul muncește mai mult, să-i dăm mai mult. Ce-i al lui, e al lui, cum ar spune orice brașovean care se respectă muncind la «Autocamioane». S-a propus și s-a obținut aprobarea forurilor de resort pentru trecerea la acordul global. Adică? Munca în acord simplu înseamnă: tu, X, fără să depinzi de altul, faci atîta și iei atîta. La «global» treaba e colectivă și de aici o serie de avantaje și de obligații.

Un colectiv (echipă, sector, secție) își propune să facă nu numai planul de 100 000 lei, să spunem, ci să-l și depășească cu 10 000 lei. Sînt interesați la ducerea la bun sfîrșit a acestei obligații și muncitorii productivi, — cum este și normal —, dar și cei auxiliari, și personalul T.E.S.A. Se realizează depășirea? Fiecare va lua mai mult. Pînă la actualul sistem, muncitorii auxiliari, T.E.S.A. nu-și puteau depăși leafa de bază chiar de s-ar fi dat de ceasul morții.

În ceea ce privește personalul tehnic, transcriu părerea inginerului Ioan Keresztes, șeful secției turnătorie de fontă și aluminiu: «Pînă acum, pe cel pe care l-am învățat (cadru tehnic — n.a.) nu l-am cointerestat, iar pe cel pe care l-am cointerestat nu l-am învățat».

Adînc, nu?

Același inginer a remarcat că munca în acord global în secția sa a contribuit la creșterea producției (150-200 tone piese turnate pe lună) și la sporirea cîștigurilor oamenilor. Iată ce mi-au spus cîțiva dintre ei:

Nicolae Roșu, lăcătuș: «E mai multă răspundere. Față de 1 400-1 500 lei, cîștig acum 1 700-1 800 lei. Păi, de pildă, de 1 lunie i-am luat fetiței o bicicletă și o rochiță de mi-o tot arăta prin vitrină».

Anica Trofin, turnător-formator: «Lucrez cu soțul meu într-un schimb, și de cînd cu acordul global ne vedem mai rar, doar în pauză și întîmplător. Muncă mai chibzuită, dar și bani mai buni. Am reușit să ne mobilăm complet camera cea mare».

Augustin Codrec, maistru la linia de chiulasă: «Producția a crescut enorm. A intrat un impuls în toți oamenii. Cîștig cu 600-700 lei mai mult. Mi-am cumpărat aspirator, mi-am comandat în vederea sezonului o pereche de pantaloni și una de pantofi. Da, producția mărită aduce automat bucurii în viață».

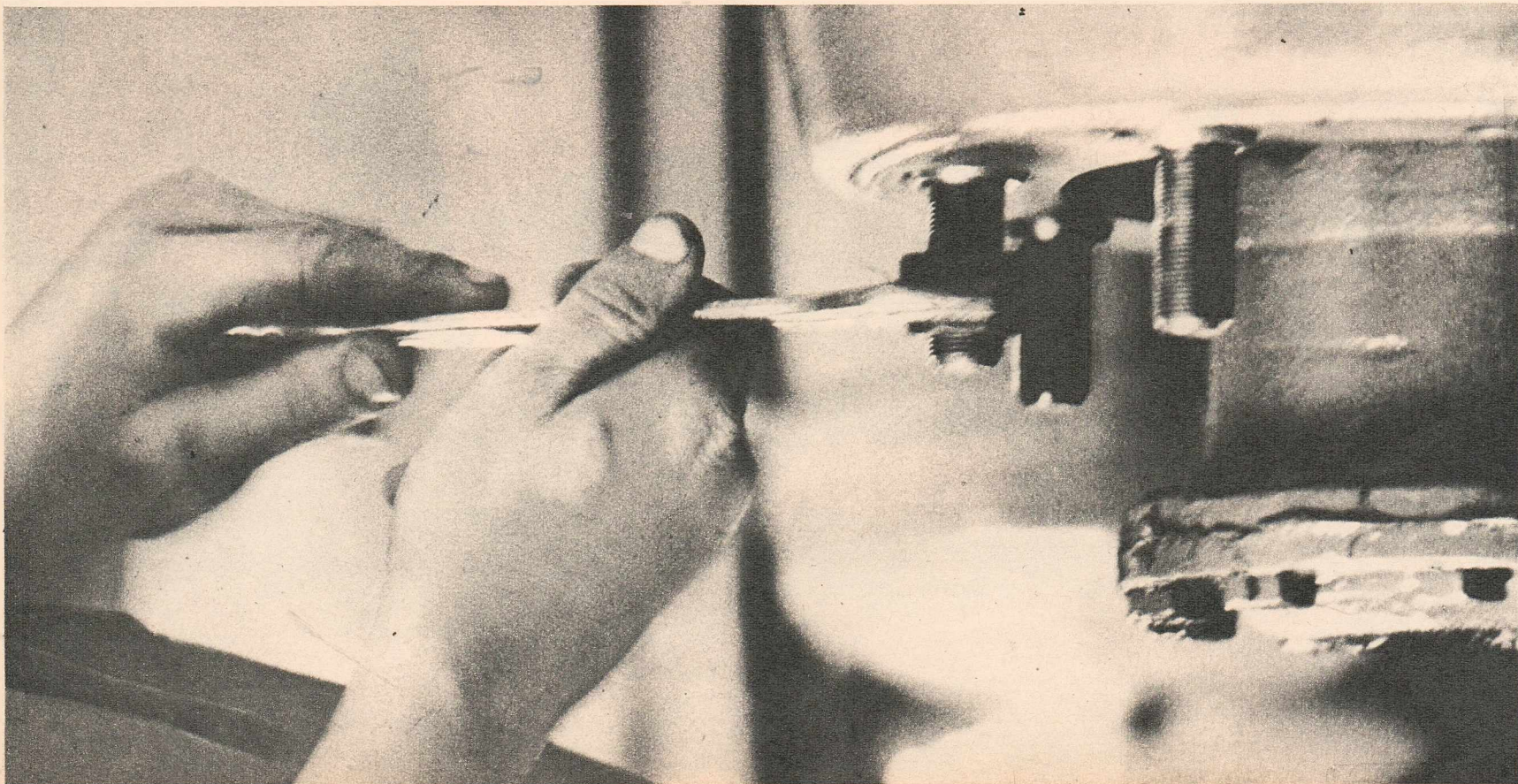
...Sînt în biroul șefului de secție. Am închis agenda și mă pregătesc să spun cîteva vorbe de rămas bun. Aproape convenționale, desigur. Se deschide ușa și apare maistrul Augustin Codrec.

— Tovarășe redactor, uitasem. S-a îmbunătățit și calitatea producției. Vă rog să scrieți! Salut!

— Salut!

Scriu.

Eugen SECELEANU

UNIUNEA JUDEȚEANĂ A COOPERATIVELOR MEȘTEȘUGĂREȘTI

DÎMBOVIȚA

PRODUCE :

- Confecții cu motive populare, ii brodate și țesături cu alesături specifice județului Dimbovița, într-o gamă variată de modele și culori, vă oferă Cooperativa meșteșugărească Arta populară din Tîrgoviște, str. 30 Decembrie nr. 41, telefon 11381.
- Cooperativa meșteșugărească Sîrguința din Tîrgoviște, Bd. Libertății nr. 10, telefon 13135, execută prin unitățile sale, pentru populație, cu și fără materialul cooperativei, confecții, tricotaje, lenjerle, încălțăminte și marochinărie pentru bărbați, femei și copii.
- Apartamentul dumneavoastră poate fi frumos mobilat, solicitînd la Cooperativa meșteșugărească Progresul din Tîrgoviște, str. C.A. Rosetti nr. 13, telefon 12101, să vă execute pe bază de comandă garnituri complete sau piese separate de mobilă în formele și dimensiunile dorite.

recenzii

VASILE BĂRAN-
CARTEA PROVERBELOR

Vasile Băran, care a debutat acum vreo zece ani în publicistica vie, este un scriitor de remarcabilă îndeminare narativă, dotat cu un talent natural, înnăscut, refuzând să-și urmeze «generația» în marea ei ambiție (și aptitudine) de reinnoire a tehnicilor literare, de sincronizare cu mișcarea artistică a modernității. Și cu toate acestea, stilul său, plin de fluentă și adesea de farmec, de un farmec spontan, nu ne dă impresia, altfel binecunoscută, de învechit, sfâtos și demodat. Scriitorul, care nu beneficiază din păcate de o conștiință artistică și intelectuală la nivelul înzestrării sale native, a produs în prezent lucruri de o valoare inegală, niciodată însă plicticoase și inutile, izbutind mereu să intereseze prin ceva, printr-o notă proprie de înțelepciune și «copilărie», gravitate și umor, ceva, în sfârșit, care există, care îi aparține lui, de cum ia condeiul în mână și i se abandonează. Bucățile sale nu se semnalează prin construcție desăvârșită, nu o dată se alterează sau o iau razna de pe la jumătatea drumului și, mai fără excepție, aproape de final, dar tot fără excepție, sînt surprinzător de bine pornite, cu elan, cu inspirație și cu o «idee» subtilă,

plină de interes. Ele au un miez rezistent; chiar dacă nu valorificat pînă la capăt, pînă la excelență. Este de observat că talentul, care e vîguros și elementar, cum se zice, dintr-o bucată, se asociază în răstimpuri cu un soi de rafinement ciudat, de ajuns de inexplicabil, dar de necontestat.

Despre ultima apariție (Editura «Albatros», 1973) n-am putea spune că realizează «rotunjimea» rîvnită (temă asupra căreia înzestratul autor trebuie încă să mediteze, fiindcă odată și odată va fi necesar, absolut necesar, să ajungă la ea!), dar ca și cele precedente, se impune printr-o anume savoare, de factură strict personală. Se numește *Cartea proverbelor* și are în comun cu proverbele din care se inspiră o «esență» de deșteptăciune firească și echilibru moral, înclinația de a vedea și «cealaltă față» a lucrurilor. Și, mai ales, apelul constant, adresat printre rînduri sau formulat cu încredere și limpezime, la «viață», la viața care își are legile ei, poruncile ei, sancțiunile ei, infailibile, de care toți trebuie să asculte. În capul fiecărei schițe, Vasile Băran așază o zicere consacrată, un dicton popular care-i rezumă intenția, de tipul: «Norocul și-l face

omul», «Pentru un nebun, mulți pățimesc», «Ochiul săgetează mai repede decît săgeata», «Arunci virtutea și ți-aduci teama»; tot lucruri de bun-simț și de neclintit în aparenta lor modestie. Uneori prea ilustrative, prea didactice și previzibile, ca în bucata intitulată în stilul cărților de citire: *Biruința șoferului*, alteori vii, inspirate, seducătoare (*Soldatul și generalul*, *Barba lui Gad*), textele lui Vasile Băran grupate în ultimul său volum prezintă (aproape indiferent de calibrul lor), avantaje oricărei lecturi plăcute, confortabile, cu dese surprize pentru ochiul obosit de atîtea pretențioase și orgolioase zădărnici.

Un mic roman de vreo optzeci de pagini: *Clopotul de sticlă*, constituind partea finală a volumului, cu dezvoltări interesante în genul ficțiunilor «științifice», pornește ca de obicei foarte bine, dar se dilată în complicații nefericite, vădit fabricate, pe tema, generoasă desigur, că oamenii trebuie să rămîină oameni și nu să se prefacă într-o masă de roboți... Scriitorul e încă nesigur pe «gustul» său, nu știe să distingă unde sfîrșește fantezia sa naturală, bogată, proaspătă și unde începe invenția forțată, stridentă, de situații artificiale. Vocația literară autentică își caută încă, la Vasile Băran, punctul de echilibru.

Lucian RAICU

opinii

DESPRE O ORGANIZARE
„POLIFONICĂ“ A REVISTELOR

După cum se știe că recepția unei opere se face la nivelul operei și nu la cel al publicului, la fel se știe și că există o stratificare a cititorilor în funcție de mai multe coordonate sociale. Publicul cunoaște mult mai multe împărțiri și subîmpărțiri decît societatea; fiindcă noțiunea de public cititor (în cazul de față) este, în ciuda aparenței, o noțiune în primul rînd individuală, aparținînd mai degrabă operei decît altor factori. Cu toții facem parte din public. Și ne aflăm pe rînd cu toții în fața unui singur creator sau, cîteodată, în fața unui grup unitar, «polifonic», «simfonic», să zicem. Este cazul spectacolelor propriu-zise sau cel al revistelor literare apărute ca urmare a grupării unor scriitori și critici în funcție de anumite preferințe.

După cum se știe, viața literară dintr-un anumit moment este doar laboratorul istoriei. Produsul care dă sens acestui laborator, semnul acestei istorii, e numai valoarea care rămîne. Deci peisajul pe care ni-l oferă revistele, ori peisajul literar al unui moment, nu reprezintă decît plasma unde se află deja sau care va dăruia culturii marea operă. Un principiu elementar de economie, în

această situație, ne determină să gîndim asupra modalității optime de oglindire și stimulare a procesului de creație literară.

În ceea ce privește politica editurilor, lucrurile sînt oarecum stabilite. Dat fiind caracterul de operă finită al cărților, această politică este în mare măsură determinată de ofertă, editura neavînd o posibilitate prea mare de comandă, neputînd să ceară o anume carte decît în anume împrejurări. Revista literară în schimb, indiferent de periodicitatea ei de apariție, are o mai mare mobilitate tematică decît editura. Și nu numai atît. Revista se poate constitui chiar în dirijor de spirite — în măsura în care redactorii știu că aceasta e menirea lor.

Priveliștea pe care ne-o oferă azi revistele noastre suferă de o anume monotonitate. De ce?... Din motive mai mult sau mai puțin explicite, revistele nu-și formează un spirit propriu. Realitatea noastră, unica, cere cam același efort, unic și mare, din partea tuturor creatorilor. Deci perenitatea unei reviste se asigură prin menținerea colaboratorilor apropiați în actualitate. Lucru perfect realizabil. Există însă prejudecata (contrazisă în realitate de revistele de dinainte de

război) precum că un grup de oameni nu pot ține pasul cu evenimentele. Asta ar însemna că nici un om nu poate fi contemporan... Fals, desigur, acest preconcept. Dimpotrivă, am putea spune că vina pentru aspectul tern al multor reviste din zilele noastre o poartă lipsa de organizare «polifonică», după cum spuneam. Dacă vom urmări număr de număr revistele, vom vedea că există o unitate în varietate doar cînd e vorba de numerele tematice. În rest, rareori se pot vedea numere susceptibile de a deveni referințe. (Poate că acesta e un ideal, dar de ce să nu tindem într-acolo?)

De ce n-ar fi posibilă o stimulare a conducerii revistelor literare către formarea unor grupări literare distincte? Este întrebarea pe care și-o pune și George Macovescu într-un număr de anul trecut al *Convorbirilor literare*, Petru Popescu, de curînd, în *Contemporanul*, Al. Călinescu în *Almanahul literar 1973...* De ce n-ar fi posibilă o astfel de organizare a panoramei «efemere» pe care o reprezintă revistele literare?

Categorii distincte de creatori, grupați în jurul unor reviste, cititorii lor «profesionalizați» din rîndul cărora se vor ridica literații de miine!... Există oare o modalitate practică de stimulare a creșterii literare mai actuală decît aceasta? Care...?

Alexandru PAPILIAN

vorbiți și scrieți
românește

DE CE ÎNVĂȚĂM
GRAMATICA (II)

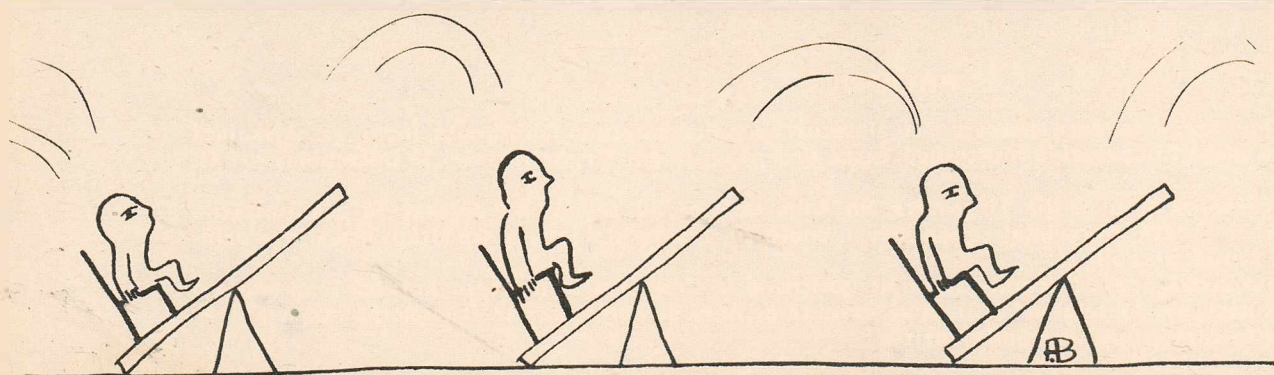
Dacă admitem ideea că nu învățăm gramatică pentru a ajunge să vorbim și să scriem corect și frumos, atunci se pune, în mod firesc, întrebarea dacă predarea gramaticii în învățămîntul mediu se justifică în vreun fel. Răspunsul este, evident, afirmativ. Justificarea acestui răspuns afirmativ voi încerca să o dau în rîndurile care urmează.

Gramatica limbii materne trebuie, cred, învățată pentru simplul motiv că limba maternă trebuie cunoscută în mod științific, de către orice absolvent al unei școli medii tot așa cum trebuie cunoscută în mod științific geografia țării natale. După cum nu putem admite ca un absolvent de școală medie să-și cunoască geografia țării numai din călătoriile pe care le-a făcut (oricît de multe ar fi ele), din informațiile pe care le deține din ziare sau din auzite despre felul în care sînt distribuite teritoriile bogățiile naturale ale țării sau despre repartitia teritorială a centrelor economice, tot așa nu putem admite ca un absolvent de școală medie să-și cunoască limba maternă numai în măsura în care știe să o folosească (fie chiar și foarte corect). Cunoașterea științifică a limbii materne trebuie înțeleasă ca o componentă a culturii generale pe care un absolvent de școală medie trebuie să o aibă în momentul în care părăsește școala. După cum nu putem admite ideea că un absolvent de școală medie ar putea să nu știe că lașul este în Moldova, că orașul Constanța este un port la Marea Neagră, că Ștefan cel Mare a fost domnul Moldovei sau că Alexandru Ioan Cuza a realizat Unirea, trebuie, cred, să ne învățăm să nu admitem nici ideea că un absolvent de școală medie ar putea să nu știe care este originea limbii române, care este raportul ei cu limba latină, cu limba populațiilor autohtone (deci a populațiilor care ocupau teritoriul Daciei înainte de venirea romanilor), care sînt dialectele limbii române, prin ce se caracterizează ele, care este raportul dintre aceste dialecte și limba literară (pe care o învață în școală), care este raportul dintre limba literară și limba pe care o vorbește în familie etc., etc. Spun că trebuie să învățăm să vedem lucrurile așa deoarece, în momentul de față, sîntem obișnuiți să considerăm ca semn de incultură faptul că cineva nu știe ce este și unde este orașul Constanța, sau care este importanța domniei lui Al. I. Cuza, sau, în sfârșit, nu știe să deosebească într-o propoziție subiectul de predicat, dar nu sîntem obișnuiți să considerăm ca semn de incultură faptul că cineva, auzind, să spunem, forma *ghine* (pentru *bine*) se mărginește să se mire sau să ridă, fără să știe că această pronunție este caracteristică pentru o întreagă arie dialectală a limbii române.

Admițînd că scopul predării gramaticii este cunoașterea științifică a limbii materne, e necesar să ne întrebăm mai departe care sînt cunoștințele de limbă română absolut obligatorii în bagajul de cunoștințe ale oricărui om instruit. Prima întrebare care se pune, în această ordine de idei, este dacă deprinderea de a face o analiză gramaticală corectă poate rămîne în continuare singurul lucru pe care un elev l-a învățat în școală și-l știe din școală despre limba sa maternă. Evident că nu. Nu putem, cred, accepta în continuare ca un elev să știe să facă perfect analiza gramaticală a unei fraze oricît de complicate, dar să nu aibă absolut nici o idee de fonetică, de dialectologie sau de istorie a limbii. Prin ce se justifică științific situația privilegiată a gramaticii, în detrimentul celorlalte aspecte ale aceleiași limbi? Este deci normal ca în școală să se predea lingvistică română și nu, pur și simplu, gramatică română. E normal deci să se predea nu gramatică, ci și gramatică.

Emanuel VASILIU

(Va urma)

Balistică.

Petre BOTEZATU

PRO ȘI CONTRA „SUFLET DE OPERETĂ”

Îmi povestea nu demult un hingher, pe care l-am cunoscut («la o bere»), că acolo la El, la ecarisaj, vine zilnic o bătrână și aduce de mâncare ciinilor — în majoritate — «condamnați la moarte». De unde adună atâtea oase și resturi de alimente, cine știe? Dar bătrîna, tenace, ține să ușureze aceste «ultime clipe» ale ciinilor fără stăpîn, vagabonzi de profesie, trecuți prin ciur și prin dirmon... Ridicol? Poate — pentru o anumită optică (sau, mai exact, mentalitate).

Povestirea hingherului mi-a adus aminte de regretatul Eugen Schileru care-mi spunea și el cîndva o «story», aflată tot așa, într-un loc de pierzanie care se cheamă «bufet». Acolo întîlnise un parlagiu, băuseră cot la cot și omul îi trădase un secret profesional:

— Brrr! parlagiu, așa zic cetățenii, dar habar n-au că zace și-n noi un centimetru de suflet. Știi dumneavoastră ce înseamnă «bun de vacă»? (Firește, celălalt nu știa.) Ei bine, dacă o vacă, în clipa în care tu vrei s-o căsăpești, îngenunchează în fața ta, a călăului ei, — și am văzut-o cu ochii mei — gata, s-a zis, nu mai ai voie, nu mai ai dreptul s-o sacrifici fiindcă are ceea ce se cheamă «bun de vacă».

Reluînd (și în scris) «story»-ul, Eugen Schileru n-o făcea fără scop, și în nici un caz persiflînd «credința» parlagiului, dimpotrivă, voia să sublinieze faptul că asemenea credință în comunicarea cu regnurile, cu întreaga natură (în care sintem incluși firește), n-are de ce ne speria și, oricum, n-are de ce să mobilizeze împotrivirea cuiva.

— Păi bine, dom'le, de asta ne arde nouă acum, cînd avem atîtea «probleme»? Să pierdem timpul...

Recunosc cu mîna pe inimă că globul — corabia de lut care ne poartă pe toți — are într-adevăr «probleme» grave, urgente de rezolvat (nu recunosc însă c-ar exista vreo antinomie între cei doi termeni ai chestiunii puse în discuție). Iată o singură știre cutremurătoare decupată recent din ziar. «Un comunicat al UNICEF anunță distribuirea de doze concentrate de vitamine la 15 milioane de copii din Bangladesh. Este prevăzut — se precizează în document — ca această campanie să se prelungească pe viitorii trei ani, de fiecare dată pentru o perioadă de un semestru, țînînd seama de faptul că numai anul trecut, din cauza lipsei de vitamine, 150 000 (o sută cincizeci de mii) de copii din această țară și-au pierdut vederea». Dar tot cu mîna pe inimă pot jura că orice copil ar protesta dacă — absolut paradoxal — tocmai în numele copilăriei s-ar practica indiferența și chiar cinismul față de «neajutoratii» regnului animal. Mai aproape — prin vîrstă — de natură, copiii simt (dacă nu înțeleg) că a fi superior = a fi superior (a te purta corespunzător «rangului» dobîndit prin evoluție: cu generozitate, cu bunăvoință și lărgime de spirit).

În schimb, personajul prea copleșit de «probleme», permanent în «criză de timp», n-o fi tresărit niciodată în prezența devotamentului unui cal sau al unui cîine; tehnocratizat pînă-n ultima fibră, dumnea-lui crede că ceilalți au «suflet de operetă» (așa mi-a declarat fără rușine). Mă întreb: printre factorii psihici poluanți, acum în plină campanie antipoluare, n-ar fi obligatoriu necesar să trecem și insensibilitatea, dezumanizarea?

Mihai STOIAN

OMUL OCUPAT

Istoria umanității a început cu *homo sapiens* și riscă să se termine cu *homo ocupatus*. N-am certitudinea că termenul latin *ocupatus* figurează, realmente, în dicționarele de specialitate, dar dacă lipsește, descifrez în omisiune o neiertată eroare. În acest caz, expresia trebuie inventată urgent. Fiindcă există obiectul care o reclamă: *omul ocupat*, marea, imensa, fantastică achiziție a lumii contemporane. Formularea ocupat se cere însă completată. *Ocupat*, de acord, dar cu ce? Or, aici intervine noutatea situației: *omul ocupat* e ocupat, fără ca cineva să poată spune, cu precizie, cu ce e ocupat. Și e atît de tare ocupat, că nici n-are nici o importanță cu ce e ocupat, de vreme ce e ocupat.

De pildă. Îl cauți la telefon: e în ședință. «Pînă la ce oră?», întreabă răbdarea ta, de atîtea ori pusă la încercare. «Pînă la unsprezece». Revii la ora unsprezece, *omul ocupat* nu poate să ridice receptorul, fiind prins într-o altă convorbire, pe un alt fir, înfinit mai prestigios decît nimicnicia ta insistentă. «Cînd să încerc iar?» «Peste un sfert de oră». Telefonezi peste cincisprezece minute, *omul ocupat* nu mai e în birou. A fost chemat. «Unde?» «În altă parte». «Cînd să telefoniez din nou?» «În jurul orei trei». «E o chestiune urgentă». «Știu, tovarășe, dar ce pot să fac? Reveniți la trei». Chemi la trei, și ți se pare că norocul îți surîde. «Stați o secundă, tovarășe, să ia tovarășul legătura». Aștepți o secundă, un minut, aștepți un sfert de oră: «Cine e la telefon? A, dumneavoastră? Nu, tovarășul n-a putut să vorbească, a fost chemat urgent și a coborît». Ești ispitit să întrebi: ar fi fost chiar atît de greu să ridice o secundă receptorul, înainte de a părăsi biroul, dar îți dai seama că n-are cine să-ți răspundă, și atunci, sleit, topit, în anticamera infarctului te mulțumești să repeți mecanic: «E o chestiune urgentă, cînd să încerc din nou, tovarășă?» «Știu și eu? Nu, după masă în nici un caz. Nici mîine... Poate săptămîna viitoare».

Și cu o nuanță de compătimire sfișietoare, tovarășa secretară adaugă: «Ce să facem? E atît de ocupat»...

Cine n-a trăit în viața lui scena de mai sus, să fie scutit de impozite.

Aurel BARANGA

cronica satirică

O CIORBĂ SENZAȚIONALĂ

Cineva îmi mărturisise că într-o dimineață formidabilă, însoțit de niște prieteni «de milioane», avîrliți într-o mașină colosală, au fost la un restaurant nemaipomenit unde au mîncat o ciorbă de pește senzațională, au băut un vin inimaginabil, și după ce au fost serviți dumnezeiește s-au retras fiecare în paturile lor incredibile, unde au dormit splendid pînă la șase dimineața, cînd tocmai apăruse un soare «de zile mari» și urma să guste un program «absolut magnific». Glumele au fost extraordinare, ambianta nemaipomenită, salatele incomparabile, serviciul magnific, bacșipurile imperiale, cîntăreața divină, șeful de sală «absolut unic».

Sînt mulți oameni pentru care, asemenea prietenului meu, lumea nu există decît în adjective... Numai prin superlative se pot apropia cît de cît de realitate... Tot ce li se întîmplă lor e la nivelul cel mai înalt — începînd cu ciorbă de pește și terminînd cu enigmatul femeii. Am luat un mic dejun «mortal». Am cunoscut o femeie «senzațională». Am citit o carte «formidabilă». Tocmai acum am ieșit de la un film «monumental».

Ce se întîmplă cu acești oameni? Să fie ei atît de norocoși în comparație cu noi? Să nimerescă ei numai în ciorbe de geniu și în brațe formidabile? Să cunoască ei numai oameni extraordinari și să doarmă ei numai în pijamale ieșite din comun și să li se aducă în paturi dumnezeiești numai mîncări-dejunuri incredibile?... Nu cred...

Trîndăvia lor, adîncă și modestă, ia forma aceasta bizară a unei lumi de paradis... Incapacitatea de a discerne îi ajută să vadă totul formidabil, nici să-i picie cu ceară ei nu văd deosebirea dintre Shakespeare și un biet și inverșunat textier... La fiecare țîmpenie ochii le lucesc de patima greea a unui alchimist. Nimic mediocru nu distîng în depărtare... O escadrilă întregă de adevăruri colosale, și de femei formidabile, și de mîncăruri «mortale» se îndreaptă veșnic spre ei. Cu deosebire, ei ating sublimul în gastronomie, viața lor e o bucătărie unde mereu dă în clocot cite ceva, ba o fripturică divină, ba o supă incomparabilă, ba un punct de vedere mai bine rumenit... Și cînd te gîndești că această lume feerică și mincinoasă nu se naște decît dintr-o trîndăvie cu adevărat cosmică.

Teodor MAZILU

DIALOG CU CITITORII

«Am văzut cîndva un film, ne povestește cititorul ION PASCARU din București, în care niște bandiți acopereau corpul unei fete cu o vopsea aurită, strălucitoare; pielea nemaiputînd să respire, în scurt timp fata moare. O moarte mai absurdă ca toate morțile, o moarte al cărei simbol este strălucirea, bogăția, aurul. Nu știu de ce mi-am adus aminte de această scenă, citînd în «Flacăra» din 2 iunie emoționantul «Reportaj de pe frontul ecologic» al lui Nelu Ionescu. Sînt reproduse acolo niște considerații ale prof. univ. Tudor Sillion; citez: «procesul ridicării apelor subterane ale orașelor e cumva obiectiv, pentru că asfaltările nu mai lasă pămîntul să-și facă schimburile firești de umezeală cu aerul, cu atmosfera, cu cerul». M-am gîndit că într-adevăr asfaltul e necesar, e modern, e inevitabil, dar ce facem totuși ca pămîntul să poată respira? Există oare niște baremurii care arată cît la sută din suprafața unui oraș trebuie lăsată neacoperită de asfalt și de construcții, sub formă de spații verzi sau pur și simplu de pămînt liber? Poate ar trebui scris despre asta, poate ar trebui luați în considerare și acești indicii».

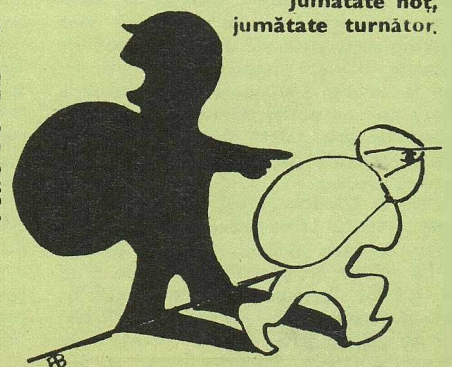
Într-o scrisoare deosebit de caldă, cititorul T. FOIȘTEANU din Brașov ne vorbește despre ceea ce ar putea fi o «cinematică imaginară», asemănătoare «muzicului imaginar» al lui Malraux. Clasamente ale celor mai bune filme ale tuturor timpurilor s-au făcut cîteva în ultimii ani și — lucru deosebit de remarcabil — nu diferă prea mult unele de altele. Ultimul clasament cu mare ecou internațional a fost efectuat la sfîrșitul anului trecut cu concursul a zeci de critici și specialiști din țările socialiste și arată în felul următor: 1. Crucișătorul Potemkin (Eisenstein), 2. Cetățeanul Kane (Welles), 3. 8 1/2 (Fellini), 4. Cenușă și diamant (Wajda), 5-6. Rashomon (Kurosawa) și Goana după aur (Chaplin), 7. Intoleranță (Griffith), 8. Hoții de biciclete (De Sica), 9. Pămînt (Dovjenko), 10. Roma, oraș deschis (Rossellini), 11-12. Hiroshima, dragostea mea (Resnais) și Patimile Ioanei D'Arc (Dreyer). Deosebirile față de vestitul clasament occidental (de la Bruxelles) sînt minime. Problema este însă de a face pe cît mai mulți să cunoască, să înțeleagă și să iubească asemenea capodopere. Cît timp mai sînt destui care apreciază «O floare și doi grădinari» drept o culme a artei cinematografice mai e mult de lucru pe tărîmul educației estetice a publicului.

Din Tîrgoviște, cititorul DUMITRU HOREZEANU ne scrie: «Vreau să vă comunic că am colecția completă pe 20 ani a «Flăcării», fără nici o lipsă. Nu vă dau această informație pentru că jînduiesc la vreo felicitare sau recompensă, nici pentru că aş vrea să-mi vind colecția sau s-o schimb cu altceva, ci pur și simplu pentru că mă bucur că am făcut o treabă utilă și plăcută, deși modestă, fără intrerupere, timp de peste 1 000 săptămîni... Poate veți rîde de mine...» Cum să rîdem? Dimpotrivă, vă îmbrățișăm.

H. DONA

Jumătate hoț,
jumătate turnător.

Petre BOTEZATU

INFARCTUL MIOCARDIC - BOALA SECOLULUI?

(IV)

Este posibilă prevenirea bolii? Care ar fi căile și metodele practice de urmat? În primul rând este necesar să se sublinieze că ateroscleroza este o boală obișnuită (și nu o consecință firească a procesului de degradare biologică datorită vârstei!), ale cărei cauze și mecanisme de producere sînt în parte foarte cunoscute, care poate fi tratată în mod eficient și, pînă la un punct, poate fi chiar prevenită.

Nu este cazul să discutăm aici tratamentul infarctului miocardic.

Mult mai important este să știm ce poate să fie făcut pentru prevenirea bolii, pentru preîntîmpinarea apariției complicațiilor.

În primul rând, ținînd cont de cele mai sus discutate, trebuie să înțelegem fiecare dintre noi că sănătatea depinde de voința noastră. Medicamentul minune, «pilula preventivă», care să ne apere de ateroscleroză n-a fost — și probabil nu va fi niciodată — inventată! S-au descoperit în schimb cîteva adevăruri fundamentale a căror respectare și aplicare în viață pot aduce mai multe foloase decît toate

medicamentele luate la un loc.

Alimentația rațională, practicarea exercițiilor fizice (activitate fizică, plimbări, sporturi, turism), evitarea abuzului (chiar a uzului!) de toxice, mai ales a fumatului și consumului de cafea, menținerea unei greutate corporale normale, un program ordonat de viață și muncă, tratamentul adecvat al hipertensiunii, diabetului, hipercolesterolemiei (atunci cînd sînt prezente). Controlul periodic al sănătății, mai ales după vîrsta de 40-45 ani, iată cîteva dintre posibilitățile care ne stau în față pentru combaterea «bolii secolului». Nu este niciodată prea tîrziu ca să începem atacul sau contraatacul împotriva acestui dușman. Aplicarea măsurilor de mai sus de la o vîrstă cît mai fragedă sporește însă considerabil șansele de reușită ale prevenirii!

Deși nu există încă dovezi indiscutabile despre valoarea profilactică a unui astfel de program, există suficiente argumente pentru a nu adopta o atitudine fatalistă în fața pericolului existent. Știința medicală oferă suficiente argumente pentru a nu sta cu mîinile încrucișate, resemnați, ci pentru a acționa ferm! Cîștigul ce s-ar realiza prin tratamentul și

prevenirea eficientă a accidentelor cardiovasculare arduce la prelungirea mediei de viață cu 8-9 ani, față de 2-3 ani cîștigați prin prevenirea cancerului și 1-2 ani prin preîntîmpinarea tuturor accidentelor!

Față de această perspectivă optimistă și prin prisma concepțiilor și cuceririlor medicinei actuale, cu profundă orientare preventivă, problema sănătății este strict condiționată de participarea conștientă a fiecăruia în procesul de apărare a ei. Medicina actuală și mai ales medicina viitorului, medicina preventivă, nu mai este apanajul exclusiv al profesiei medicale a cărei menire și datorie principală în decursul istoriei medicinei a fost să aline suferința umană și să vindece bolile. Din ce în ce mai mult problema ocrotirii sănătății devine o problemă de bază a societății la rezolvarea căreia trebuie să participe medicina, ca for de specialitate, societatea (statul), ca for organizatoric și economic-social, și individul în calitate de apărător și mai ales constructor al propriei sale sănătăți.

Ion ORHA — ASCAR

ce este nou?

O NOUĂ METODĂ ÎN TRATAMENTUL CANCERULUI DE SÎN ÎN STADIUL AVANSAT

aplicată în țara noastră. Această metodă, pusă la punct la Institutul de endocrinologie «C.I. Parhon», constă în introducerea în loja hipofizară a unor grăunțe de ytriu radioactiv. Radiațiile beta emise de aceste grăunțe produc distrugerea țesutului hipofizar, ceea ce determină reducerea secreției unor hormoni implicați în procesul tumoral. Metoda înlocuiește cu succes extirparea chirurgicală a hipofizei, operație mult mai periculoasă și mai greu suportabilă.

NOI CERCETĂRI ÎN DOMENIUL ENDOCRINOLOGIEI. Pentru a studia mai îndeaproape rolul diferitelor organe (ficat, pancreas, plămîni) în procesul hormonal, un grup de cercetători de la Institutul de endocrinologie «C.I. Parhon» din Capitală au realizat un aparat special care asigură irigarea cu sînge oxigenat a organelor izolate din organismul animal. În acest mod, organul, deși scos din legăturile sale vasculare, e menținut viu și capabil de a funcționa un număr de ore în aceste condiții. Avantajul metodei constă în posibilitatea de a diferenția activitatea proprie a organului respectiv de cea a restului organismului.

RADIOGRAFII INOFENSIVE. La Heidelberg (R.F.G.), în clipa de față, se dezvoltă un procedeu complet nou de radiografiere și tratare cu raze a tumorilor: iradierea cu raze X urmează să fie înlocuită printr-o rază de particule și anume printr-o iradiere cu protoni.

Iradierea tradițională a bolnavilor de cancer dăunează țesuturilor sănătoase. La terapia cu protoni acest risc este considerabil micșorat. În afară de nocivitatea scăzută se constată o mai mare eficacitate care se manifestă de exemplu la radioscopii, unde pot fi clar văzuți mușchii, grăsimea și țesuturile susținătoare. Ies la iveală structuri care nu puteau nici măcar fi bănuite la radiografiere. **DEPRESIIVII NU AU VOIE SĂ DOARMĂ!** Walter Schulte, directorul clinicii de neurologie a Universității Tübingen (R.F.G.), crede că a găsit o terapie eficientă împotriva melancoliei. Astfel, în cazul unor depresii endogene grave ajută lipsa de somn în cursul unei nopți întregi. Acest lucru este valabil numai pentru cazuri grave de depresie, deoarece la cazurile obișnuite, lipsa de somn duce la o agravare a stărilor depresive, provocate de factori externi. Schulte și colaboratorii săi bănuiesc că la baza depresiei endogene se află o tulburare a proceselor periodice care se desfășoară în corp. Prin renunțarea la somnul nocturn, organismul are posibilitatea să-și recapete ritmul funcțional obișnuit.

Unuia care are «capul în Lună» i se spune: «mai coboară pe pămînt». Este exact ce se întîmplă în momentul de față cu tehnicile cosmice: tot mai multe dintre ele își găsesc aplicații — unele neașteptate — pe Terra. Iată, de pildă, acest aparat medical creat de Agenția spațială americană NASA pentru a veni în ajutorul bolnavilor paralizați. Bazîndu-se pe dispozitive utilizate în «costumele de scafandru» ale cosmonauților, el permite tot felul de manipulări comandate de simpla mișcare a buzelor. În fotografie: Celeste Thompson, din Los Angeles, care la vîrsta de 19 ani a suferit de o formă extrem de gravă de poliomielită, face o demonstrație a aparatului. Grație lui, deși Celeste e complet paralizată, ea poate executa chiar și mișcările complexe pe care le reclamă asamblarea unor cuburi (stînga).

Cel mai înalt ordin cultural-științific francez, «PALMES ACADÉMIQUES», a fost acordat pentru prima dată unui om de știință român, profesorul doctor docent Eugen Aburel. Șef al clinicii de obstetrică și ginecologie «Filantropia» din 1952, profesorul Eugen Aburel este unul dintre primii care au militat pentru unirea obstetricii cu ginecologia (dreapta).

ASPECTE ACTUALE ALE INFECȚIEI SIFILITICE (II)

Necunoașterea și ignorarea pericolului contractării sifilisului, în special de tineri, datorită insuficienței educației sanitare și sexuale în familie și școli, ca și schimbarea comportamentului sexual printr-o mai mare libertate, cauzată la unii dintre aceștia prin nesupravegherea lor, minimalizarea fricii de boală prin ușoara accesibilitate la medicamente, sînt alți factori ce determină apariția unui anumit număr de îmbolnăviri sub 19 ani.

Morbiditatea prin sifilis recent în marile centre urbane, cu mișcare și aglomerație rapidă de populație în anii din urmă, este de 4-6 ori mai mare decît în mediul rural.

Dezvoltarea economico-industrială duce la apariția, staționarea temporară și circulația intensă a unor grupuri compacte de muncitori proveniți din mediul rural, colectivități cu anumite particularități medico-sociale de cazare și despărțiri perioade îndelungate de familie. De asemenea, lucrătorii din transporturile rutiere și internaționale, turiștii și toți cei care prin natura

profesiei lor se deplasează pe timp îndelungat în afara mediului familial sînt mai expuși la contractarea infecției veneriene. Aproape 2/3 din bolnavii cu sifilis recent sînt necăsătoriti.

Un rol important în creșterea morbidității prin sifilis îl au legăturile sexuale întîmplătoare cu persoane necunoscute. Apariția și eventuala persistență a unor surse potențiale polivalente de sifilis recent, greu de identificat și supravegheat medical, datorită morbidității lor și ușurinței cu care stabilesc contacte întîmplătoare multiple, surse ce sînt adesea femei fără ocupație, constituie una dintre cauzele foarte importante ale răspîndirii infecției sifilitice.

Dat fiind pericolul răspîndirii infecției luetice în special în rîndul tineretului, mai expus raporturilor accidentale și contractării bolii de la persoane necunoscute, greu de depistat și urmărit, socotim că un rol primordial în combaterea acestei boli îl are educația sanitară și sexuală temeinică. Tinerii trebuie să știe că:

— Sifilisul este o boală care netratată are urmări din cele mai grave pentru bolnav, pentru descendenții săi, pentru cei din jur.

— Sifilisul poate fi prevenit în foarte mare măsură prin aplicarea unor măsuri imediate de profilaxie și terapie.

— Persoanele care au manifestări clinice pe piele și mucoase mai ales la nivel genital, trebuie să se prezinte de urgență la specialist.

Folosirea tuturor mijloacelor de educație sanitară și sexuală, în special a celor audiovizuale, este cea mai indicată. În acest sens, nu este lipsit de interes să amintim că s-a realizat de către un colectiv din clinica I dermatologică a Spitalului Colentina un film privind «Aspectele actuale ale infecției sifilitice», util nu numai în instruirea studenților în medicină și a personalului din rețeaua medico-sanitară, dar și în informarea și educarea anumitor categorii de tineret, studenți, elevi, ostași ș.a.

Conf. dr. Al. COLȚOIU

FELLINI

ȘI IARNA MULTUMIRILOR SALE

UN REPORTAJ DE PE PLATOURILE FILMULUI «AMARCORD»

«Fac filme întrucît am descoperit — cînd aveam 30 de ani — că acesta este modul meu firesc de a munci, de a trăi; și la urma urmei de ce să nu fac filme?»

Federico FELLINI

PRIMO TEMPO

«Vreți să-l cunoașteți pe Fellini, domnișoară, vreți să stați de vorbă cu el? Dacă aveți curajul să vă avîntați într-o urmărire de tip western, bine, dacă nu...»

Acesta a fost primul sfat mîngietor (primit din partea domnului Bersani de la Unitalia) dintr-o lungă serie de îndemnuri cu

care aş putea să alcătuiesc un soi de îndrumător pentru uzul fellinienilor înrăiți. «25 de ziarîști din toată lumea au venit să-l vadă pe platou, îmi spune signora Rosanna (tot de la Unitalia), întinzîndu-mi un pomelnic. Cînd i l-am arătat s-a înfuriat. Regizorul polonez Roman Zaluski aşteaptă de două luni să-l întîlnească...

Îmi vine să zic «mulțumesc, legende

despre Fellini știu și eu o mie, dar concret, ce se poate face totuși?» «Ce se poate face totuși?» «Un singur lucru: vă dăm un permis de intrare la Cinecittà. Odată ajunsă acolo, încercați să stați tot timpul în preajma platoului unde filmează el. O zi, două, trei. Trebuie să vă remarce. Fellini observă imediat figurile noi. Este foarte curios. Poate aveți norocul să vă bage în seamă

ori să-l înfuriați de la început. Cunoștința e ca și făcută».

Este limpede. Gideon Bachman, neîndurătorul său exeget și prieten, care l-a pîndit luni de zile în timp ce filma «Satyricon» pentru a realiza acel documentar de zile mari, «Ciao, Federico», el, Bachman, avea dreptate: «O lume întregă a căzut în capcana întinsă de Fellini tuturor: aceea de a accepta imaginea creată de el însuși despre sine însuși ca fiind cea reală». Oriunde te-ai îndrepta, la tot pasul, auzi numai fraze apocaliptice despre «acest Diogene al cinematografului», «cel mai mare iluzionist de la Houdini încoace», «imperatorul neo-roman», «mitomanul de geniu». Doar Angelo Solmi l-a numit, mai omenește, «cel mai important fenomen cinematografic al timpului nostru». Mă hotărîsc, tot omenește, să-mi iau soarta în propriile mîini în ceea ce privește momentul cînd voi ajunge să spun: «Bună-ziuă, signor Fellini. Sînt fericită să vă cunosc etc.».

SECONDO TEMPO

Începutul a fost ca în cele mai stupide glume, de genul «cum intri în București, pe dreapta». Întrebîndu-l pe portarul de la Cinecittà «unde filmează astăzi Fellini», mi-a răspuns: «Cum ieșiți de aici, imediat, la stînga».

Mă străduiesc să descopăr în mine sentimentul că «imediat, la stînga» se pune la cale, poate, o nouă capodoperă, că acolo se continuă «La dolce vita» sau «Clovni», dar nu am vreme. Uite pălăria aceea celebră, cu borurile întoarse (pe care, voi băga de seamă mai tîrziu, au adoptat-o toți asistenții), și pe purtătorul ei, sprijinit de aparatul de filmat. În stînga — un cîrd de femei, în dreapta — un grup de ofițeri. Ca orice regizor din lume, Fellini cere «liniște, liniște», dar spre deosebire de alții aruncă și o întrebare ce cade ca o lovitură de măciucă: «V-ați gîndit vreodată cît timp din viața mea am pierdut tot strigînd liniște, liniște?» (Fac repede o socoteală: 22 de ani de meserie, 13 filme — se adună ceva. Cum să nu se nască legendele?)

Prin mulțimea de pe margine îl descopăr pe Zaluski, cineastul polonez. Hotărîm să acționăm împreună, dar primul avînt ne este retezat de un asistent care ne anunță, elegant, să nu ne apropiem de aparat decît pînă în zece metri: «Fellini este gelos, camera de luat vederi este nevasta lui» (peste trei zile aveam să aflăm că dracu' nu este atît de negru, dar asistenții trebuie să-și facă și datoria de întreținători de mituri).

Scena la care eram martoră, cadrul 449 din filmul cu rezonanță atît de stranie «Amarcord», nu era decît o simplă trecere. Imediat avea să se facă mutarea pe platoul principal, acolo unde Fellini a reconstruit bucată cu bucată un întreg orașel de provincie al anilor '30 (poate fi Rimini-ul său natal sau altul). Mă uit cum se urnește din loc echipa. Dar ce spun eu, echipă? Aici nimeni nu îndrăznește să o numească astfel. Nu există echipă. Există «alaiul lui Fellini», «curtea lui», cu supușii săi permanenți sau trecători, cu însoțitorii-mascote (cum este piticul care ghicește în palmă și pe care Federico îl poartă cu el de zece ani), «ll poeta» (cineastului i se spune și așa) pornește primul, parcă l-ar aștepta cucerirea unor pămînturi necunoscute. La urma urmei nu sînt prea departe de adevăr. Pînă cînd ajunge lîngă baptisteriu, nu scoate un cuvînt. Acolo îl aștepta o altă armată de figuranți. Mi se pare că i-am mai văzut în «8^{1/2}», în «Clovni», da, sigur, cel cu fularul dat pe spate este tipul care juca biliard în «Clovni». Capete ciudate, «felliniene», ai senzația că le privești prin lentile deformante. Sînt peste 50 de indivizi, îmbrăcați în costume ale «fasciilor» italiene din vremea lui Mussolini, ieșiți în întîmpinarea ducelui. Așa cum îi vede cineastul, apar ca o ceată grotescă, obosită și șleampătă.

O veche cunoștință de la Unitalia, întîlnită între timp, domnul D'Angeli, — al cărui ajutor ne va fi de mare preț, mie și lui Zaluski —, ne spune că în ajun Fellini a explicat fiecăruia ce trebuie să facă. A jucat toate rolurile, ca de obicei. Astăzi nu este totuși mulțumit. O ia de la capăt. Lui Aurelio îi arată cum se ține un steag, lui Andrea îi aranjează pălăria (Fellini își strigă toți figuranții pe nume, îi știe pe toți!), altuia îi spune: «Trebuie să ai o față de fascist, uită-te la mine, eu cum pot să am

acum o mutră de fascist, eu care n-am fost, știi bine, dar tu care am aflat că ai fost?» (Vesellie mare)

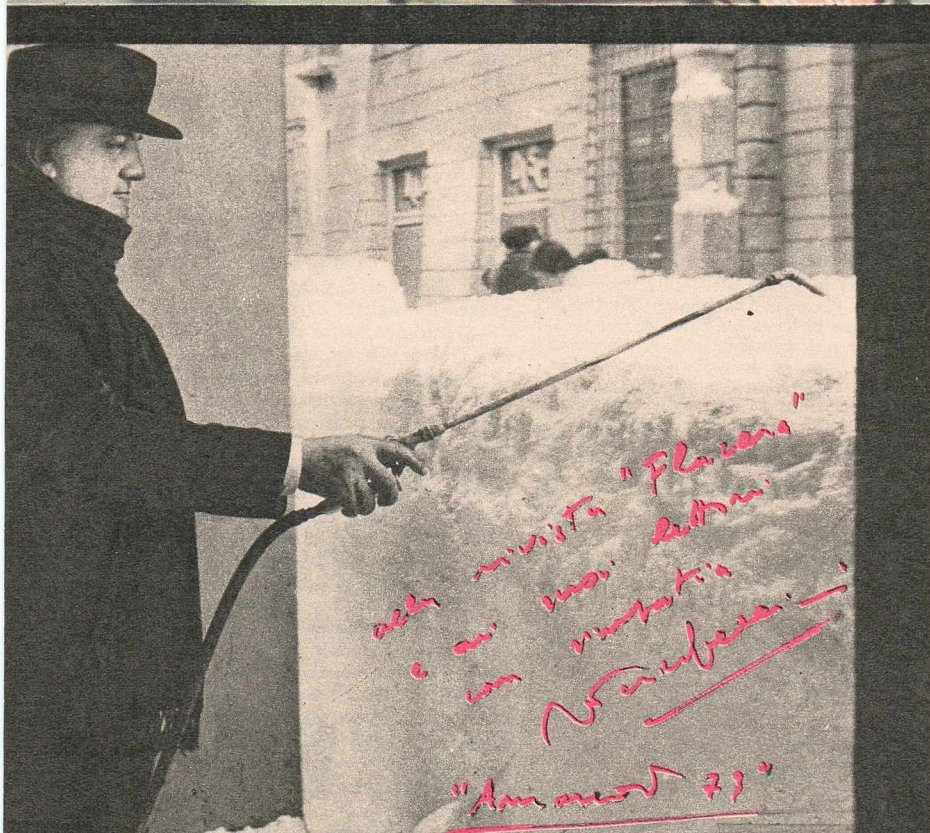
Înainte «motorului», ultimul avertisment: «Am încredere în fantezia voastră, dar dacă scena nu iese bine am să vă spun că sînteți niște cretini. Desigur, nu în general, ci acum, în momentul ăsta». În sunetele fanfarei, începe o paradă demențială, asemănătoare cu «moartea ultimului clown», o alergare nemiloasă care durează mai bine de o oră. Am obosit noi, cei de pe margine, dar executanții pe care Fellini îi trimite de cel puțin 12 ori să refacă rîndurile! Plimbat de travling de-a-ndaratelea, Fellini cheamă spre el, cu gesturi largi, toată adunătura, o așîță cu vorbe intraducibile, muzicanții abia se mai țin pe picioare. Ce paradis trebuie să fie acum în capul cineastului! Îl privesc ori de cîte ori travlingul îl aduce mai aproape. Are ochii unui om fericit. Fantasmale lui s-au pus în mișcare. Domnul D'Angeli îmi șoptește: «Poate să o țină așa cîteva ore. Nimeni nu se supără însă. Și nu din teamă. Lumea îl iubește. Este *dolcissimo*. Tirania lui este o poveste. De fapt, este un fanatic al muncii».

UN ORAȘ — MUȚAT LA CINECITTÀ

În ziua următoare, înaintea filmărilor,

seșea care se aciuază într-un colț. De ce fîntină, de ce păun? Cine poate să spună? A visat sau a văzut cîndva. Nici o deosebire. (Nici cînd își povestește viața nu evită amintiri de genul: «Cînd am fugit de acasă cu circul sau cînd am vrut să fug». Totuna.) Cert este că acum trebuie să se năpustească peste noi o iarnă care să ne taie răsufierea. Vom vedea în film rostul ei. Timp de patru ore zăpada artificială este așternută strat cu strat. Fellini însuși pune mîna și drege ce nu-i place (a se vedea fotografia cu autograf). Sînt instalate mașinile «de nins», un fel de mori care împrăștie fulgi de Bittersale, zăpadă artificială. Înțeleg că atunci cînd ninsoarea va fi în toi, păunul trebuie să-și desfacă podoaba cu care l-a blagoslovit natura.

Pînă una alta, trag de limbă un actor, Franco Marino. Îl cunoaște bine pe Fellini, a lucrat cu el la «Satyricon» și «Clownii». Deschid carnetul de noțițe pentru că vreau să trec o frază frumoasă — «Fellini n-ar putea lucra în altă parte decît aici, în Italia, s-a născut și va muri aici». În acest moment observ că cel despre care vorbeam se îndreaptă către noi. Mă gîndesc că poate l-am scos din sările. De unde. Mă întrebă dacă îmi place iarna lui, profit de prilej și mă prezint. «Spaima» gazetarilor are un zîmbet bun de adormit copiii. Poate în el s-a trezit vechiul ziarist (Fellini a mîncat

Fellini: «Așa se ține un buchet de flori!»

- Ce înseamnă «F-L-A-C-Ă-R-A»?
- La fiamma.
- Este o revistă serioasă?
- Foarte.

Bal la «Grand Hotel».

Un puști norocos: Bruno Zanin debutează într-un film de Fellini. Alegerea interpreților a durat aproape un an.

mă plimb pe corso-ul construit pentru Fellini la Cinecittà: o vitrină cu aparate de fotografiat tip 1930, o alta cu jucării hidoase, un «Bar 2000», un magazin cu mașini de cusut Singer, «Il Grand Hotel», cinematograful «Fulgor», un afiș al timpului cu actrițele Daria și Ina Paola, o casă cu balcon etc. Totul — făcut de la zero. Pînă și copacul de lîngă biserică este confecționat frunză cu frunză. «Nu se găsește ușor un producător pentru Fellini. Cheltuielile sale sînt nebunești, — îmi explică amabilul nostru însoțitor —, un an de zile i-a trebuit pînă l-a găsit pe Cristaldi (n.a. — bărbatul Claudiei Cardinale) să-i finanțeze filmul». «Bine, dar nu era mai simplu să se deplaseze la Rimini?» «Să nu cumva să-l întrebî asta!» Începe să sosească «alaiul». Urmează defilarea «micilor italienece». Sînt eleve între 7 și 14 ani, bineînțeles nu prea frumoșele, ci, să zicem, interesante. Oare or fi avînd habar de Fellini cît de cît? Dar uite-l chiar pe «il maestro», da, vine spre noi, ne salută, trece mai departe. Zaluski este emoționat, realmente emoționat: «Gata, ne-a observat».

O IARNĂ A MULȚUMIRILOR

Astăzi lui Fellini i s-a făcut dor de iarnă. A visat sau a văzut cîndva o fîntină acoperită cu țurțuri și un păun de toată frumu-

și el pîine de reporter). Obțin un nesperat «ci vediamo dopo» («ne vedem după»), adică după filmări.

Discuția cu el avea să se desfășoare între alte multe «ci vediamo dopo», care puteau fi și la ora patru dimineață, cînd se termina ziua de lucru. Mi-am propus ca fiecare întrebare strecurată să aibă în spate o referință la ceea ce am citit despre el; prea este gigantic eșafodajul de mituri construit în jurul persoanei sale și pe care, din amuzament, l-a lăsat să se tot înalțe. «Vă amintiți ce număr are cartea dedicată dumneavoastră de Gilbert Salachas și publicată în editura Seghers?» «De ce?» «Pentru că poartă numărul 13 și am auzit că ați fi superstițios. Una la mînd. A doua: se zice că aveți o fantastică memorie a cifrelor». «Sînt superstițios numai cu întîmplările vieții mele». «O carte, și încă una serioasă, nu poate constitui o întîmplare a vieții dumneavoastră? Chiar nu vă interesează nimic, absolut nimic din maldărul de literatură care s-a scris despre dumneavoastră? Cum o priviți?» «Uneori mi se pare un act de indecență, chiar lucrurile pornite cu cele mai bune gînduri. Eu sînt unul singur — omul și lucrătorul. Scrii despre unul, îl faci să sufere pe celălalt». «Totuși nu credeți că uneori critica a înlesnit cît de cît accesul anumitor categorii ale publicului către filmele dumneavoastră?» «Asta este altă poveste». «Trebuie să înțeleg din ceea ce ați

(Continuare în pag. 22)

Camera Comunelor ceruse reginei să renunțe la monopolurile cu care își răsplătea curtenii și care constituiau o povară grea pentru comerțul Angliei. Această cerere venea din partea reprezentanților burgheziei comerciale și era îndreptată împotriva intereselor nobilimii, beneficiara monopolurilor acordate de regină.

Elisabeta avea nevoie de Camera Comunelor — care urma să voteze resursele financiare necesare pentru terminarea războiului împotriva irlandezilor — și socotea că trebuie să satisfacă cererea prezentată. Or, unul din cele mai mănoase monopoluri desființate atunci a fost monopolul vinului, a cărui concesiune o avea Essex.

Cînd a aflat că nu i se va reînnoi concesiunea, contele, furios, și-a pierdut cu totul cumpătul, deși prietenii lui au încercat să-l liniștească. Astfel, lordul Sigiliului, Egerton, i-a trimis o scrisoare în care îl asigura de bunele sentimente ale reginei, dar îl avertiza ca să fie reținut pentru a nu-și distruge norocul.

Essex îi răspunde:

«Nu mă pot apleca, dacă s-a comis cea mai josnică dintre infamii. Există oare pe pămînt o putere sau o autoritate fără limite? Mii de scuze, excelentul meu lord, nu pot să cred așa ceva. Mi s-a făcut o mare nedreptate. Cauza mea este justă și toate puterile pămîntului nu-mi vor dovedi că n-am dreptate... Iertați-mi asprimea stilului: este al unui om nenorocit. Dar oricum ar fi, credeți-mă că nu este nimeni mai atașat Senioriei-Voastre ca prietenul nefericit al Domniei-Voastre».

PLANURILE LUI ESSEX

Nobilul feudal, contele de Essex, lovit în interesele sale materiale printr-o hotărîre a monarhului absolut, s-a simțit atît de nedreptățit încît, uitînd toate favorurile de care se bucurase în trecut din partea reginei, a declarat că Elisabeta este o «carcasă hodorogită» și «creierul îi este tot atît de uzat ca și oasele și carnea ei».

Aceste vorbe nechibzuite au fost aduse, încă a doua zi, la cunoștința reginei, care însă n-a reacționat de îndată.

Essex nu s-a limitat la simple declarații. El se întîlnea în fiecare seară în casa priete-

Asemenea scene nu erau rare pe străzile orașelor engleze în timpul domniei reginei Elisabeta I: arestări de «suspecți», fie pe motive politice, fie pe motive religioase. Deși regina avea, în general, o atitudine tolerantă, timpurile erau adeseori prea agitate pentru o asemenea politică. Dovadă, conspirația lui Essex.

CONSPIRAȚIA

nului său Danvers cu lordul Southampton, cu sora sa, lady Penelope Rich, cu Charles Blount și alte persoane, care au început să pregătească o conspirație împotriva reginei.

Essex se credea un erou popular și conta în acțiunea sa pe sprijinul populației Londrei. Conspiratorii se bizuiau și pe lordul Montjoy, care comanda armata engleză în Irlanda. Essex îi propuse, prin lady Rich, să-și readucă trupele din Irlanda și să le pună sub baniera sa. Deși Montjoy nu i-a dat nici un răspuns, Essex era convins că putea conta pe el.

Între timp, lordul Danvers i-a făcut unele propuneri regelui Scoției, Jack, fiul Mariei Stuart, care pe vremea aceea era un dușman declarat al Elisabetei. Regele a cerut cîteva zile pentru a chibzui.

Conspiratorii au socotit că sosise momentul prielnic pentru a acționa. Ei voiau să pună mîna pe palatul Saint James, reședința regală, și s-o oblige pe Elisabeta să renunțe la serviciile lui Robert Cecil și Walter Raleigh.

Blount trebuia să imobilizeze garda, iar Danvers să pună stăpînire pe apartamentele reginei. Essex urma să intre în camera suveranei, să-i ceară să înlăture pe consilierii ei actuali și să convoace un nou parlament în fața căruia el, Essex, să expună revendicările sale.

Pentru a incita populația, lordul Southampton a dat o sumă de bani actorilor teatrului din Southwark, angajîndu-i să reprezinte piesa «Richard al II-lea» de Shakespeare, în care era vorba de detronarea unui rege, piesa care nu mai fusese jucată de mult timp.

LONDRA, 6 FEBRUARIE 1601

Conspiratorii au fixat ziua de 6 februarie 1601 pentru a declanșa acțiunea.

Regina, prevenită, a trimis vorbă lui Essex că dorește să-l vadă, dar contele, temîndu-se că va fi reținut ca prizonier, a răspuns că e bolnav.

Elisabeta îi trimise atunci o delegație compusă din contele de Worcester, William Krollis, Sir Popham și lordul Egerton, pentru a-l convinge să renunțe la proiectul său neavenit.

Delegații reginei au găsit în jurul casei lui Essex o mulțime de oameni înarmați. Intrînd înăuntru și întrebîndu-l pe Essex de ce se află acolo mulțimea înarmată, acesta le-a răspuns:

— Știu că se vrea moartea mea; au fost plătiți ucigași pentru a mă înjunghia, mi-au fost întinse curse și în numele meu a fost redactată o scrisoare falsă pentru a mă duce la pierzanie. Prietenii mei s-au adunat pentru a mă apăra, întrucît nici răbdarea mea, nici nenorocirile mele nu pot împăca pe dușmanii mei.

Apoi, sub un pretext oarecare, Essex a părăsit camera, închizînd acolo pe cei patru trimiși ai reginei.

Îndată după aceea, el a încălecat, a ieșit din curtea casei sale însoțit de un grup de călăreți, printre care contele de Bedford, lordul Danvers, Cuff, secretarul său, și baronul de Cromwell, lorzii Southampton și Rutland.

Pe drum, prietenii săi au început să strige, încercînd să incite populația:

— Se urmărește asasinarea contelui de Essex! Se urmărește vânzarea Angliei către Spania!

Dar locuitorii Londrei n-au reacționat în nici un fel!

Cînd convoiul a trecut prin fața casei șerifului Smith, Essex, care se simțea slăbit de puteri, s-a oprit și a intrat în casă pentru a se odihni.

În timp ce Essex se spăla pe față, Smith s-a furișat pe poarta din dos, fugind la palatul regal pentru a cere instrucțiuni.

Între timp, marele maestru al artileriei, Burghley, parcurgea străzile orașului urmat de ostași înarmați și precedat de un crainic care proclama:

— Essex, trădător al reginei!

ÎN TURNUL LONDREI

Contele, descurajat, a hotărît să se întoarcă acasă și a trimis pe lordul Danvers înainte, ca să pună neîntîrziat în libertate pe trimișii reginei, pe care îi lăsase închiși acolo. Dar pe una din străzi, Essex și cei care-l însoțeau s-au lovit de un lanț întins de-a curmezisul străzii. În spatele lanțului erau postați ostași, care au tras cîteva focuri. Sir Charles Blount a fost rănit, iar Bedford și Cromwell au făcut cale întoarsă și s-au dus la casele lor.

Essex, Southampton și Cuff s-au îndreptat atunci către Tamisa, s-au urcat pe un vapor și au navigat pînă la reședința lui Essex. Ajuns acasă, contele dădu ordin să se închidă porțile. Iată însă că peste scurt timp sosește Burghley cu artileria și ocupă grădinile care dădeau spre Tamisa.

Essex ar fi vrut să opună rezistență, dar prietenii săi l-au convins de inutilitatea unui asemenea gest. Lordul Southampton s-a urcat pe acoperiș, încercînd să parlamenteze, dar Burghley pretindea ca rebelii să se predea fără condiții, altfel — amenința el — va distruge casa cu lovituri de tun. În această situație, Essex îl întrebă pe Burghley, prin intermediul lordului Southampton, dacă i se promitea, în cazul cînd se preda, un tratament civilizată, asistența episcopului de Athol la închisoare și un proces potrivit formelor legale. La această cerere, Burghley a răspuns că nu putea consimți la nici o condiție.

Atunci contele s-a predat fără condiții, împreună cu prietenii săi, Southampton, Cuff, Danvers și Rutland. Ei au fost conduși mai întîi la arhiepiscopul de Canterbury, iar apoi la închisoarea din Turnul Londrei. Sunase «gongul» pentru ultimul act...

George BIANU

(Va urma)

o dreptate știrbă

În fapt, cum spun juriștii, lucrurile s-au petrecut cutremurător de simplu: la o intersecție de drumuri, cea dintre bulevardul Lacul Tei cu strada Maica Domnului, motoreta condusă de George Culpi Danielescu s-a ciocnit — a intrat în coliziune, cum neologistic se zice azi — cu autoduba condusă de Ion Naciu. Soția conducătorului motoretei, — Ana Culpi Danielescu —, care se afla tot pe motoretă, în spate, a fost proiectată și vătămată deosebit de grav. Au urmat, pentru victimă, intervenții medicale, pe cât de dificile, pe atât de chinuitoare, și o cumplită invaliditate de gradul II. Și, bineînțeles, a mai urmat o anchetă și un proces penal.

O anchetă și un proces ciudat. Pentru că primele cercetări ale miliției, cu toate că au durat enorm, s-au făcut știrb, fără să răspundă la toate întrebările cerute de o judecată dreaptă. Dealtfel, după cite am auzit, pe chestia asta au urmat și niște sancțiuni pe acolo, pe la miliție.

Pentru că a fost trimis în judecată și condamnat soțul victimei, iar șoferul autodubei, Ion Naciu, — cu toate că expertizele tehnice spuneau și răspuneau că a intrat în intersecție cu o viteză nepermis de mare și — cu toate că a fugit de la locul accidentului —, a ieșit basma curată.

În sfârșit, pentru că atunci când procurorul general al republicii a vrut să îndrepte lucrurile, declarând un recurs în supraveghere, Tribunalul Suprem a dat o decizie de respingere a recursului, decizie frumos motivată, dar cu argumente privind doar procedura de extindere a procesului și nu fondul cauzei.

Poate n-aș fi scris aceste rânduri, poate n-aș fi ținut să fac publică această cauză judiciară, dacă fuga de lângă un om care se zbate între viață și moarte nu m-ar umple de indignare și dispreț; poate n-aș fi scris aceste rânduri, dacă nu mi s-ar părea total nedrept ca unui om cu trupul frânt să i se mai zdrobească și sufletul, și nervii, cu o judecată greșită; poate n-aș fi scris aceste rânduri, dacă n-aș fi convins că o dreptate e binevenită chiar mai târziu decît niciodată; poate n-aș fi scris aceste rânduri, dacă nu mi s-ar fi spus că Naciu, atunci cînd a fugit, n-ar fi ținut volanul cu degete împodobite cu ghiuluri.

Ion DOGAR-MARINESCU

sub semnul adevărului, justiției și echității

Ne vin adesea scrisori din partea unor oameni care socotesc și afirmă că lor nu li s-a făcut dreptatea juridică (precizarea e intenționată) pe care o așteptau.

Firește, e deosebit de greu pentru un ziarist sau chiar pentru mai mulți, să refacă o anchetă săvîrșită de un șir de organe specializate, să rejudece un proces trecut prin mai multe instanțe de judecată.

Dar asta nu înseamnă că ești — tu, ziarist — justificat să întorci spatele tuturor celor care vin să-ți ceară o mîină de ajutor ca de la om la om.

Și atunci ne-am gîndit să procedăm și gazetărește, dar și juridicește. Gazetărește, făcînd publice nemulțumirile justițiabililor. Juridicește, invitînd-o la replică pe «cealaltă parte».

Deci noi, vom afirma mai puțin, în schimb vom interpela mai mult. Bineînțeles, răspunsurile le vom publica și, tot bineînțeles, unele vor fi nu tocmai pe placul celor care le-au pretins. Dar asta face parte din regula jocului.

Nelu IONESCU

simplică precizare esențială

În urma articolului apărut în numărul din 10 martie al revistei noastre, articol intitulat «De ce sînt doborîți copacii din județul Dimbovița», s-a declanșat o anchetă și un proces penal menit să stabilească dacă și, eventual, în ce măsură se fac inovații unii sau alții dintre cei cărora le fuseseră dați spre gospodărire arborii cu pricina.

Lucia Morjan — soția fostului inginer șef al Direcției regionale de drumuri și poduri-București, Valeriu Morjan, unul dintre cei anchetați și puși sub învinuire — are sentimentul și se teme că publicitatea din care a izvorît ancheta va da un caracter

special procesului, o ampolare, în defavoarea celor supuși judecării.

Ținem să precizăm că articolele noastre critice nu vizează scandalul, ci pur și simplu instaurarea justiției.

Ținem să precizăm că-i departe de noi gîndul de a declanșa patimi justițiară și că, la fel de cetățenește, ne simțim obligați să avem privirea trează și să atragem atenția și asupra unei judecări care, de dragul demonstrativului, ar forța obiectivitatea.

În sfârșit, mai ținem să precizăm că avem toată încrederea în echilibrul judecătorilor noștri.

important e adevărul

Judecătoria sectorului 8 și Tribunalul Municipiului București au condamnat-o pe Tamara Lupușor pentru că a cumpărat icoane vechi, le-a restaurat în mică măsură și le-a revîndut la prețuri cu mult mai mari decît cele cu care le achiziționase.

Soțul Tamarei Lupușor susține că icoanele au fost restaurate într-o mare proporție, adeseori icoanele cumpărate fiind pur și simplu bucăți de scîndură aproape cheală; susține că pictura restauratoare a soției sale era de o substanțială valoare artistică și implicit bănească; susține deci că nu a făcut acte de speculă, ci doar de valorificare a propriei sale munci.

Colegul nostru de la «Munca», Marin Stoian — făcînd, la 22 ianuarie '72, o cronică a expoziției de grup a cenaclului artelor frumoase

«Ion Andreescu» — socotește că «Peisajul» Tamarei Lupușor — «sobru și reținut poem cromatic al codrului, care-și trăiește toamna» — ar fi cea mai bună lucrare din expoziție. Deci afirmația că pictura acesteia nu-i o pictură oarecare, ci de o reală valoare, nu-i fără acoperire, ba dimpotrivă.

Revista «Flacăra» a publicat, la 17 februarie, un articol împotriva Tamarei Lupușor. Azi, 16 iunie, tot revista «Flacăra» propune o expertiză în favoarea Tamarei Lupușor.

De fapt, deocamdată nu cerem decît să fie văzute icoanele restaurate de Tamara Lupușor — icoane azi puse sub sigiliu — de către cîțiva experți în restaurări, experți pe care ne asumăm noi sarcina de a-i invita și aduce.

dreptatea s-a făcut, dilema persistă

Ecaterina Georgescu locuiea în casa — din București — a soților Ionescu. Aceștia voiau să intre în casa lor și atunci i-au oferit apartamentul pe care ei îl ocupau în strada Neculce.

Ecaterina Georgescu acceptă schimbul, dar nu se mută în strada Neculce pentru că acceptă și schimbul propus de Alexandru Niculescu, care îi oferă apartamentul locuit de el din Bd. 1 Mai nr. 201.

Ecaterina Georgescu nu intră însă nici în acest apartament pentru că familia Stoenescu, colocată în acest ultim apartament, deschide un glăvand și — abuziv — se extinde și în spațiul Ecaterinei Georgescu.

Urmează un proces și o hotărîre favorabilă acesteia. O hotărîre care însă n-a mai fost tradusă în fapt.

Pentru că Ecaterina Georgescu, pensionară la o vîrstă înaintată, este speriată de amenințările celor din familia Stoenescu.

Iar aceștia, la rîndul lor, trebuie sancționați pentru abuz, samavolnicie și purtare neomenoasă cu un bătrîn, dar, omenește, trebuie înțeleși. Pentru că înainte de «extindere» stăteau vreo opt suflete doar în două camere.

Consiliul popular al sectorului 8 i-a oferit Ecaterinei Georgescu o garsonieră, de confort diferențiat, dar aceasta n-a acceptat-o pentru că domiciliul ăsta eventual era pe undeva departe de rudele care ar fi putut s-o ajute. Și femeia își poartă bătrînețile prin casele neamurilor și ale prietenilor, care o găzduiesc fiecare cît poate.

Desigur, soluția juridică e simplă, evacuarea imediată a familiei Stoenescu. Dar cînd te gîndești și la ei cîți sînt...

În urma unei mici anchete m-am lămurit că la primăria sectorului 8 este bunăvoință pentru Ecaterina Georgescu; însă de altceva e lipsă: de spațiu disponibil. Poate primăria municipiului, evident mai bogată, va găsi un acoperiș pentru Ecaterina Georgescu. Pentru că în favoarea dumneai pledează un argument special: anii, vîrsta. Nu ne este îngăduit să ne uităm bătrînii.

democrația și principiul „stai în banca ta“

Narcisa Dominte a încheiat anul profesional '71 cu un calificativ de laudă: foarte bine; a promovat examenul de medic specialist cu nota 18; iar un curs postuniversitar cu nota maximă, 10.

Dar medicul Narcisa Dominte a făcut și o greșală: și-a permis să nu fie de acord, ba chiar să-l contradică — în chestiuni profesionale — pe doctorul Valerian Pintilie, șeful său. Iar acesta, pur și simplu, nu i-a mai îngăduit să facă de gardă în spital. Cu alte cuvinte, a îndepărtat-o de practică tocmai acum cînd punem accentul pe lucrul ăsta.

Narcisa Dominte s-a adresat atunci Colegiului județean al medicilor și farmaciștilor-Suceava.

Și forul acesta nu numai că i-a respins plîngerea — ceea ce, cu argumente serioase, era în drept s-o facă, dar a și sancționat-o cu o blamare în fața colectivului de muncă — ceea ce, în condițiile unei acțiuni pornite tocmai de cea pe care a pedepsit-o, deci de doctorița Dominte, precis nu era în drept și nici... în morală s-o facă.

— Poate că ne temem de multe ori să privim înapoi, să ne facem socotelile, pentru că nu știm exact ce rămîne după ce adunăm și scădem. Dar pe dumneata, Silvia Popovici, cred că pot să te întreb liniștită: cum îți vezi acum, la 17 ani de la debutul pe scenă, drumul în artă?

— Mă bucură liniștea dumitale, dar nu e și a mea, din păcate. Drumul meu a avut, ca orice drum în viață, urcușuri și coborișuri, momente de certitudine și altele de spaimă, sentimentul putinței și al neputinței.

— De ce atîtea spaima, de ce atîta neîncredere? Drumul dumitale a urcat mereu și sigur, croit fiind numai pe scenele teatrelor naționale ale țării, pe el au fost presați Eschil și Shakespeare, Cehov și Brecht, Goldoni și Ibsen, Cocteau și Alecsandri, și Baranga, și Lovinescu... Ce-ți puteai dori mai mult?

— Îndoilele cresc mai ales atunci cînd te afli față în față cu marile încercări. Am sentimentul foarte puternic că tot ce am făcut putea fi făcut mai bine, că totul a fost efemer, fragil, fără istorie. Că dacă ar trebui s-o iau de la început, aș face totul altfel sau poate aș face altceva.

— Atîta neîncredere poate fi paralizantă.

— Și este. Eu nu pot lucra decît cu oameni care cred în mine. Am nevoie de încredere și de afecțiune ca de aer.

— Dar după cîte știi ai întîlnit asemenea oameni în cariera dumitale.

— Da, am avut această șansă vitală pentru un actor. Au fost și sint spirite înalte lîngă care am putut respira aerul cel mai pur al artei. Ca să nu-i amintesc decît pe Mony Ghelerter, pe Malvina Urșianu, pe Penciușescu, pe Esrig.

— Faptul că actorul are nevoie de atîta forță venită din afara lui, nu înseamnă oare că e alcătuit dintr-o substanță cam firavă?

— Sensibilitatea nu înseamnă neapărat slăbiciune. Crezi că e ușor să lupți mereu cu tine și să trebuiască să înfrîngi acolo mereu cîte ceva? Să zicem îndoielele sau o rezistență fizică ori nervoasă scăzută — munca actorului implică și un efort fizic special, sper că lucrul acesta se vede clar pe scenă, uzura lui este totală. Este nevoie de o mare forță, iar aceasta nu poate veni decît din patima pentru teatru.

— Tot nu înțeleg: de ce se îndoiește actorul cel mai tare? De talentul lui? De buna-credință a celor care-l înconjoară? De destinul lui artistic? Toate acestea nu sînt oare semnele unui orgoliu exacerbat?

— M-am întreb și eu: faci teatru tu, interpret, ca să te arăți? Să trăiești mereu în vitrină? Să ai o existență spectaculoasă, neobișnuită? Oare e actorul o ființă atît de vanitoasă? În ce mă privește, am aflat de mult răspunsul: există o nevoie covârșitoare de a transmite de pe scenă niște gânduri, niște sentimente, niște adevăruri. Un scriitor îți încredințează ție, actor, momentul de excepție pe care el l-a creat, și-l împrumută și tu trebuie să-l dai mai departe, rotund, trăit, vibrant. Cu ce spui pe scenă trebuie să ajungi neapărat la spectatori și să provoci, să contribui la niște mutații de conști-

Silvia Popovici

„ORICE DRUM ARE MOMENTE DE CERTITUDINE ȘI ALTELE DE SPAIMĂ“

ință. Aici încep îndoielele: izbutești sau nu să răzbați pînă la oameni? Te primește, te înțelege publicul? Nu e atît vorba de har — dacă îl ai sau nu — cît de eficiența dăruirilor tale.

— Cum ai început teatrul, Silvia Popovici?

— Bine. Așa cum trebuie. În greutate. Fără răsfături. Dar cu entuziasm și credință. N-am pornit la drum de una singură, am mers toată clasa noastră împreună, la Craiova, și aceasta ne-am marcat pe todeauna, cred.

— Se vorbește și acum de acea generație de aur: îi notezi pe toți, pe Sanda Toma, Victor Rebențu, Amza Pellea, Cozorici, Răuțchi, Rucăreanu, și constăți cu surpriză că toți sînt niște realizați, că nici unul nu s-a pierdut pe drum. Nu e un lucru foarte obișnuit pentru o generație de artiști.

— Eu cred mai puțin în sentimentul de generație și mai mult în cel al familiei de spirit, care trece foarte ușor peste granițele vîrstelor. Am comunicat todeauna perfect cu oamenii de artă deasupra sau sub vîrsta mea, m-am simțit gîndind la fel și cu Eliza Petrichescu, și cu György Kovács, și cu Marin Moraru sau Dinică, cu George Motoi, Ion Caramitru și cu Ovidiu Iuliu Moldovan. Și poți avea un simțămînt de totală înstrăinare față de un om cu care te-ai născut în aceeași lună și joci de zece ani pe aceeași scenă. Noi, actorii, depindem totuși todeauna de alții: poți fi pus în valoare sau anihilat cu aceeași ușurință.

— Cine vă decide soarta?

— Regizorul, directorul teatrului, textul.

— O asemenea stare de subordonare nu poate strivi personalitatea actorului?

— O poate lăsa în stare latentă sau o poate scoate la lumină. Depinde însă foarte mult și de tine, de forța ta, de puterea de a-ți organiza și construi tu ceea ce obișnuim să numim șansă.

— Ai avut vreodată un eșec limpede?

— Orice rol nou mi se părea că mă va duce spre eșec. Înainte de fiecare

premieră îmi ziceam că e un act de inconștiență să apari pe scenă și credeam de fiecare dată că mă voi lăsa de teatru. Surpriza venea la sfîrșitul spectacolului: publicul mă acceptase și eu nu-mi veneam în fire de mirare. O cădere răsunătoare? Și eu m-am gîndit dacă pot numi astfel vreunul din momentele mele de teatru, dar nu-mi dau seama. Unii spun că spectacolul «Romeo și Julieta» nu a plăcut. Eu am iubit-o: îți iubești ca orice părinte chiar și copiii mai puțin reușiți.

— Care a fost succesul cel mai răsunător?

— Nu știu nici asta.

— Ce detești cel mai puternic?

— Mediocritatea agresivă. Și vindictivă.

— Cunoști sentimentul invidiei?

— Cine nu-l cunoaște? Dar trebuie să-l colești: fie și numai din instinct de conservare.

— Îți iubești rolurile?

— Numai cele la care lucrez. Pe celelalte le uit, mă lepăd de ele, ca să le pot primi în mine pe cele proaspete. Imaginează-ți cum ar arăta un depozit sufletească în care s-ar îngheși, vii, una lîngă alta, și Ofelia, și Julieta, și Ifigenia, și Darclée, și Oana, și Luluța, și...

— Ceii care iubesc mai puțin actorii spun că viața lor interioară, a multora dintre ei, e un soi de mozaic alcătuit din bucățelele de suflet rămase și strînse de la personajele interpretate.

— E un gînd rău, recunosc, și nedrept. Personajele trăite pe scenă nu pot persista mereu în noi, cel mult se topesc și se amestecă într-o pastă nouă, care poate fi sublimă sau joasă, după cum e zestrea sufletească adusă de artist de acasă. Pregătesc acum, pentru televiziune, cu o regizoare pe care o apreciez foarte mult pentru gustul și finețea ei psihologică, Ariana Kunner-Stoica, o piesă de Pirandello, în care e vorba de o asemenea acrită: a renunțat la tot pentru scenă și trebuie să-și alcătuiască

existența din fărîmele de viață ale eroinelor. Dar asta nu se poate.

— Există prejudecata — dacă nu e chiar un adevăr dureros! — că ingenua dramatică sînt actrițele cu cea mai scurtă viață scenică. Ce se întîmplă cu ele, încotro pot privi atunci cînd nu mai pot nici măcar simula vîrsta Ofeliilor?

— Poți privi și în gol, poți privi înainte și să vezi doar întuneric: totul depinde de bătaia și pătrunderea pe care o are privirea ta. De forța ta de rezistență interioară. Totul depinde de ce ai adunat în niște ani și de ce ai tu de comunicat. Mie personal nu mi-e frică de timp. Nu mi-e teamă de trecerea la alt gen de roluri. Ba chiar mi se par că vin și ele, spre maturitatea mea, încercate de profitabila lor maturitate.

— Am impresia că în această direcție cinematografia a fost mai generoasă cu dumneata decît teatrul.

— În cinematografie am avut — după momentul fericit al lui Darclée — șansa unei întîlniri unice, decisive pentru mine: regizoarea Malvina Urșianu a dat existenței mele filmice un sens, o direcție, o rațiune, ea m-a pus de fiecare dată în fața unui personaj-problemă, a unui personaj-metaforă, a unui personaj contemporan captivant. Și la filmările «Giocondei fără suris», și ale «Seratei», și la filmul la care am lucrat pînă de curînd, «Trecătoarele iubiri», s-a stabilit acel climat artistic, acea familie de spirit de care vorbeam — atît de necesare într-un act de creație colectivă, cum e filmul. Distincția ei spirituală e contaminantă, perfectă rigoare a muncii, știința desăvîrșită a organizării, urbanitatea relațiilor pe care le stabilește regizoarea în echipă sînt absolut reconfortante și stimulative. Cu ajutorul eroinelor pe care le-am interpretat în filmele Malvinei Urșianu am trecut aproape pe nesimțite dincolo de hotarele ingenuității dramatice.

— Ce-ți oferă teatrul la ora aceasta?

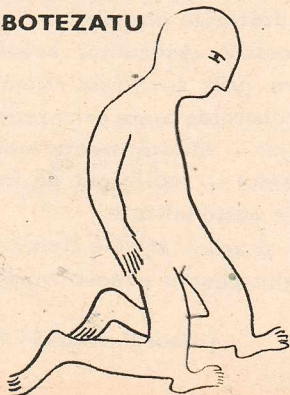
— O experiență fascinantă: lucrul cu David Esrig la «Cei trei gemeni venețieni». Esrig e un fanatic, cu el urci pînă la soare pe un drum cronometrat pînă la minut. Artistul care are puterea să-l urmeze și să-i reziste e un om fericit: dacă pleci cu el la drum știi că ajungi sigur undeva foarte sus. Aș accepta și cea mai modestă figuratie într-un spectacol al lui: rămii cu mai mult și poți da mai mult decît într-un rol principal lucrat cu un regizor mediocru.

— Nu pot să nu apreciez această modestie care ascunde, de fapt, marea dumitale ambiție de a nu sluji decît arta autentică, arta purtătoare de adevăruri.

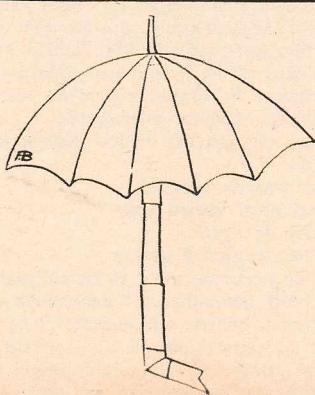
— Este singura care merită să fie făcută, singura care ajunge la spectatori. Nu urci pe scenă ca să te joci de-a teatrul. Nu te dăruie acestei profesiuni dacă nu ai de spus ceva nou, ceva puternic, ceva revelator. Altfel, crede-mă, mai bine te apuci de altă treabă. Că sînt pe lumea asta o mie și una de meserii înalte și folositoare...

Sanda FAUR

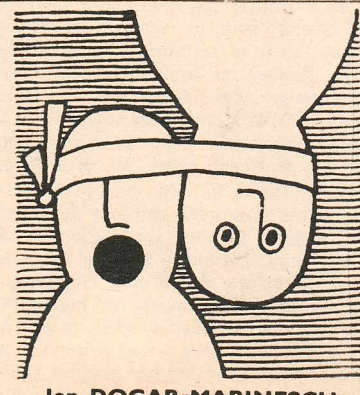
Petre BOTEZATU

Adaptabilul.

Măsuri de prevedere.

Ion DOGAR-MARINESCU

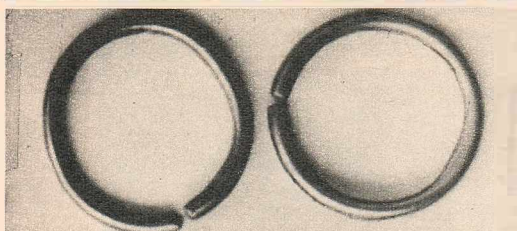

**PLOAIE
INVERSĂ**

Frecvența Piața Unirii! Acoperiș multicolor, lumini cu neon, mese speciale amenajate pentru prezentarea civilizată a produselor agroalimentare. Dar nu uitați să aveți totdeauna și o pereche de galoși, fiindcă aici nu plouă de sus în jos, ci invers. Se înnoată tot timpul în noroi sau în cel mai fericit caz prin apă.

**POȘTAȘI
CAMPIONI**

La Hațeg a avut loc, cu mare succes de public, «Crosul poștașilor». Traseul întrecerii a măsurat circa 2 kilometri și a cuprins câteva străzi din perimetrul central al orașului. Pe primele 3 locuri: Ioan Drăgucian, Miron Dăncescu și Zamfir Avramoni. Pe cînd o asemenea «reciclare» pentru toți poștașii din țară?

CERCEI PENTRU BĂRBAȚI

O pereche de cercei confecționați din aur au fost descoperiți în mormîntul unui bărbat — așa cum de altfel am mai relatat cu câteva săptămîni în urmă — la Rîmnicelu, în plin Bărăgan. Cel care îi purta făcea parte din neamul pecenegilor. Acum, grație amabilității arheologilor din Brăila, care ne-au pus la dispoziție fotografia alăturată, vă putem arăta cerceii. Vă plac?

S.O.S. ! ȚÎNȚARI!

Comuna Rast, județul Dolj. Balta satului a fost asanată de ani de zile. Oamenii au uitat cum se prinde peștele, dar prind și noaptea țînțari. Sînt niște țînțari foarte harnici. Oamenii muncesc, dar și țînțarii muncesc.

MARILE...

Inițiativă a colectivului de la stația Brașov-Triaj: se reduce cu un minut din timpul de triere a unei locomotive. Egal cu șase trenuri în plus în 24 de ore. Egal cu 180 trenuri în plus pe lună. Egal cu economii de timp — pentru trenuri și călători. Concluzia colectivului Brașov-Triaj: mai sînt rezerve de valorificat.

**... SI MICILE
MANEVRE**

Cînd trei vagoane de tramvai fac manevră în fața depoului Ilie Pintilie, restul așteaptă. Numai că «restul» se-ntinde în șir «restul» se-ntinde în șir indobanților (preț de două stații) și «manevra» are loc la 7,30, oră de maximă aglomerație bucureșteană.

BALLONSEIDE SAU ANTERIU?

Vă gîndiți de pe acum la garderoba toamnei 1973? Oscilați între un ballonseide tip Humphrey Bogart și un anteriu? Adresați-vă cu încredere «Cooperativei de ballonseide

și îmbrăcăminte sportivă» de pe strada Smîrdan colț cu 30 Decembrie, care expune în vitrină un model de ballon și mai multe sutane roșii și albastre. Se lucrează și cu materialul clientului.

FATA NOASTRĂ

Una dintre cele mai mari interprete de muzică ușoară și de film «indiană» este romîncă Narghita. Cea de-a doua călătorie, plină de roade, în India (recitaluri, radio, televiziune, imprimări de discuri și un rol principal într-un film cu Sashi Kapoor, fratele cunoscutului Raj) s-a încheiat de curînd, Narghita sosind în țară miercuri, 13 iunie a.c.

CONCERT

«Foicică de cicoare», «Țara mea», dar și «Serenada» de Schubert și-au dat întîlnire pe 10 iunie la Ateneul român. Interpreți plini de entuziasm, elevii Școlii generale «Petre Ispirescu» din București sub conducerea inimosului profesor Niță Hintea.

UN STRANIU ACCIDENT

În București a avut loc un straniu accident de circulație: pe Calea 13 Septembrie, colț cu strada Antiaeriană, o autobasculantă cu frînele defecte, condusă de șoferul C. Trăsnitu, de la o întreprindere din Alexandria, a intrat într-un cortegiu funerar, omorînd trei persoane.

SPECIALIȚĂȚI

«Tenul romînesc și îngrijirea adecvată» (ortografia nu ne aparține), iată tema pe care a susținut-o de curînd cunoscuta cosmeticiană Olga Tuduri de la magazinul «Farmec» din Capitală. Bănuim că expunerea a fost interesantă și utilă, dar ne întrebăm cum ar fi sunat anunțul dacă specialistă noastră ar fi avut altă calificare? Burtă românească și îngrijirea adecvată (dacă era bucătar), piciorul romînesc și îngrijirea adecvată (dacă era cizmar).

CIFRE

1 300 de studii aplicative și de asistență tehnică cu o eficiență economică de peste un sfert de miliard de lei au fost finalizate, în perioada care a trecut din acest cincinal, de către cabinetele pentru probleme de organizare științifică a producției ale județelor Prahova, Buzău și Dimbovița. Printre marile unități socialiste cuprinse în studiile de informatică se află Uzina «1 Mai» Ploiești, Fabrica de zahăr Buzău, Uzinele de utilaj petrolier Tîrgoviște ș.a.

INSTANTANEU DIN SUCEAVA

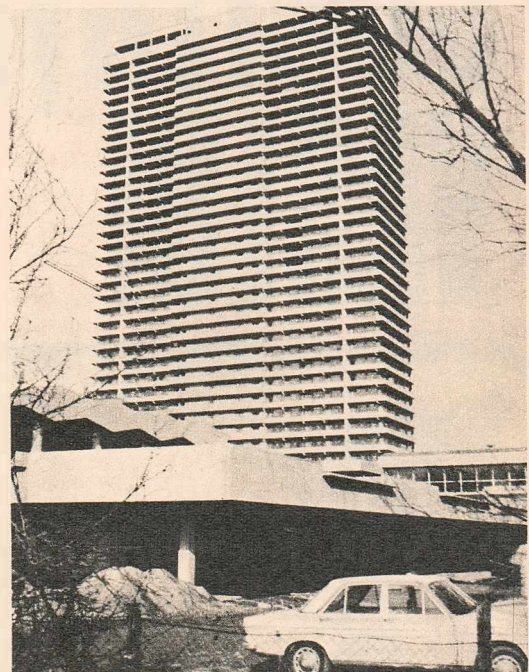
Sau «filozofie» între două autobuze (care vin rar).

**SERVIȚI-VĂ CU ÎNCREDERE
DE ORTOGRAFIE!**

Pe strada Republicii, una din străzile centrale ale orașului Moreni, s-a plantat un panou frumos pictat pe care citim: «Tovarăși, luptați neobosiți împotriva huliganismului, împotriva desfrului (sublinierea noastră — n.r.), a oricăror vicii care degradează și înjosec ființa umană». Iar pe partea cealaltă: «...fiți model de comportare înaintată în societate, în familie, în relațiile cu tovarăși (tot sublinierea noastră — n.r.) de muncă». Pentru relații bune cu gramatica și ortografia nu găsim nicăieri nici un îndemn...

«MADE IN ROMANIA»

Weissenhäuser Strand este numele complexului turistic (27 de blocuri, 5 hoteluri, 57 bungalouri, un restaurant, un supermarket) inaugurat în această săptămîină și construit de Antrepriza romîna de construcții ARCOM. Fotografia noastră prezintă hotelul «Maritim» (42 de niveluri dintre care 3 subterane) din Travemünde, construit de aceeași prestigioasă firmă românească.

DUPĂ ARTĂ ȘI RĂSPLATĂ

A fost terminată urmărirea penală în cazul Elena Boboc, fostă șefă a secției de țesut covoare din orașul Tg. Bujor, — care ține de Cooperativa «Muncă și artă» din Galați —, Virgil Onose, fost șef al serviciului organizării muncii, Natalia Nacu, fostă vicepreședintă a cooperativei, Arghir Popescu, fost pre-

ședinte, Ion Matei, fost șef contabil, Emilia Chiriță, fostă șefă de serviciu, și Ion Roșu, președinte. **Munca și arta** acestor stilpi ai cooperativei a constat în delapidarea a aproape un sfert de milion de lei. La așa muncă și la așa artă, nu ne îndoiim că va urma și o răsplată pe măsură.

TURISTICĂ

Aflăm că în 1974 va începe reconstrucția cabanei Peștera, distrusă de un incendiu în urmă cu cîțiva ani. De asemenea, se prevede construirea unui teleferic care va lega această cabană de Babele! Așadar, în cîteva minute — în loc de ore — vom ajunge de pe platoul Bucegilor în mirificul peisaj al Văii Dimbovicioarei.

PENTRU «CURĂȚENIE GENERALĂ»

Zilele acestea, la restaurantul «Berlin», la intrare, se găsea un aviz: «Anunțăm pe stimații consumatori: restaurantul închis două zile pentru curățenie generală».

AGENCY '73

La începutul săptămîinii în curs, pictorul Sabin Bălașa a plecat în Franța la Festivalul internațional al filmului de animație. Plasticianul român este invitat pentru a face parte din juriul concursului. Cu această ocazie va fi prezentat «hors concours» și recentul său film de pictură animată «Galaxii».

Realizatorii «buletinului de știri»:

R. Balaban, D. Bărlădeanu, N. Cristache, I. Cioară, M. Hetco, N. Ionescu, A. Cahane, T. Michinici, M. Mihăilescu, M. Nedelea, L. Nițescu, I. Predoșanu, V. Savin, G. Stanca, D. Ștefan, F. Urseanu.

CENTRALA INDUSTRIEI CONFECȚIILOR BUCUREȘTI

FABRICA DE CONFECȚII VASLUI

produce confecții din țesături de lână, bumbac și relon, în culori variate și atrăgătoare, pentru femei, bărbați și copii.

- COSTUME PENTRU BĂIEȚI
- UNIFORME ȘCOLARE PENTRU BĂIEȚI
- IMPERMEABILE CĂPTUȘITE ȘI NECĂPTUȘITE PENTRU FEMEI ȘI BĂRBAȚI
- SCURTE DIN RELON CĂPTUȘITE PENTRU FEMEI ȘI BĂRBAȚI

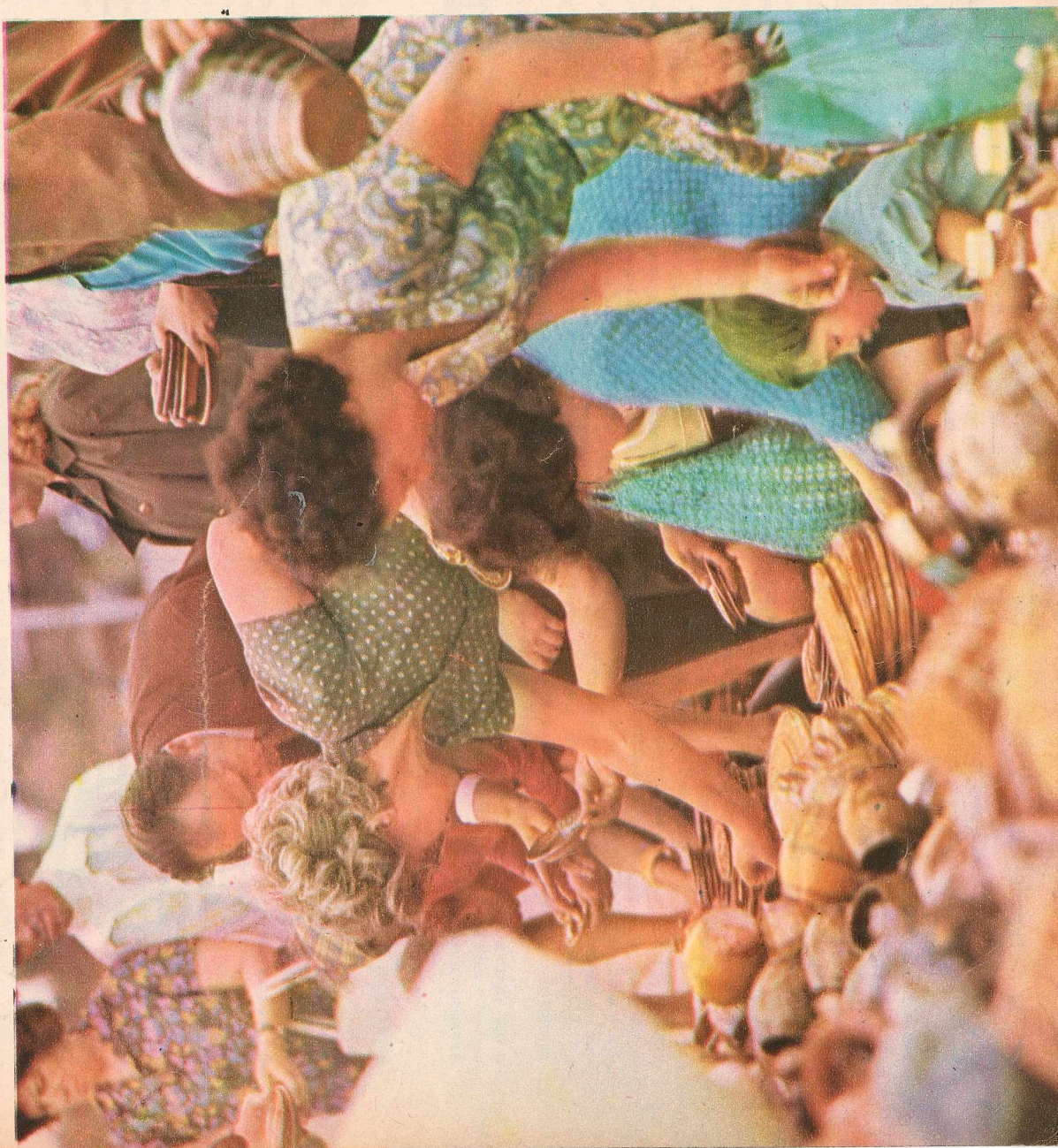

PĂMÎNT, TAICĂ, PĂMÎNT

44

De câteva ori pe an, ei vin aici, în Obor. Sosesc de obicei noaptea și-și descarcă liniștiți căruțele aproape sub ferestrele Fabricii de mase plastice. Dacă treci tocmai atunci pe-acolo și îi întrebi ce-au adus, îți răspund cu o ușoară undă de complicitate în glas: «Pământ, taică. Pământ». După ce-și golesc, fără grabă, căruțele, se culcă înveliți cu țoale ori rogojini lângă pământul pe care l-au adus cine știe de unde. Peste câteva ore e dimineață și bucureștenii află că au sosit olarii. Ceea ce începe nu e o vânzare, ci mai degrabă o vânătoare de culori, forme, sunete. Pământul adus din Româna-Balș, Harghita ori Puchenii Mari umple sacoșele bucureștenilor, și sub formă de câni, ceșcuțe, ghivece, ulcioare, farfurii pornește să înfrunte pereții de beton ai caselor noastre. Decanul olarilor acestui târg de iunie este Panait Petrache din Puchenii Mari. Din cei 76 de ani ai săi, ultimii 62 i-a dedicat olăritului. Îl întreb de ce oalele aduse de el seamănă atât de mult cu cele venite din Harghita.

— Ale noastre, ăle de le făceam eu cum învășasem de la tata, nu se mai vînd. Pricepi matală? Erau simple: negre și cu niște zgîriețuri. De cînd au venit ardelenii ăștia cu străchini făcute la presă și colorate ca papagalii, toată lumea vrea de-astea. Ce-l interesează pe om că eu sînt din Prahova? El vrea oale și străchini colorate, «specializate», pricepi matală? Înainte plăceau și ăle de le făceam eu, cu buza mai lată. Într-un an a venit și arta plastică la mine. Mi-a cumpărat tot ce mai aveam dintr-ale vechi. Pe urmă m-a dus la Curtea de Argeș, la Tîrgoviște, să văd străchini făcute de ai vechi. Cîcă semănau cu ale mele, să mă uit mai bine la ele și să fac tot de-astea: simple. Mi-au dat ei atunci de toate: mîncare, mi-au dat somn la hotel. Dar pe urmă m-am întors acasă și am făcut tot de-astea ca ale ardelenilor, de-astea care se vînd. Că atît cît muncim, atît trăim. Și dacă nu se vînd ăle de le-am făcut eu toată viața, fac destelante. De la oale nu se iese la pensie și eu nu m-ajut decît c-o fată. A mai mică, de e surdă și mută. A lăsat-o Dumnezeu așa și ce era să facă, s-a apucat și ea de olărit. Ți-lăți șase copii s-au dus care încotro. Pricepi?

Au sosit olarii. A venit și Marin Trușcă de la Româna-Balș. Oamenii au ochi numai pentru străchinile lui. Eu nu-mi pot dezlipi privirea de pe mîinile sale. Sînt mîini de pământ. În ele banii sînt aproape abstracti. Fotografia cu mîinile lui Marin Trușcă n-a reușit. Mășterul avea mîinile aproape înțepenite.

Am părăsit Oborul nu înainte de-a schimba o vorbă cu pietrarul Constantin Croitoru din Mizil. Era la «roșie cu brînză». Se îndemna cu nevasta la mîncat. Lîngă ei, 40—50 de cruci. Albe. Piatră de stîncă. Cîte una avea pete mari de un albastru de Voroneț.

— În zece zile n-am vîndut decît patru. Nu cumpără nimeni. Eu nu vreau să moară oamenii, dar acum, la 66 de ani, pot eu să-mi schimb meseria? Mai stau o săptămînă și plec.

Am ieșit din Obor de vreo zece minute. În fața mea, pe un cort de șantier, cineva a scris cu păcură: «E periculozo. Morire tuti». Pământ, taică. Pământ.

Dorin TUDORAN

Căni pentru vinul de viață lungă.

Roșiile și cartofii pot să mai aștepte.

Pământ de Româna-Balș trecut prin mîinile lui Marin Trușcă.

Ceramică de Odorhei.

Un ultim retuș.

Mi-e somn.

Lucrăm și de comandă.

Fotografii de
Radu CONSTANTINESCU

cronica ringului

2 AUR + 2 ARGINT + 3 BRONZ...

Cel mai senzațional film de aventuri pe care l-a oferit televiziunea săptămîna trecută a fost, fără îndoială, «Finalele campionatelor europene de box». Întrecerile celor mai buni pugiliști amatori din Europa ne-au făcut să trăim cu o intensitate maximă înclăștarea dramatică de pe ringul sălii «Pionir» din Belgrad. Și cum putea fi altfel, cînd în luptă directă pentru titlurile de campioni continentali au intrat și patru boxeri români? Acum, cînd știm că Gruiescu Constantin și Simion Cuțov au cucerit medaliile de aur, Mircea Tone și Alec Năstac pe cele de argint, iar Gabriel Pometcu, Sandu Tîrîlă și Ion Alexe le-au primit pe cele de bronz, eliberați de încărcătura emoțiilor, ne putem întreba dacă echipa de box a României reprezintă sau nu o forță în pugilatul european. Răspunsul afirmativ pe care îl dăm în prezent ar fi fost cu siguranță evitat cu numai două săptămîni în urmă de către marea majoritate a specialiștilor sportului cu mînuși. Aceasta datorită faptului că, din fericire, ne-am învățat să apreciem cu o mare exigență posibilitățile sportivilor noștri în general și ale boxerilor în special. Știam că Gruiescu este un excelent tehnician, tremuram însă gîndindu-ne la puținele sale resurse fizice. Dar proaspătul campion european s-a priceput să-și atragă adversarii în luptă pe terenul tehnicii și al istețimii tactice, acolo unde s-a dovedit de neînvinș. Bănuiam că Simion Cuțov își va vinde scump pielea. Dar atît. Cine ar fi putut să prevadă că tocmai la Belgrad, la o competiție cu miză atît de mare, Simion va izbuti, pentru prima dată în cariera sa de pînă acum, să-și stăpînească nervii, să boxeze ca un adevărat senior al ringului și să învingă, printre alții, adversari de talia sovieticului Solomin și a polonezului Tomczyk? Simion Cuțov a reușit toate acestea, dovedind că este un mare campion.

Copleșit de performanța de a fi ajuns în finalele «europenelor», dar mai ales stînjinit de luxația suferită la articulația pumnului drept, gălășeanul Mircea Tone a cedat în fața francezului Aldo Cosentino, dar nu înainte de a fi încercat totul pentru obținerea victoriei. L-am admirat pentru curajul său, l-am admirat pentru bărbăția cu care a știut să primească înfrîngerea. Pentru un debutant la «europene», o medalie de argint este o performanță remarcabilă. Celălalt medaliat cu argint, Alec Năstac, a luptat ca un viteaz. Nu l-a putut depăși însă pe campionul olimpic Lemeșev, superior pe plan tehnic, avantajat de alonjă și, mai ales, de arbitru Wolf (R.D.G.). Prezența în ring a acestui oficial a avut darul să ne pună pe gînduri, înainte ca lupta dintre Năstac și Lemeșev să fi început. Într-o fracțiune de secundă în memorie s-a derulat filmul finalei europene de-acum doi ani de la Madrid, finală în care Năstac l-a avut ca adversar pe sovieticul lousciavicius și ca arbitru în ring tot pe Wolf. Nouă, celor care am urmărit această partidă de la bordul ringului, ne e greu să uităm că arbitru german în loc să conducă meciul fără părtinire, l-a salvat

pe lousciavicius de la o categorică înfrîngere înainte de limită, ajutîndu-l apoi să întoarcă soarta partidei în favoarea sa. Într-o oarecare măsură, istoria s-a repetat și acum, la Belgrad. Cît de... imparțial a fost Wolf și de această dată s-a văzut mai ales în rundul trei, decisiv pentru desemnarea învingătorului dintre Năstac și Lemeșev. Lupta era atît de crîncenă și echilibrată la un moment dat, încît oficialul din ring a găsit de cuviință să întreprună aproape toate acțiunile de atac ale lui Năstac și, în ultimă instanță, pentru a... ajuta juriul în alegerea învingătorului, i-a dat campionului român un avertisment gratuit.

Poate că nu am fi insistat atît asupra arbitrajului, dacă acesta nu ar constitui una dintre cele mai delicate probleme ale marilor competiții pugilistice. Iată un alt caz, petrecut tot acum, la Belgrad. Ne referim tot la un boxer român, deși am putea apela și la alte exemple. Marele învins al recentelor campionate europene a fost, fără îndoială, Gabriel Pometcu. De fapt, cuvîntul «învinș» nu poate fi alăturat de data aceasta de numele lui Pometcu, învingător în fața sovieticului Kuznetov, campion olimpic, a polonezului Gotfryd, a maghiarului Kovacs și frustrat de victorie în partida cu Förster (R.D.G.). În legătură cu comportarea boxerului român este edificator titlul apărut în ziarul «Sport Beograd», după ce Pometcu a fost stopat de juriu: «Eroul eliminat, eliminat dar nu învins». Am fi renunțat la alte comentarii dacă pe foile de arbitraj nu am fi întîlnit numele unui alt arbitru a cărui optică a fost cel puțin ciudată față de boxerii noștri. Este vorba de austriacul Unterreiner, care l-a văzut învins nu numai pe Pometcu în meciul cu Förster, ci și pe Gruiescu în partida cu Lodin (!). Și tot în foile de arbitraj privitoare la meciurile pugiliștilor români îl reîntîlnim pe Wolf, optînd pentru victoria lui Kuznetov în fața lui Pometcu. Neșansa acestor «arbitri scambiatori», care vor să transforme învinșii în învingători și invers, este că cel mai adesea sînt în minoritate. Jocul de culise al oficialilor, ce doresc să împartă medalii după bunul plac și nu după criteriul echității, a fost pus în dificultate începînd de la «europenele» din 1969, cînd federația noastră de specialitate a propus — și s-a acceptat — ca arbitrii să nu mai fie dinainte numiți, ci stabiliți la fiecare meci prin tragere la sorți. Așa se explică faptul că la ultimele ediții ale campionatelor europene erorile de arbitraj s-au imputat dar, din păcate, așa cum am văzut, nu au dispărut, cum ar fi de dorit...

Cea de-a XX-a ediție a campionatelor europene de box s-a încheiat cu un bilanț bun pentru noi: 2 medalii de aur, 2 de argint și 3 de bronz. Rezultatul acesta situează echipa română pe locul doi în Europa, după puternica reprezentativă a Uniunii Sovietice, ceea ce este o mare performanță.

Petre HENT

cititori — comentatori

MECIURILE DE BARAJ

După dispute mai mult sau mai puțin acerbe, returul campionatului divizionar național de fotbal intră în linie finală. Unii vor împărți bucurii, satisfacții, alții deznădejdi. Ce să-i faci, se vor consola ultimii. Așa e legea; două echipe din categoria A fac un pas înapoi, adică în B, iar două echipe din cele două serii din B fac un pas victorios înainte.

Mai greu este pentru echipele din campionatul județean și de cele din categoria C, care trebuie să susțină cîteva meciuri de baraj, poate mai grele decît cele susținute în campionat. Am zice că e foarte bine ca meciurile de baraj să fie cît mai disputate, astfel se vor vedea calificate în categoria

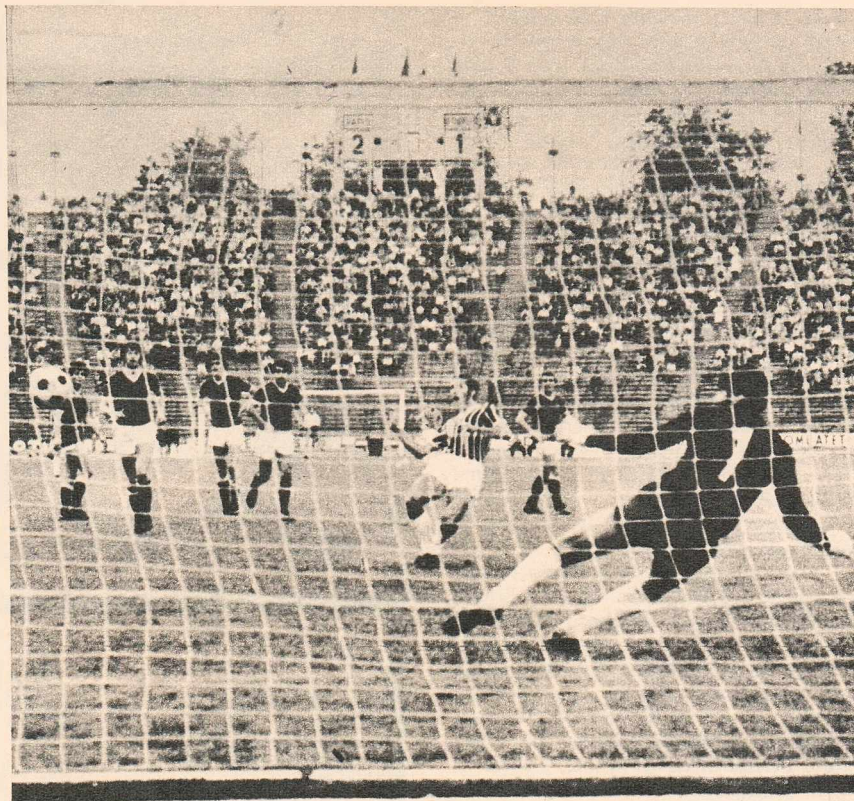
superioară echipele cele mai bune.

Nimic rău în aceste baraje. Dar totuși barajele disputate în trecut ne amintesc de fel și fel de scandaluri, de loviri intenționate între jucători. Ba mai mult, au fost unii conducători de cluburi și asociații sportive care au urmărit «mica înțelegere» trimițînd «soli» pentru aranjamente, pentru cumpărarea de meciuri. Avem exemple de arbitri care au viciat meciurile de baraj prin arbitraje incalificabile.

Am dori ca toate aceste amintiri neplăcute să nu se mai repete, să triumfe echitatea sportivă.

Miron Tic
Ilia, jud. Hunedoara

Cupon de participare la Concursul nostru de
CITITORI-COMENTATORI NR. 17

Balonul nici nu trecuse linia porții cînd pe fața lui Tănăsescu (executantul loviturii de la 11 m) se citea satisfacția de a-l fi «păcălit» pe portarul (... nr. 1) Răducanu. (Fază din partida Rapid—Sportul studențesc: 2—2.)

tenis

NU MAI ESTE UN SECRET...

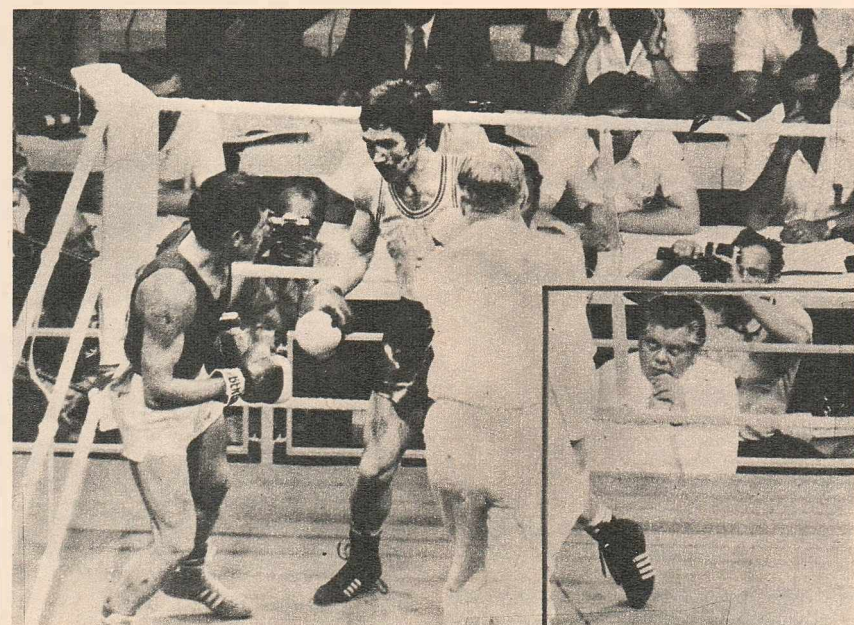
...pentru nimeni ca astăzi jucătorii buni de tenis se pregătesc pentru concurs prin concurs. Adică, pregătesc concursurile mari participînd la concursurile mici. La noi ideea a fost acceptată greu, dar acum ea se respectă cu strictete. Am avut, anul acesta, cea mai bogată primăvară în concursuri. Am trimis la Roland Garros cea mai numeroasă delegație avută vreodată. I-am trimis pe cei ce sperăm să ne reprezinte, să joace învățînd și să învețe jucînd. La rezultate deosebite din partea lor nu ne așteptam, dar ni-i imaginam îmbrăcați în treninguri, alergînd de la un teren la altul, gata oricînd să schimbe cîteva mingi cu un jucător străin. Ni-i imaginam studiînd jocul neozelandezilor și tehnica marilor campioni. Din păcate însă, lucrurile nu s-au întîmplat așa. Secretarul federal Alexandru Lăzărescu și căpitanul echipei, Cristea Caraliu, relateau că, după ieșirea din concurs,

speranțele noastre și-au exprimat dorința de a reveni acasă, arătîndu-și incapacitatea de a se trezi dimineața la ora cînd terenurile erau libere. După întoarcerea în țară, fiecare și-a luat o vacanță, așa zice eu, mai puțin meritată, astfel că acum, cînd zilele sînt numărate, mai mult de o săptămînă băieții noștri n-au pus mîna pe rachetă.

Mă gîndesc cît de departe sînt toate acestea de cele întîmplate cu zece ani în urmă, cînd, de fapt, se pregăteau cele trei finale ale Cupei Davis și succesele de la Forest Hills și Roland Garros. Mă gîndesc la antrenamentele din sala Dinamo, care începeau la 5,30 dimineața, la corzile înnădite pe rachetă, la conservele mîncate pe aeroporturi și mai ales mă gîndesc la marile entuziasm pe care îl aveau cu toții.

Ștefan GEORGESCU

«Prietenul» nostru Wolf în ipostază de arbitru-judecător, învingătorul din umbră al lui Pometcu și Năstac. În fotografie l-am izolat, pentru că locul pe care l-a ocupat — la recent încheiatele Campionate europene de box — nu și l-a meritat.

ANGELO NICULESCU comentează pentru dumneavoastră

Etapă gazdelor

Etapă a 27-a, chiar în contextul maratonului miercuri-duminică-miercuri, n-a adus nici o spectaculoasă răsturnare în clasament. A fost o «etapă a gazdelor» (cu excepția celor două egaluri de la Arad și Ploiești, meciurile din cuplajul interbucureștean neputând conta pentru nici una dintre echipe ca fiind disputate «în deplasare»). Ieșit oarecum din linia obișnuită este scorul sever cu care Steagul roșu a învins pe A.S.A. Tg. Mureș, virtuală candidată, cu cele 23 de puncte, la locul 15, dacă «U» Cluj n-ar avea ghinionul să întâlnească în etapa de miine pe dinamoviștii bucureșteni.

Liderul de la Craiova a făcut un joc șters cu Petrolul, și după o repriză în care a primit două goluri a reușit să egaleze, în pofida penalti-ului ratat de golgeterul campionatului, numai datorită sentimentului de automulțumire ce i-a cuprins pe elevii lui Ilie Oană. (lată un obicei mai vechi, care nu se oprește numai la petroliști, ci prinde în mrejele lui și multe alte echipe.)

Dacă Dinamo și-a revenit după cnocautul de la Reșița (a avut și o etapă liberă), Steaua, cu toate schimbările structurale operate la secția de fotbal a clubului, alunecă, fără posibilitatea vreunei frîne, pe toboganul lipsei de eficacitate. Astfel că derbiul mult așteptat în nocturna de pe «23 August» nu s-a ridicat nici la nivelul primului joc, în care o codașă — Sportul studențesc — s-a bătut cu toată strășnicia pentru a smulge Rapidului un punct dintre cele mai prețioase.

De relevat meciul bun făcut de F.C. Constanța la Arad, unde a egalat în ultimele minute în fața textiliștilor care n-au izbutit să-și păstreze cadenta din jocul făcut în compania Petrolului. F.C. Argeș, deși egalase prin Roșu, a fost nevoit să cedeze minerilor din Petroșani ambele puncte, cu toate că jocul fusese destul de echilibrat. O frumoasă performanță, prin calitatea jocului și prin scor, a obținut C.S.M.

Reșița, care vădește o mare constantă de formă în tot acest retur. Victima este «U» Cluj, a cărei situație a devenit greu de redresat, toată speranța rămânându-i — aninată, alături de cealaltă echipă studențescă (de la București) — în majorarea numărului echipelor de categoria A de la 16 la 18. C.F.R. Cluj, prin victoria la limită, obținută în minutul 85, se menține la același număr de puncte cu Dinamo București, cu care are de jucat și un meci restanță. Surprizele pentru titlul de campioană nu sînt încă înlăturate.

Penultima etapă

Meciurile de miine pot fi decisive pentru soarta multor echipe. *Steagul roșu*, care a confirmat și duminică 10 iunie că victoria de la Craiova n-a fost întâmplătoare, primește vizita unei codașe — «U» Cluj (1). Meci interesant este și cel de la Ploiești, unde *Steaua* dă replica *Petrolului*. Ilie Savu și Constantin trebuie să prefigureze, de acum, echipa viitorului campionat, din care nu pot să lipsească «tunarii» (x). Testul ambițiilor se va pune la Reșița, unde metalurgiștii locali primesc riposta *Farului* în revenire de formă. *C.S.M. Reșița* nu va lăsa să-i scape victoria (1). *Sportul studențesc* își joacă ultima șansă la Cluj, în fața echipei *C.F.R.*, care nu va fi de acord să i se răpească nici un punct (1). La Arad, meciul *U.T.A. - Universitatea Craiova* ar putea oferi cite un punct fiecărei echipe (x). *Rapid*, deși «acasă», nu va putea cuceri totuși victoria în meciul cu *F.C. Argeș* (2). La Petroșani, *Jiul* vrea să-și asigure locul de la jumătatea clasamentului cu periclitata *A.S.A.* (1). Echipa lui *Dembrovski*, *S.C. Bacău*, este adversară, la București, a dinamoviștilor. În lupta pentru locul 1, echipa lui *Dumitrache*, *Nunweiler*, *Dinu* și *Lucescu*... (1).

Această penultima etapă are, oricum, darul să aducă multe clarificări atât în fruntea, cât și în subsolul clasamentului.

„NU TRAGEȚI ÎN PIANIST!...”

Cu mult înainte de a fi antrenor am fost (și dealtfel am și rămas) un credincios spectator al jocurilor de fotbal și un pasionat cititor de cronici. Multe din aceste cronici — în anumite împrejurări — îmi populau gândurile mai abtirit decît, să zicem, lecțiile pentru a doua zi la școală. Ca antrenor, ca spectator tare vechi și mare amator de cronici mă gîndesc la cronicarii de fotbal care nu pot fi indiferenți la ce spun cei din marea masă de cititori (despre ceea ce se scrie, dar mai ales cum se scrie).

Părerea mea este că o cronică trebuie în așa fel concepută și scrisă încît să folosească deopotrivă educației în materie atît spectatorilor și jucătorilor cît și tehnicienilor. Aceasta va ajuta cronică să nu fie o simplă fotografiere a fazelor, ci o adîncire și explicare a lor, și anume a celor mai esențiale dintre ele. Cronică trebuie să surprindă ceea ce se dovedește a fi caracteristic unui meci, mai deosebit chiar, și acestea se cer redade de către gazetarul sportiv cu obiectivitate, pricepere și curaj.

Sînt de asemenea convins că gîndesc și apreciez ca mai toți cei interesați în ale fotbalului, ridicîndu-mă cu hotărîre împotriva superficialității în cronici, împotriva folosirii unui arsenal de generalități sau remarci făcute în trecut sau, uneori, în doi peri. Generalitățile și remarcile de suprafață nu numai că nu ajută, ci pot chiar dăuna. Ele golesc cronicile de conținut, le lipsesc de esență și, în ultimă instanță, le fac să nu fie ceea ce de fapt ar trebui: o școală, o tribună a schimbului de experiență.

De fapt cum trebuie făcută o cronică de fotbal, ce raport ar trebui să existe între «filmul» meciului și aprecierile cronicarului asupra jocului? Să fie mai mult «film» al meciului sau aprecierile să predomine? La început «filmul» și la urmă aprecierile sau viceversa?

Să vă spun drept, cred că reguli fixe sau un gramaj în acest sens nu pot intra în discuție. Aș spune totuși aici, că unei cronici de fotbal trebuie să-i lipsească cu desăvîrșire «s o s u l» lung, care acoperă totul și nu mai înțelegei nimic.

Un meci de fotbal poate oferi o bogăție de idei: gazetarul reflectează cu seriozitate asupra însemnărilor culese din desfășurarea partidei și dacă le tratează — repet — cu obiectivitate, pricepere și curaj, cronică respectivă va îmbrăca aproape de la sine forma corespunzătoare. Adică: dacă ce se impune și vrea să sublinieze cere redarea cu lux de amănunte a fazelor de joc, el va pune accentul aici pe «filmul» meciului, după cum mai marea bogăție de aprecieri o va folosi acolo unde un punct de vedere personal trebuie întărit cu autoritate, deci unde nu este suficiență o simplă afirmație a autorului cronicii ca să fie crezut, cum se spune, pe cuvînt de onoare.

Spuneam că și jucătorii pot și trebuie să învețe din relatările unei cronici, din aprecierile ce se fac asupra comportării lor. Dar ce poate învăța jucătorul X dacă despre el se scrie scurt: «complet șters». Respectivul ar fi folosit mai mult (și el și antrenorul lui) dacă «din absența de pe teren» cronicarul ar fi extras esențialul: «a fugit fără rost» sau «a intervenit prea tîrziu la faze» sau «ii lipsesc noțiunile elementare de tehnică, preluarea, pasa, șutul la poartă» etc.

Ar mai fi multe de spus, dar pentru păstrarea «bunelor relații» închei cu rugămintea cinstitei mele mărturisiri: «Nu trageți în pianist! Face și el ce poate».

Constantin TEAȘCĂ

accente

TV CONTRA F.R.F....

După ce Universitatea Cluj înscria miercuri «golul anului» în meciul său cu Dinamo, mă întrebam dacă marea Ajax ar fi reușit pe stadionul de pe malul Someșului să marcheze aceeași porție de 5 goluri echipei lui Anca, Ștefan, Crețu et Co? Mărturisesc că m-a cuprins îndoiala. În pofida indiscutabilei diferențe de clasă, «U» n-ar fi primit — zic eu — 5 goluri. Pentru că ar fi LUPTAT pînă la ultima picătură de energie pentru onoarea sa. Jucînd cu Dinamo însă, echipa clujeană putea încasa 10, 15 goluri și scorul ar fi fost normal...

...Normal — judecînd după reacțiile anesteziate ale universitarilor, care înghețau gol după gol și nu se sinchiseau. Ceea ce trebuia să fie un dramatic tablou al disperării — Universitatea se ducea implacabil spre locul 16 și spre divizia B — aducea a plictisită serbare cîmpenească în care unii joacă așa și așa (dinamoviștii), iar alții pe margine mîncîc semințe (fotbaliștii clujeni).

Pe lîngă calmul băieților localnici, care-și aranjau, elegant, freza (și-ar fi aranjat, fără îndoială, și nodurile cravatelor dacă ar fi intrat cu ele pe teren) după primirea golului trei, calmul britanic — mi-am dat seama — este un biet moft.

Vroiam să plîng pentru soarta crudă a fotbaliștilor clujeni, dar nu puteam, pentru că ei rîdeau... Rîdeau mînzește, în barbă, pentru că știau — așa se zice — MARELE SECRET F.R.F., pe care îl aflaseră toți vînzătorii de semințe de pe toate stadioanele țării. Știau că se aprobase — repet, în cel mai tainic secret! — numărul de 18 echipe pentru viitoarea ediție a campionatului diviziei A. Știau, de aceea înghețau golurile ca găluștile, cînd te-ai fi așteptat să-și smulgă părul din cap. Vestea CEA BUNĂ — mă, da ce-o să mai «chirăie» ei dacă se

schimbă, așa, din vreun senin, macazul! — îi făcuse pe băieți insensibili, zău așa, ca niște «invadatori», de-ai fi zis că n-au singe în ei...

Așadar, s-o spunem pe românește. O echipă — Universitatea Cluj — anesteziată în replică de o veste! Cu trei zile înainte, la Ploiești, majoritatea titularilor altei formații (Petrolul) — portarul Mihai Ionescu, cînstelui (!), a fost cu siguranță fair și și-a apărut corect buturii — evoluează în compania liderului de parcă s-ar fi hrănit două zile cu lumnal, nu cu fripturi în singe. Dar apatia cea foarte simptomatică, atît a petroliștilor, cît și a universitarilor clujeni, a fost demascată de Televiziunea română, care a avut senzaționala inspirație să ne prezinte socotelile de sfîrșit ale actualului campionat.

TV învinge F.R.F. prin K.O. tehnic!

Marius POPESCU

P.S. Cîteva cuvinte despre «acțiunea baraj», prin care F.R.F. va trece cu siguranță în rîndul marilor federații de fotbal din lume.

Propunem ca partidele care vor desemna fericitele ocupante ale locurilor 17 și 18 să se dispute la Constanța, în nocturnă (seara e mai răcoare, e și briza mării, și poți mai ușor să zici că n-ai văzut un ofsaid sau un henț, că, mai știi, ar putea cîștiga barajul tocmai secundantele din divizia B!), și în nici un caz să nu fie transmise la televizor. Ne-am ars o dată... Dacă această soluție va fi totuși considerată — și ea — imprudentă, propunem să se joace cu porțile închise. Am fi scutiți și de emoții, că de iluzii nu ne mai putem plînge.

m.p.

cupa ziarelor

SPORTUL-COMBINATA FLACĂRA-ROMÂNIA LIBERĂ:4-4

Un scor de finală intercontinentală: 4-4 (2-0), scor a cărui evoluție «spectaculoasă» reflectă fidel situația de pe teren în diferite momente ale partidei, scor care nemulțumește acum echipierii ambelor formații. Cei de la «Sportul», mai bine pregătiți individual (cîștigători în mai mulți ani ai trofeului) au ratat o victorie care inițial părea facilă.

Meciul a debutat cu o scurtă perioadă de tatonare, în care s-au afirmat în principal ambele apărări (Dumitru Graur și Paul Iovan de la «Sportul» și Bibi Constantinescu și Mircea Guja de la «Combinata»).

Avînd și avantajul unei ușoare pale de vînt, treptat-treptat «Sportul» se instalează în jumătatea de teren adversă, «Combinata» mulțumindu-se cu sporadice dar periculoase un-douări Adrian Păunescu-Dorin Tudoran. Mai ales șturile celui dintîi, «adevărata bombe de A», — cum avea să ne declare arbitru Gh. Limona după meci —, nu-și ating cu pușin ținta. În plus, portarul Traian Onicel (nu-l remarcasem ca gazetar în paginile sportului) apără foarte bine. Dominarea teritorială a «Sportului» devine din ce în ce mai amenințătoare pentru poarta lui Ion Predoșanu. Astfel că, în minutul 12, la o combinație Alexe-Timofte-Morar, balonul este degajat în extremis de pe linia porții. Lipsa de priză la balon, nesiguranta portarului Predoșanu sînt cauzele esențiale ale înscrierii imediate a celor două goluri din prima repriză (Radu Timofte și Gh. Nertea).

La pauză, fierbere mare în tabăra «Combinatei». Se fac importante schimbări, sînt așezați altfel oamenii în teren. Și rezultatele se văd imediat. Atacurile încep să se lege și jocul se mută în careul «Sportului». Încurajați substanțial de suporteri, înaintașii «Combinatei»... combină spectaculos, și astfel, în urma unei întregi țesături de pase, Adrian Păunescu cîștează imparabil în bara interioară și: 2-1. După numai două minute, Toma Michinici trimite cu boltă

de la 15-16-17 metri peste un grup compact de jucători și înscrie. Asaltul porții «Sportului» continuă, apărarea acestora remarcîndu-se printr-un subtil joc la ofsaid. Din nou «o bombă» a lui Adrian Păunescu nu poate fi oprită decît prin henț, iar «bomba» este reluată de către același de la 11 metri. «Combinata» conduce — cu trei minute înainte de fluierul final. Aici trebuie să spunem cîteva cuvinte despre arbitru Gh. Limona care, dacă prin prisma importanței partidei pînă atunci condusesse «obiectiv», favorizînd rînd pe rînd ambele echipe în funcție de rezultat, la 3-2 a prelungit partida, uite, numai așa, cu aproximativ... 13 minute! Nervii jucătorilor au început să cedeze, semnă-lîndu-se cîteva schimburi de replici mai tari, atît între jucători și arbitru, cît și între jucători și publicul spectator (un exemplu rău a dat în acest sens căpitanul Combinatei, A. Păunescu).

«Sportul» atacă dezlănțuit, forțînd egalarea și, neașteptat, nu numai că o realizează (Vladimir Moraru), dar reușește acțiune plină de ofsaiduri prin Cornel Catană să preia conducerea. Acum jocul abundă în obstrucții. Arbitru Limona se uita precipitat la ceas, cînd, la o lansare a lui Adrian Păunescu, «omul de egalare» Toma Michinici înscrie pe sub portar: 4-4.

Formațiile:

Sportul — T. Onicel, H. Alexandrescu, D. Graur, P. Iovan, M.M. Ionescu, C. Alexe, C. Catană, R. Timofte, Gh. Nicolaescu, V. Moraru, Gh. Nertea (au mai jucat: D. Negrea, M. Ferarini, A.C. Neagu).

Combinata Flacăra-România liberă — I. Predoșanu, R. Constantinescu, B. Constantinescu, D. Filip, M. Guja, D. Tudoran, T. Michinici, C. Vrînceanu, I. Bocioacă, A. Păunescu, Tăntu Anton (au mai jucat: Cristache Sirbu, C. Șova, I. Covaci, I. Mihailuc, C.V. Tudor).

Toma MICHINICI

semnal extern

deschiderea argentiniană

La 21 iunie, Juan Peron va fi din nou în Argentina — și există toate motivele să se creadă că de data aceasta exilul de aproape 18 ani al fostului președinte (1955—1973) a luat sfârșit definitiv. Cîștigînd alegerile din 11 și 18 martie, accedînd la cea mai înaltă magistratură a țării prin persoana candidatului său Hector Campora, Frontul justițialist de eliberare (FREJULI) care reunește suma curentelor politice de inspirație peronistă și-a adjudecat nu numai puterea, ci și-a reînnoit o anume premisă istorică. Atunci cînd, în scurtul său popas din toamna trecută în Argentina, Juan Peron a pus la punct în convorbirile cu Hector Campora strategia electorală care avea să-l ducă pe acesta din urmă la festivitățile din 24—25—26 mai 1973 de la Palatul Congresului și de la Casa Rosada din Buenos Aires, protagoniștii peronismului țineau fără îndoială seama de cauziunea moral-politică a primei lor guvernări postbelice (1946—1955), pe care se angajau să o relanseze într-o configurație internă și internațională mult mai complexă.

O recapitulare a cîtorva dintre măsurile, acțiunile și proiectele președintelui Campora și ale guvernului său aprobate de Adunarea legislativă în cele trei săptămîni de la instalare ne confirmă: amnistia deținătorilor politici; reorganizarea învățămîntului superior pentru a-l pune mai eficient în slujba poporului; complexul de legi care să favorizeze dezvoltarea industrială, ameliorarea producției agrozootehnice; creșterea exporturilor; frînarea inflației (în primul rînd la medicamente și la alimente); controlul asupra priorităților consumului; legalizarea Partidului Comunist; decizia distrugerii tuturor dosarelor întocmite de divizia pentru investigații antidemocratice recent desființată; restabilirea relațiilor cu guvernul de la Havana, stabilirea de raporturi diplomatice cu R.D. Germană și cu R.P.D. Coreeană, anunțarea vizitei șefului statului argentinian în Chile.

Așadar, prezența unui milion din cele 23 000 000 de argentinieni pe străzile capitalei la festivitățile preluării conducerii de către cel de-al 36-lea președinte al țării exprimă nu doar o exuberanță ocazională, ci un veritabil și semnificativ cec în alb dat primei guvernării civile după cei 7 ani de regim militar. Guvernare care, după cum spunea președintele nou ales, urmărește ca printr-un acord politico-social național să constituie garanția maximă împotriva oricărei încercări de împiedicare sau de stăvilire a înaintării națiunii argentiniene spre un destin de măreție într-un cadru de pace, justiție și libertate.

Asistăm la începutul unui fenomen pe care agenția Prensa Latina îl califică acum cîteva zile drept «valul expansiv al complexului și pasionantului proces argentinian care a modificat în puține zile tabloul politic latino-american, răsturnînd scheme vechi și apropiînd posibilități care păreau îndepărtate». Cu alte cuvinte, asistăm la deschiderea argentiniană.

Cristian POPIȘTEANU

de origine extraterestră?

Prima apariție și-au făcut-o în grădina doamnei Mary Harris din apropierea orașului Dallas (Texas). Pe urmă s-au mai ivit în încă două locuri din aceeași regiune, stîrnind destulă tulburare printre cetățeni. Este vorba de un fel de excrescențe pulsatile, dintr-o substanță gelatinoasă, roșiatică la suprafață, negricioasă în interior. În două săptămîni — spune doamna Harris — au crescut de 16 ori. Nu pot fi distruse; din rănile deschise în trupul lor curge numai un lichid roșiatic. În timp ce oamenii de știință încearcă să se lămurească asupra naturii acestor enigmatice bășici, — cum li s-a spus —, apariția lor a repus în circulație niște vechi povești în legătură cu o navă extraterestră care s-ar fi prăbușit aici (o mărturisesc și ziarele timpului) în 1897 și pilotul care, mort în timpul accidentului, ar fi fost îngropat într-un mic cimitir. S-au găsit într-adevăr fragmente metalice a căror compoziție a fost imposibil de stabilit de către specialiști.

scrisori cu adresă

depoluarea europeie

Grupul de lucru la care vă referiți se numește, într-adevăr, «Pentru o Europă curată». A luat ființă anul trecut la Zürich, este format din reprezentanți ai 12 țări europene și se întrunește frecvent — zilele acestea, la Stockholm — pentru a dezbată probleme privind protecția mediului inconjurător.

Asigurarea unui mediu ambiant curat și respirabil, protejarea lui împotriva efectelor nocive ale poluării constituie, desigur, o preocupare de anvergură internațională, înscrisă de altfel ca subpunct la capitolul al doilea pe ordinea de zi a viitoarei Conferințe general-europene.

Împărtășim părerea dumneavoastră că, pentru ca Europa să fie curată, nu-i suficient să-i limpezim râurile, fluviile și mările, să-i depoluăm atmosfera, să-i ferim apa și aerul de reziduurile industriale. Aceasta este, dacă vreți, o sarcină urgentă, dar complementară. Opera capitală vizînd o Europă curată implică lupta în continuare pentru depoluarea atmosferei politice, pentru eliminarea reziduurilor «războiului rece», a tuturor factorilor care ar putea deteriora climatul de destindere și cooperare, trairic instaurat pe continent și aflat în plină evoluție pozitivă. Un climat european curat și respirabil poate fi asigurat și conservat prin instaurarea în relațiile dintre toate țările continentului a principiilor independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, egalității în drepturi și avantajului reciproc, renunțării la folosirea forței sau amenințarea cu folosirea ei. Viziunea unei Europe curate reclamă angajarea solemnă a tuturor statelor de a respecta cu strictețe, toți față de toți, aceste principii sacre, singurele în măsură să permită dezvoltarea liberă a fiecărei națiuni, la adăpost de orice amenințare de forță din afară. O Europă curată reclamă, de asemenea, dezvoltarea nestingherită a schimburilor economice, tehnice și științifice, eliminarea barierelor artificiale din calea comerțului intereuropean; presupune intensificarea colaborării culturale, ca mijloc eficace de mai bună cunoaștere, pentru cultivarea stimei și prețuirii reciproce. O Europă curată obligă la măsuri concrete și eficiente de dezangajare militară și dezarmare, cursa înarmărilor constituînd astăzi unul din principalii factori de poluare a atmosferei politice europene și internaționale. Se va înainta spre o Europă cu adevărat curată și cu adevărat senină, renunțîndu-se la manevrele militare și alte demonstrații de forță, lichidîndu-se bazele militare pe teritorii străine, retrăgîndu-se trupele străine în limitele frontierelor naționale și demobilizîndu-le, reducîndu-se bugetele militare, pentru ca, în perspectivă, să fie lichidate blocurile militare, să fie întreprinse măsuri eficace de dezarmare, în primul rînd nucleară.

Aceasta este viziunea țării noastre asupra Europei, este și viziunea altor țări europene.

Conștientă că stă în puterea ei să-și construiască un asemenea viitor, Europa a trecut la fapte. La Helsinki a dobîndit, zilele acestea, un mare succes: după șase luni de negocieri complexe și dificile, reuniunea multilaterală a hotărît convocarea Conferinței general-europene pentru securitate și cooperare la 3 iulie a.c., a fixat ordinea de zi și regulile de procedură. Reuniunea de la Helsinki a confirmat posibilitatea realizării consensului în problemele politice cardinale ale continentului.

Conferința generală din 3 iulie, care se va desfășura la nivelul miniștrilor de externe, beneficiază de condiții favorabile pentru înaintarea cu succes pe calea spre o Europă a păcii și colaborării nestingherite, spre o Europă curată și dreaptă.

Ion CÂRJE

mapamond '73

rechinii

Așa se cheama filmul turnat de Cousteau sub apă, în mările calde de la tropice. L-am văzut cu sufletul la gură, o dată, de două ori, parcă mi s-ar fi arătat scene de viață de pe o îndepărtată planetă unde, prin cine știe ce miracol, pătrunsese un ochi de vrăjitor. Nu era decît marea cu tainele ei, oceanul căruia nu îi vedem decît suprafața curbă sub orizont, lumea enigmatică a adîncurilor surprinsă în zonele cu suprapopulație de rechini. O lume atroce, implacabilă, guvernată de legile cele mai simple ale existenței. Acolo, în cușca zăbreliată a operatorului subacvatic, nimeni nu mai putea avea sentimentul perenității ființei omeneste, durabilul era înlocuit prin efemer, trairicul prin fragil, certitudinea prin nesiguranță, curajul prin teamă. Și totuși, numai perenitatea curiozității omeneste, durabilitatea încăpătînării sale de explorator, trăinicia încrederei sale în victorie, certitudinea izbînzii și curajul nețărmurit în a sfida moartea îi trimisese pe oamenii aceia printre rechini.

Fuselaje argintii ale adîncurilor, colți de jigăniei apocaliptice, ochi perfiți din plumb rece, dorsale de oțel spintecînd bezna, inotătoare cu muchii de sabie, cozi serpuitoare, aceste proiectile răpitoare cu mușcătura mortală dănuiau frenetic peste cimitirul marin ca o înfrumusețare a forței bezmetice și a pedepsei oarbe.

Beția adîncurilor este ca o narcoză, la 40 de metri sub oglinda mării pătrunde în organism perfid, aproape pe nesimțite, la 60 e ca un drog puternic, la 70 devine mortală. Decompresarea «plonjorilor» este după aceasta obligatorie și timpul de ridicare la suprafață este direct proporțional cu timpul scufundării. Tocmai acesta mi s-a părut un detaliu cutremurător în filmul lui Cousteau. După ce trăise «în misiune» printre rechini ceasuri îndelungate, operatorul trebuia să aștepte tot mai încolțit de dansul dantesco al junglei subacvatice un timp al nimănui, al frontierei dintre vieți, un «no men's land» care nu mai aparținea nici rechinelor, nici oamenilor. Parcă se afla între Infern și Paradis, în Purgatoriu. Numai că beția adîncurilor nu îi putea spune dacă Infernul se afla sus sau jos și dacă «rechinii» uscatului sint mai blînzi decît cei ai adîncurilor.

Un fapt era cert: nimic nu-i trimisese acolo pe Cousteau cu operatorii lui decît cutezanța, sfidaarea primejdiei, conștiința că «leii» din groapă pot fi imblînziți. Și au ieșit la suprafață teferi, pentru a ne ține 52 de minute cu sufletul la gură.

Ioan GRIGORESCU

120 000 împotriva legii electorale

În cadrul unei puternice manifestații care a avut loc la Tokyo, partidele de opoziție au protestat împotriva legii electorale pe care intenționează s-o instituie premierul Tanaka. Potrivit acestei legi, partidul de guvernămînt liberal-democrat (a cărui popularitate este, așa cum a reieșit în repetate rînduri cu ocazia consultărilor electorale, în continuă scădere) va continua să-și păstreze puterea chiar și fără a întruni o majoritate relativă a voturilor. Manifestația, la care au participat 120 000 de persoane, a fost deschisă de liderii partidelor de opoziție. În fotografie, de la stînga la dreapta: Salami Hakamada, vicepreședinte al partidului comunist, Junya Yano, secretar al partidului Komei, Tetsuzo Fuwa, membru al secretariatului partidului comunist, Masashi Ishibashi, secretar general al partidului socialist, Ryokichi Minobe, guvernator al orașului Tokyo, și Mekoto Ichikawa, membru al consiliului general al confederației sindicale Sohyo.

lumea văzută de aproape

transplantul de omenie

Dintotdeauna ne-am obișnuit să vedem în câștigătorii unor premii pe cei mai buni. Pe oamenii care, pentru a ajunge să fie încununați cu laurii prețurii, au știut că urcușul pe culmi nu se face cu telefericul facului și egoismului, ci prin muncă și pasiune, prin inteligență și har creator, prin sete de adevăr. Numai astfel de învingători nu sînt amețiți de aerul tare al înălțimilor, nu socotesc Olimpul inaccesibil muritorilor de rînd. Spun aceasta, pentru că de-a lungul timpului, și întreceri și premii au alunecat aiurea pe toboganul degradării umane, căpătînd chipul și asemănarea societății care le proliferază. Așa s-a ajuns la cele mai năstrușnice institute și asociații dominate de spiritul de castă al potențailor care, pentru a gonii plictisul endemic al burtașezimii, organizează întreceri și decernează premii pentru cei mai înfocați fumători de pipă ori pantagruelici devoratori de caroserii de automobile de lux. Și, bineînțeles, totul făcut cu tam-tamul publicitar de rigoare. Nu e de mirare cîtuși de puțin deci, că acțiuni inobilate de inalte idealuri sînt sortite ades cvasianonimatului. Așa s-a petrecut și săptămîna trecută, cînd doar cîteva rînduri de gazetă au fost dedicate acordării premiilor de către Institutul vieții din Paris. Ați citit bine. Nu-i vorba de nici o greșală. Există un asemenea institut cu o asemenea titulatură, și juriul său internațional, prezidat de René Cassin, laureat al Premiului Nobel pentru pace, a decernat premiile sale anuale unor personalități eminente care și-au adus contribuția prin opera lor umană și științifică la lupta împotriva leucemiei, pentru recuperarea handicapatilor, la succesul cercetărilor privind psihologia copilului.

Cazul la care m-am referit nu este însă singular. Și nici nu ar putea să fie, acîta vreme cît însuși modul de viață capitalist este rampa de lansare a indifferenței și dezumanizării, cît legea profitului erodează, mai puternic decît orice acid, conștiințele. De aici, dramatica luptă pentru existență la un pol, fetișizarea dictonului «homo homini lupus», la celălalt.

Un specialist rămas șomer are naivitatea să dea crezare unui anunț publicitar dintr-o revistă profesională. Telefonază directorului general al întreprinderii.

— Ce vîrstă aveți? — îl întreabă acesta.

— Am trecut de 55.

— Postul pe care îl avem este prevăzut pentru termen lung. Dumneavoastră nu mă interesați.

Dacă ar fi fost organizat un concurs al cinicilor, fără îndoială că respectivul director ar fi putut fi laureat, prin răspunsul lipsit de inimă și omenie pe care l-a dat.

Aceasta, în timp ce reclamele îi invită pe amatori (bineînțeles, posesori ai fondurilor necesare) să nu-și mai închirieze camera la hotel, ci să devină acționari pe termen scurt sau lung, cîștigînd chipurile, în acest fel, mai mult.

Despre drama imigranților am avut prilejul să mai scriu în cadrul acestui colț din «Flacăra». Cer scuze pentru faptul că revin

asupra acestui subiect dramatic, dar o fac îndemnat de rîndurile zguduitoare scrise de un năpăstuit al soartei, care a trăit viața de iad a muncitorilor priviți de către marele patronat ca o simplă marfă. Damel Amadou Sy, din Senegal, a străbătut așa-numita «rută a cocotierilor», lungă de 10 mii de kilometri, alături de alți imigranți de culoare, rămași la cheremul traficanților de mîna de lucru clandestină, adevărați negustori de sclavi din secolul XX. «Am trăit la Paris într-o pivniță sumbră și friguroasă, alături de 12 dintre camarazii mei, care din zi în zi deveneau adevărați tigri devorați minut de minut de o Europă egoistă».

Aceasta, în timp ce domnul Costenoble din Louvain — Belgia, spune: «Dacă guvernele europene ar avea un pic de bun-simț și un pic de curaj politic ele ar refuza orice fel de imigranți și ar accepta în schimb produse manufacturiere din țările subdezvoltate, fără a mai percepe taxe vamale». Mai pe înțeles, onorabilul domn nu se lasă impresionat de soarta imigranților, ci de posibilitatea ca mărfurile produse de o mîna de lucru ieftină, în țările de baștină, să ajungă în Europa dezvoltată, în Europa fostelor țări coloniale, fără a mai suporta povara taxelor de import. Veniturile ar fi astfel mai mari.

Dacă ar exista un concurs al egoiștilor, fără îndoială că respectivul ar fi laureat.

O radiografie a lumii care se vrea civilizată, deci a unor oameni lipsiți de omenie, dominați de spaimă cînd se simt ei înșiși în primejdie, dar egocentriști pînă la paroxism cînd norii amenințărilor la propria persoană s-au îndepărtat, face în cartea sa «Oprire prelungită sub Park Avenue» scriitorul american John Godey.

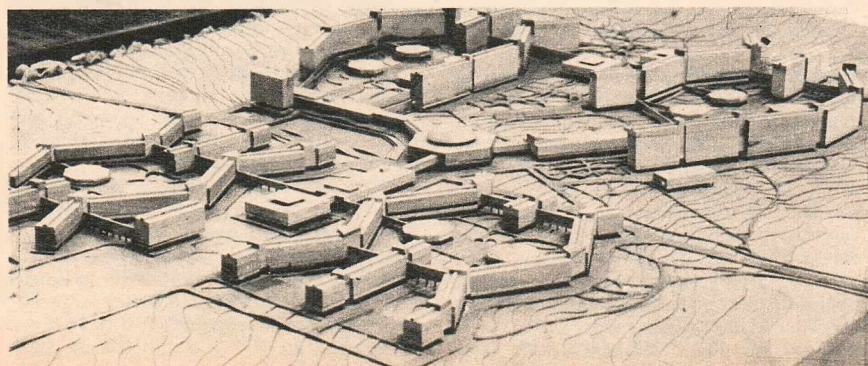
Anul acesta, în decembrie, se vor împlini șase ani de cînd telegramele se presă anunțau că inima, cea mai gingașă piesă a complexului mecanism uman, a putut fi înlocuită. Nu știu dacă cei cu inimă nouă au devenit mai buni sau mai răi decît erau înainte, dacă bătăile ritmice ale cordului le-a dăruit și calitățile sau infirmitățile morale ale donatorilor. Fiind martori însă în fiecare zi la cele mai felurite manifestări ale lipsei de înțelegere față de suferințele semenilor, de căldură și sensibilitate, mă întreb dacă n-ar fi totuși posibilă printr-un miracol al științei și efectuarea unor transplanturi de omenie. Și dacă știința este neputincioasă încă — la o asemenea temerară acțiune, socot însă că ea ar putea fi realizată de bisturiul măiestru al colectivității, adică al fiecăruia dintre cei care suferă împilarea din partea acelora care au fie sufletele negre, fie pietrificate ori n-au nimic în coșul pieptului.

«Un vechi dicton roman spune: «Adu-ți aminte că ești om!» Ce-ar fi dacă el ar deveni un adevărat motor al unui concurs fără etape, al unui concurs perpetuu al vieții, în care cîștigători am fi toți oamenii de bună-credință?»

Ion MĂRGINEANU

Nimic în aer liber. Nici o arteră de circulație: în regiunea pentru care a fost conceput orașul Udacinii, din extremul nord al Uniunii Sovietice, temperaturile coboară pînă la minus 60°C. În loc de a circula pe străzi, cei 15 000 de locuitori ai așezării vor parcurge galerii acoperite. Trei artere radiale vor lega extremitățile de centru, unde, sub o cupolă transparentă, vor fi amplasate întreprinderi comerciale, baze sportive, instituții de interes public.

Acest oraș polar (în fotografie, macheta) — conceput de specialiștii Institutului sovietic central de cercetări științifice și proiectare în domeniul construcțiilor de locuințe — urmează să fie montat din elemente prefabricate într-o zonă bogată în zăcăminte diamantifere din R.S.S.A. Iakută.

valori românești în univers

**un eminent apărător al naturii —
valeriu pușcariu**

Acțiunea de ocrotire a naturii, florei și faunei din țara noastră este legată de numele profesorului Valeriu Pușcariu. Descendent al unei familii de ardeleni trecuți în «țară», născut în mijlocul deltei, pentru protejarea căreia avea să facă atât de mult, V. Pușcariu, după ce studiază științele naturale la Universitatea din Iași, se stabilește la Cluj, devenind unul dintre primii colaboratori ai lui E. Racoviță la Institutul de speologie. Racoviță nu a fost numai zoolog și speolog; el a avut multiple preocupări în domeniul științelor naturale, între altele de ocrotire a naturii. Din inițiativa lui și a lui Al. Borza a luat ființă, în perioada dintre cele două războaie mondiale, Comisia monumentelor naturii, inițial în cadrul Ministerului Agriculturii și funcționînd la Cluj. Tînărul pe atunci V. Pușcariu se dedică plin de entuziasm acestei acțiuni, precum și organizării turismului în țara noastră. El consideră, pe bună dreptate, că un adevărat turist nu poate fi decît un iubitor și un ocrotitor al naturii.

Odată cu eliberarea țării și cu reorganizarea activității de cercetare științifică, prof. V. Pușcariu, mutat între timp la București, își poate consacra toate forțele acțiunii de ocrotire a naturii și de organizare a cercetării științifice în parcurile naționale și în rezervații.

Comisia monumentelor naturii este reorganizată, în cadrul Academiei R.S.R. Devenit secretar științific al ei, V. Pușcariu, care renunță la toate celelalte activități și sarcini, inclusiv la cariera universitară, devine sufletul comisiei, cu un foarte mic număr de colaboratori oficiali în comisia din București și în subcomisiile din Cluj, Timișoara, Iași și mai tîrziu Craiova, asigurîndu-și concursul a zeci și sute de colaboratori benevoli și total dezinteresați — custozii onorifici — V. Pușcariu reușește, grație unei tenacități și perseverențe extraordinare, să realizeze adevărate minuni. Parcul Național Retezat, care exista doar cu numele, ia ființă cu adevărat; fauna sa de mamifere,

greu încerca în timpul războiului, se reface în cele mai bune condiții. În cadrul Parcului Național se delimitează o rezervație științifică și se creează o casă-laborator. Printr-o luptă susținută se reușește salvarea ultimelor colonii de pelicani din deltă.

La asemenea rezultate nu s-a putut ajunge decît în urma unei lupte susținute. Orice acțiune de ocrotire a naturii, orice creare de rezervații reprezintă, aparent, scoaterea din circuitul economic a unor suprafețe de teren. Mulți tehnicieni și economiști, preocupați de un interes economic strict local și momentan, nu văd interesul acțiunii de ocrotire a naturii și a mediului pentru însăși economia națională, la o scară generală și în perspectivă. Cu toți aceștia a trebuit și trebuie să lupte V. Pușcariu și discipolii săi.

Acțiunea de ocrotire a mediului trebuie totdeauna îmbinată cu educarea publicului larg în spiritul dragostei pentru natură și al apărării ei. V. Pușcariu și colaboratorii săi au acționat și în acest domeniu, prin editarea unor cărți, broșuri, afișe, prin realizarea unor filme («Pelicani» și altele) etc.

Grație acțiunii inițiate și dirijate de prof. Pușcariu, România stă mai bine, din punct de vedere al ocrotirii naturii, decît o serie de alte țări din Europa. Faptul a fost recunoscut de către majoritatea naturaliștilor și a iubitorilor de natură străini care au vizitat delta, lacul Razelm, Carpații sau alte regiuni din țară. Meritele lui V. Pușcariu sînt unanim recunoscute de către cercurile competente internaționale. O recunoaștere oficială a acestor merite a fost acordarea în luna precedentă a înaltei decorații olandeze «Anka de aur» de către prințul consort Bernhard al Olandei, care este și președintele Fondului Internațional pentru Ocrotirea Naturii.

P. BĂNĂRESCU

**idei contra idei
între „story“ și „history“**

De la Plutarh încoace, trecînd prin două milenii, biografiile oamenilor de stat au constituit nu numai formule favorite de best-seller, ci și o modalitate specifică de a rescrie istorie potrivit cerințelor beletristicii sau conflictului dramatic.

Un timp, formula «viața și timpul său», în care biograful se străduia să-și plaseze eroul în contextul stufos al condițiilor înconjurătoare, a dus la o asemenea aglomerare de date sociale, economice și politice încît personalitatea omului se pierdea complet din vedere. Cum se întîmplă totdeauna în artă, abuzul într-o direcție saturează într-o asemenea măsură publicul încît generează o reacție contrară. Așa s-a ajuns, între cele două războaie, la biografii romanțate în care evenimentele treceau pe plan secundar. André Maurois în Franța, Emil Ludwig în Germania și Lytton Strachey în Anglia au fost corifeii genului și, cum se spune, au bătut piața. Tentația epocii — căreia nici unul nu i-a putut rezista — de a sonda psihanalitic subconștientul marilor personalități și a descoperi porniri ascunse și țeluri nemărturisite i-a ajutat pe biografi să-și vîndă volumele, chiar dacă — așa cum se vede — le-a redus tirul în timp. Este prețul pe care trebuie deseori să-l plătească un best-seller, pentru a nu mai vorbi de ceea ce s-ar putea numi manipularea datelor istorice. Strachey a exprimat dealtfel, cu un cinism de care numai un englez este în stare, disprețul total față de istorie, ca știință: «Ignoranța este prima condiție a istoricului — ignoranța care simplifică și clarifică, selecționează și omite cu o perfecțiune placidă, neatînsă nici în cea mai înaltă artă». Consecvent acestei cerințe, el nota în prefața la «Eminent Victorians» că istoria epocii victoriene nu poate fi scrisă, pentru că «știm prea mult despre ea», ceea ce

bineînțeles nu l-a împiedicat să o scrie.

Ne-au fost oarecum sugerate aceste considerații de ploaia de biografii, cu privire la Hitler și principalii săi aghiotanți, care s-a abătut asupra librăriilor occidentale, ceea ce i-a făcut pe unii critici să vorbească de 1973 ca de «anul Hitler», comemorînd într-un mod ciudat 40 de ani de la venirea lui la putere. Începînd cu eterna controversă — a fost paranoic sau schizofrenic? — și pedalînd ba pe ambianța revanșardă, ba pe originile germanice străvechi, într-un amestec mitologic de Wotan și Siegfried, biografii «anului 1973» par să aibă ca unic și comun principiu legea pieței.

Mai greu merg lucrurile cu Japonia, unde între 1932 și 1945 s-au succedat prim-miniștri fără număr și fără nume, de care cititorul de rînd nici n-a auzit. Pe așa ceva nu se poate broda o atractivă «story», și atunci istoricul David Bergamini, american get-beget, a scos o carte — «Japan's Imperial Conspiracy» («Conspirația imperială a Japoniei»), în care eroul este împăratul Hirohito. Conspirația, chipurile, fusese pusă la cale încă din 1921, iar originile ei trebuie căutate și mai departe în timp, la începuturile istoriei moderne japoneze, în 1862, cînd fusese elaborat «planul inițial de luptă împotriva primejdiei occidentale». În acest fel, Hirohito apare ca omul providențial chemat «să îndeplinească planul Cio-shu din 1862», iar această chemare a dus, potrivit autorului, «la Nanking în 1937, Pearl Harbor în 1941 și Hiroshima în 1945». Avem de-a face, în mod evident, cu clasică distincție engleză dintre story și history, dintre poveste și istorie, confuzie de genuri pe care o provoacă atît de des constatarea că prima se vinde mai bine decît a doua.

Silviu BRUCAN

cronica de trei secunde

„dolce vita“ la cai

Se constată o chestie cum nu se poate mai ciudată pe hipodromul de la Longchamp, adică pe cel mai celebru hipodrom din lume, ceea ce dă fenomenului o seriozitate incontestabilă: viteza cailor este invers proporțională cu suma premiilor pentru care aleargă.

Cu cât o cursă e mai bine căptușită în franci, cu atât ea se desfășoară mai încet. Cursele oarecare, dotate cu premii mici, bune pentru caii mediocri, numiți și gloabe, se aleargă repede și normal. În cursele celebre, la care participă celebritățile, «poți să-ți aduci o pernă», susține cu necesarul sarcasm cronicarul lui «Le Monde». Celebritățile, «boierii», «seniorii» turfului galopează lent, cu grijă, foarte grijulii în efort, să nu se rupă ceva în ei, cum am zice noi, de la peluză. Domniile-lor fac ce fac să nu mai pună osul la muncă, dornici să-și câștige plina albă și pufoasă cu cât mai puțină nădușeală. În caii celebri, în marile vedete patrupeze, au intrat lenea, meschinăria, prudența, răceala calculului, plăcerea chiului, morbul parazitismului, ipocrizia, diavolul zgîrceniei, cine știe ce-i mai așteaptă în viitor! Huliganismul... Descompunerea morală... «La dolce vita» cabalină nu poate fi altfel decât «la dolce vita» umană. Vita e vită, oricum ai întoarce-o...

Oamenii în două picioare caută cauzele acestui fenomen desfășurat în patru: se

constată că pistele franceze au «linii drepte» mai lungi decât cele americane, ceea ce permite să nu te omori de la început — chestie de tactică hipică în care nu intru fiindcă nu toată lumea pricepe cât de importantă e «prinderea corzii» pe hipodrom. Se mai constată că aceste curse clasice, foarte bogate în premii, sînt disputate de prea puțini cai buni, plutoanele sînt sărace în concurenți, și acolo unde-i sărăcie e loc și de chiul și de lene. Șase cai au fost cu toții într-o cursă de 400 000 franci! «Cu șase participanți într-o cursă — zice cronicarul — fiecare vrea să fie ultimul pe nouă zecimi din parcurs. Cu 18 cai într-o întrecere, 15 vor să ia imediat capul, de la început»... E logic, foarte logic, o pricepe orice om care a alergat în colectiv.

Dar argumentul care m-a lovit în suflet a fost acesta: caii celebri — «copii răsfățați, prea mult alinați» — sînt incontestabil mai fragili decât în trecut. In-con-tes-ta-bil. «Tendoanele, chiar scheletul multor cai nu mai suportă multe curse apropiate în timp și duse cu mare repeziune din start la sosire»... Cailor le slăbesc tendoanele. Oasele...

Și noi sîntem obsedați de fragilitatea universului... Ce oameni, ce oameni!

Radu COSAȘU

oameni despre care se vorbește

GUSTAV HEINEMANN (n. 1899), președintele R.F.G., a semnat legea privind ratificarea tratatului asupra bazelor relațiilor cu R.D.G., precum și legea privind aderarea R.F. Germania la O.N.U. După cum se știe, cererea guvernului landului Bavaria privind interzicerea temporară a intrării în vigoare a tratatului asupra bazelor relațiilor dintre R.D.Germană și R.F. Germania a fost respinsă anterior de Tribunalul constituțional din Karlsruhe.

PABLO NERUDA (n. 1904), marele poet chilian, laureat al Premiului Nobel, printr-o scrisoare publicată în ziarul «El Siglo» adresează intelectualității chiliene apelul de a-și face datoria față de patrie, de a combate orice activități antipatriotice și de a-i demasca pe cei care intenționează să provoace un război civil. Marele poet condamnă totodată reacțiunea internă și forțele reacționare străine, care încearcă să se amestece în treburile interne ale statului.

ERSKINE CHILDERS (n. 1905), reprezentant al partidului Fianna Fail, devine pentru următorii șapte ani președintele Republicii Irlanda, ca urmare a victoriei obținute în alegerile prezidențiale. Erskine Childers, fost ministru al sănătății și vice prim-ministru în guvernul Lynch, își va prelua oficial funcția în ziua de 25 iunie, dată pentru care a fost anunțată retragerea lui Eamon de Valera — președinte al țării în ultimii 14 ani.

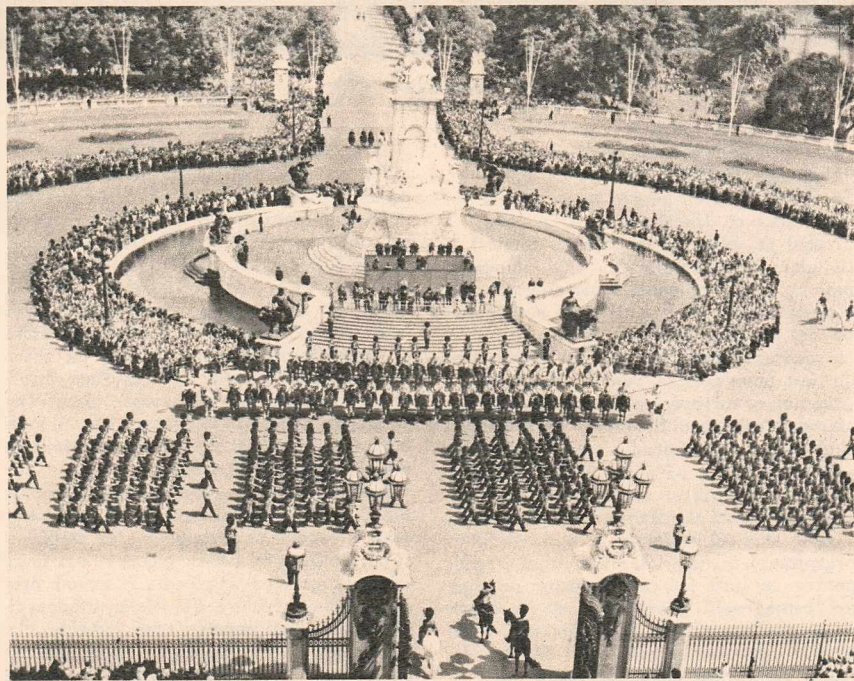
RALPH NADER (n. 1934), cunoscut luptător pentru apărarea consumatorilor și împotriva poluării, împreună cu organizația «Prietenii pământului» au cerut unui tribunal federal din Washington să dispună închiderea unui număr de 20 mari centrale atomoelectrice care amenință viața a milioane de cetățeni ai S.U.A. Chiar și Comisia federală pentru energia atomică — se menționează în acțiune — incalcă regulile de securitate pe care ea însăși le-a stabilit.

FEODOR NIKOLAEVICI PETROV (n. 1876), cel mai bătrîn comunist sovietic, membru al P.C.U.S. din anul 1896, de două ori Erou al Muncii Socialiste, a încetat din viață. «A cunoscut ilegalitatea și închisorile țariste — se arată în necrologul publicat de săptămînalul «Nedelea». A cunoscut bucuria victoriei din octombrie. A muncit ani mulți în șir, dedicîndu-și patriei cunoștințele, experiența, talentul organizatoric».

JUAN DOMINGO PERON (n. 1895) se va reîntoarce, după 18 ani de exil, la Buenos Aires. Îndepărtat de la putere de lovitura de stat din 1955, Peron a continuat să exercite asupra vieții politice argentinieni o influență care s-a concretizat, în cele din urmă, în alegerea președintelui Hector Campora — reprezentant al Frontului justițialist de eliberare, organizație care grupează curentele peroniste reunite. Candidatura lui Campora fusese indicată de Peron.

sărbătorirea reginei elisabeta a II-a

Cu prilejul celei de-a 47-a aniversări a zilei de naștere a reginei Angliei și a celei de-a 20-a a încoronării sale, la Londra a avut loc o fastuoasă paradă a gărzilor călare. Aceasta fotografie, făcută de pe acoperișul Palatului Buckingham, prezintă un moment din timpul festivității: regina Elisabeta a II-a trece în revistă trupele, care îi prezintă onorul.

pentru ca mediterana să nu moară

Pe suprafața Mării Mediterane plutesc insulite de reziduuri, pinze de petrol, covoare de pești morți. Pentru a preveni dispariția prin poluare a faunei și florei maritime, la Beirut a avut loc o conferință internațională la care au participat reprezentanți ai 100 de orașe din regiune. A fost adoptată «Carta de la Beirut», conținînd măsuri pentru protejarea mediului mediteranean: reglementări juridice și administrative, schimb de informații științifice între orașele riverane, crearea unui fond comun destinat luptei împotriva poluării în țările în curs de dezvoltare din regiunea Mediteranei. Nu a fost neglijat nici aspectul privind aplicarea de sancțiuni.

de la lume adunate

ADEVĂRUL ȘI NUMAI ADEVĂRUL...

După ce a publicat câteva romane polițiste, americana Dorothy Uhnak a stîrnit senzație cu noua sa carte «Legea și ordinea», în care descrie corupția din poliția newyorkeză, demonstrînd că este mai bine informată decât însăși comisia de anchetă Knapp, special desemnată în acest scop. Nici nu e de mirare: Dorothy Uhnak a lucrat 14 ani în poliția marelui oraș.

MĂRTURIE A UNEI VECHI CIVILIZAȚII.

Arheologii sovietici au descoperit în insula Berezani din Marea Neagră un document-mărturie de mare însemnătate: o scrisoare în greacă pe o foaie de plumb, care, potrivit părerii experților, datează din secolul VI î.e.n. Ar fi deci vorba de cel mai vechi document de acest fel din lume, celelalte cinci similare descoperite pînă acum datînd din secolele III și IV î.e.n. Documentul a fost trimis la Ermitaj pentru a fi restaurat și expus.

GOLFUL ȘI PARTIZANII.

Clubul de golf din localitatea rhodesiană Centenary a adus importante modificări regulamentului de joc. Astfel, jucătorii de golf au dreptul la o lovitură în plus dacă sînt deranjați de «o rafală de mitralieră sau de explozia unei bombe». De asemenea, ei pot, dacă vor, să cerceteze terenul înaintea începerii jocului, spre a vedea dacă nu cumva e minat. Toate acestea, arată săptămînalul vest-german «Spiegel», ca urmare a intensificării acțiunilor partizanilor în regiunea respectivă.

FUMATUL ESTE DĂUNĂTOR ORIUNDE,

dar mai ales în bazinele de înot

acoperite, afirmă medicul londonez Stanley Shefrin. Într-adevăr, arată el, oxidul de carbon ce se degajă din țigări în timpul fumatului, în combinație cu particulele de clor existente în aer, produce un gaz toxic extrem de periculos pentru organismul uman. **RECORDUL A RĂMAS ÎN PICIOARE.** Încercarea americanului Marshall Maynor din localitatea Mount Clemons de a bate recordul mondial de nedormit, deținut de o cetățeană din Capetown, care izbutise să nu doarmă 11 zile, 17 ore și 55 minute, a eșuat. Încercarea de doborîre a recordului a debutat bine, cu 126 ore de veghe, după care Marshall a avut proasta inspirație să se așeze în fața televizorului unde a adormit bîstean...

EVADATUL DISTRAT. Condamnat la 3 ani închisoare, un anume Pierre Orlando a reușit să evadeze din penitenciarul din Lyon, travestit într-o grațioasă domnișoară cu ajutorul unei peruci și al unei minijupe. Dar numai după două ore evadatul a fost prins. Neobișnuit cu noua sa ipostază, Orlando, care reușise să ajungă într-o gară mică, a fost văzut intrînd într-o cabină pe care scria: «Toaletă — domni»...

HOTI ACTIV! Societățile engleze de asigurări au plătit în anul 1972 o sumă record drept despăgubiri pentru furturi: 23,4 milioane lire sterline. Un alt element care denotă o creștere a delincvenței în Anglia este faptul că în 1972 numărul spargerilor săvîrșite la casele asigurate a fost cu 16% mai mare decât în 1971 și dublu față de 1966.

„TÎRGUL MOȘILOR“

Printre petrecerile tradiționale ale bucureștenilor, locul cel mai important îl dețineau bîlciurile, care durau din aprilie pînă la 14 septembrie al fiecărui an. Cel mai popular bîlci era «Tîrgul Moșilor» (sau «Moșii»), aflat la capătul «Podului Tîrgului de-afară» (azi Calea Moșilor).

În numele unor tradiții care se pierd în timpuri străvechi, aici veneau bucureștenii primăvara, pentru plăcerea copiilor, dar nu pierdeau ocazia nici cei mari să se distreze la «dulap», «călușei», «Vasilache» și la tot felul de «panorame» sau să se cîstească la berării, la vinării sau la polobocelule cu «zăpăceală» (țuică nouă). În ilustrata alăturată, din 1932, se poate vedea aspectul general al bîlciului.

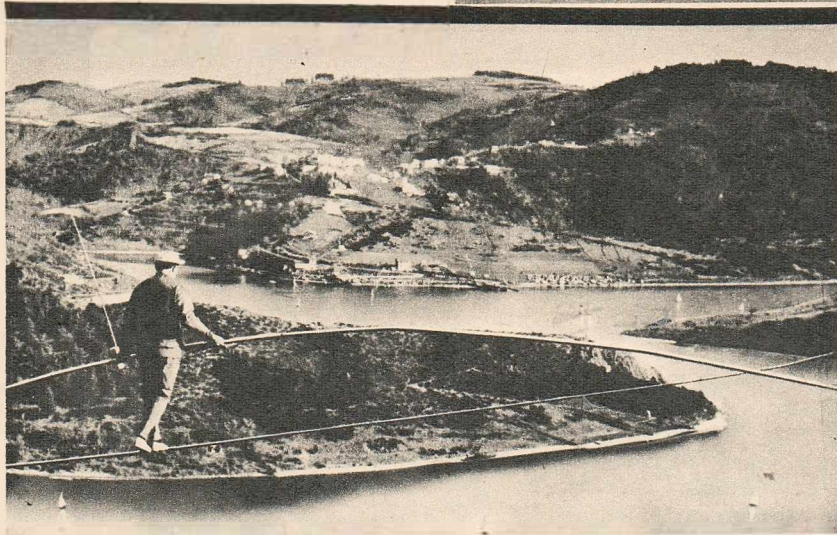
DIN COLECȚIA ING. SILVIU DRAGOMIR

40 București Vedere din Moși

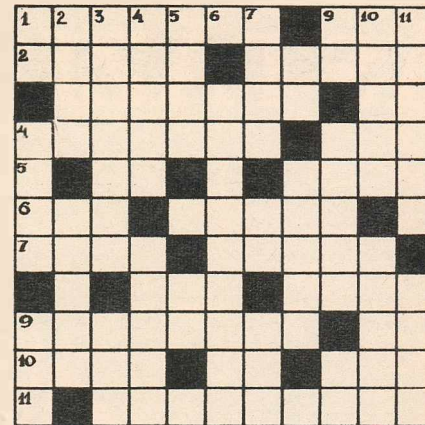
CE ÎNSEAMNĂ SĂ NU FII LEOPARD

Lăsînd la o parte faptul că, spre deosebire de alții care preferă pe covor o pisică siameză sau un cîine de rasă, această tînără pereche de circari englezi se simte bine în compania unui hipopotam, ar fi de spus cîteva cuvinte despre îngrijorata expresie a blajinului animal. S-ar părea că este conștient de spațiul pe care-l ocupă în apartament și, mirosînd laba fostului leopard, încearcă să-și explice miraculoasa metamorfoză a acestuia. Oricum, a nu fi leopard nu implică obligatoriu drept unică postură pe aceea de hipopotam.

6,28,29,25,120,10

Echilibratul Henry's, care evoluează în pitorescul peisaj al orașului St. Étienne, a hotărît să stabilească un record original rămînînd permanent la înălțime timp de 6 luni, zi și noapte (28 martie-29 septembrie a.c.), indiferent de starea vremii. Și asta la 25 metri deasupra Loarei, pe un cablu lung de 120 metri și cu un diametru de 10 milimetri. Cu alte cuvinte, cifra domnului Henry's constituie un veritabil test al răbdării în primul rînd pentru el însuși.

ORIZONTAL: 1) Poet clasic român, autorul unei poezii intitulate «Imnul lăutei românești» (Constantin) — Bate toba. 2) Instrument de suflat din Grecia antică — Instrumente celebre create de Stradivari și Amati. 3) Instrument de suflat răspîdit la uzbeki și azerbaidjeni — Gem! 4) Prozator și poet român, autorul poeziei «Vioara» (Eusebiu) — Hopa, hopa! 5) «Cîntînd în ploaie» — «Îmbrăcămintele» pentru un nou-născut. 6) Curs de apă în Algeria — Fluier mare, ciobănesc. 7) Credul — Pictor francez modernist, creator al lucrării intitulate «Acordeonul». 8) Refren din cîntecele oltenesti — Oraș în U.R.S.S. 9) Bate toba — Prefix care dublează. 10) Oraș german (Niedersachsen) — Prezent la alămuri (simb.) — Refren de colind. 11) Denumire populară a tobei.

INSTRUMENTALĂ

VERTICAL: 1) Piesă cabalină — Instrument muzical... al vîntătorilor, obsesie a profesorului Udrea din «Steaua fără nume» de Mihail Sebastian — Denumire uzitată pentru contrabas. 2) Instrument de suflat cu timbru grav — Copăcel-copăcel. 3) Denumire generică a instrumentelor metalice de suflat — Localitate în Sudan. 4) Lemn din care se confecționează vioarele — Vechi instrument din familia vioarei. 5) Rîu în India — Ler! 6) Instrument popular rus asemănător cu mandolina. 7) Închide poarta — Cave! — Dedesubt. 8) Floare albastră — Instrument de suflat confecționat din lemn, avînd registrul grav. 9) Introducere în botanică! — Fiecare din cele două părți metalice ale unui instrument de percuție folosit în fanfare — Lene! 10) Monstru fabulos cu 100 de ochi, ucis de Hermes după ce Zeus l-a adormit cîntîndu-i cu fluietul lui Pan — Instrument de origine arabă asemănător cu vioara. 11) Instrument de percuție care aduce cu toba — Instrumentul muzical al poezilor descoperit pe cerul înstelat.

Giuseppe NAVARRA

Dictionar: RIR, OREL, ASEL, TEB, ASAL.

Dezlegarea jocului «DESPRE NATURĂ» apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) AER — GRIMARE. 2) INEPUIZABIL. 3) EGALA — BRUTA. 4) VELASQUEZ — D. 5) ELICE — TT — EA. 6) STE — AI — SM. 7) O — ARISTOTEL. 8) NATIVE — LIRA. 9) ERE — ASA — USE. 10) ST — PROMOTOR. 11) TEMPERAMENT.

CINECOTA SĂPTĂMÎNII - 9 cronicari - 9 filme

Filmul	Călin Căliman	Ioana Creangă	Florica Ichim	Gelu Ionescu	Magda Mihăilescu	Horia Pătrașcu	Valerian Sava	Tudor Stănescu	D.I. Suchianu
Ultimul cartuș	**	**	**	**	**	**	**	**	**
Ciprian Porumbescu	**	*	**	**	*	*	**	**	**
Ceața	**	**	**	**	**	**	**	**	**
Simon Templar intervine	*	**	**	**	**	**	**	**	**
Solaris	**	**	**	**	**	**	**	**	**
Rond de noapte	**	**	**	**	**	**	**	**	**
Clasa muncitoare merge în paradis	**	**	**	**	**	**	**	**	**
Cînd legendele mor	*	**	**	**	**	**	**	**	**
Fata bătrînă	**	**	**	**	**	**	**	**	**

0 inutil a vă deranja
* de văzut eventual
** de văzut

*** de văzut neapărat
**** capodoperă

Nicoleta GHERGHEL

TOP MUZICAL

Săptămîna trecută	Săptămîna în curs	Titlul	Interpretul	Săptămîni în top
1	1	Dedicație	Romanticii	7
2	2	Cine te-a adus în calea mea?	Margareta Pîslaru	14
3	3	O portocală	Anda Călugăreanu	9
5	4	Andrii Popa	Phoenix	3
4	5	Zilele	Marina Voica	7
9	6	Alergători de cursă lungă	Margareta Pîslaru	5
6	7	Ai, hai	Doru Stănculescu	11
10	8	Din focul primului sărut	Aurelian Andreescu	4
7	9	Opțiune pentru pace	Mircea Florian	10
8	10	Vouă	Dida Drăgan	13

Compozitori: 1) Teodor Tufiș. 2) George Grigoriu. 3) Marius Teicu. 4) Mircea Baniciu. 5) Marius Teicu. 6) Margareta Pîslaru. 7) Doru Stănculescu. 8) Marius Teicu. 9) Mircea Florian. 10) Petre Magdin.

ASTĂZI!

FRIGERO SAU ARCTIC

NU acceptati propunerea unei excursii la... Polul Nord.
NU acceptati să vă sculați la 5 dimineața pentru a fi primul la... gheață.
Răspundeti doar atît:
«Mulțumesc, CUMPĂR CHIAZ AZI UN «FRIGERO» SAU «ARCTIC» care, adăugăm noi, păstrează și conservă alimentele și băuturile în aceleași condiții ca la... pol.
Realizare tehnică de prestigiu a noii și modernei Fabrici de frigider Găești, frigiderul cu compresor «FRIGERO» sau «ARCTIC» prezintă garanția unei funcționări sigure, fiind unul din aparatele indispensabile unei gospodării moderne.
Estetica și modernismul construcției conferă acestor produse o linie atractivă și elegantă. Adăugați acestor atribute de ordin decorativ și câteva aspecte de ordin tehnic:
• înzestrate cu compartimente de joasă temperatură unde se realizează o temperatură de -12°C (2 stele), iar în cuva interioară, o temperatură de la 0° la $+5^{\circ}\text{C}$.

- reglajul temperaturilor interioare se realizează prin termostat
- agregatul frigorific, condensatorul și evaporatorul sînt executate din tablă de aluminiu cu circuite tubulare integrate
- compresoarele sînt realizate în construcție ermetică pentru agregatul frigorific, echipate cu relee de pornire și protecție

și veți obține sloganul rostit de toți beneficiarii acestui produs:

NICI O FAMILIE FĂRĂ «FRIGERO» SAU «ARCTIC».

Variind, în funcție de capacități, prețul frigiderelelor ne indică:

- ARCTIC sau FRIGERO 140 l tip masă 4 110 și 4 150 lei
- ARCTIC sau FRIGERO 140 l tip cabinet 4 110 și 4 150 lei
- ARCTIC sau FRIGERO 180 l 4 800 lei
- ARCTIC sau FRIGERO 240 l 5 740 lei

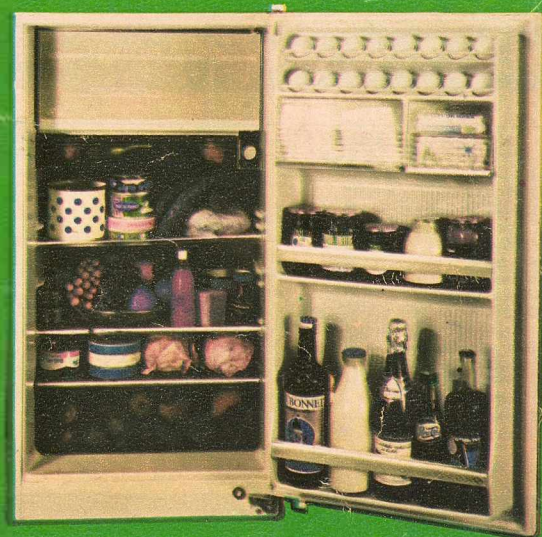
Consum de energie electrică foarte redus — media în 24 de ore variază între 0,18 și 0,30 lei.

Funcționare silențioasă

Astăzi, «FRIGERO»

sau

«ARCTIC»!

IMPORTANT!

Toate tipurile de frigider se vînd și cu plata în rate.

ÎN NUMAI ZECE ZILE AUTORII UNEI ODIOSĂ CRIME SÎNT DESCOPERIȚI. DAR URMĂRILE IMPRUDENTEI RĂMÎN: MORTII NU ÎNVIE...

dispariția lui petru șargu

„...Acum vreo șase luni, într-o seară — avea să-și amintească soția victimei în timpul anchetei — a sunat cineva la ușă.

Cînd am deschis, mi-am dat imediat seama că tînărul din hol nu se aștepta să mă găsească pe mine. «Cum, dumneavoastră sîn-teți acasă?!» — a spus el, surprins, și după ce a mai adăugat ceva nedeslușit a plecat foarte grăbit.

Mi s-a părut mie ceva în neregulă, dar cine s-ar fi putut gândi chiar atît de departe...

Suspiciuni banale. Așa apreciem, nu rareori, situațiile cărora, deși pun semne de întrebare, nu încercăm să le găsim răspunsul. «Ei, n-o fi dracul atît de negru...» — spunem adesea, căutînd un pseudosuport pentru autoliniștire.

Dar dacă aparențele pot fi într-adevăr uneori înșelătoare, există, în schimb, reguli legal statornicite a căror menire, judicios gîndită, este aceea de a evita consecințele ireparabile. În ce măsură se respectă asemenea obligații?

ÎN AȘTEPTAREA CASIERULUI

Petru Șargu era casier plătit de salarii la Secția L. 1 a Direcției regionale C.F.R.-Iași. În această calitate, în zilele de chenzină și salarii el se prezenta la casieria centrală, ridică, conform statelor, zeci de mii de lei, după care se reintorcea la secție ori la diverse șantiere unde efectua plățile.

Regula este că asemenea operațiuni — ridicarea banilor pentru salarii, transportarea la locurile de efectuare a plăților, readucerea sumelor neachitate la casierie — să se execute de către mandatar în prezența unui însoțitor.

Rostul unei asemenea măsuri de siguranță se înțelege de la sine.

«Ei, se mai exagerază și cu... vigilența — și-ar fi zis cei de la Regionala C.F.R.-Iași. De ce să piardă timp doi oameni pentru cîteva zeci de mii de lei?»

Poate tot astfel a gîndit și casierul Petru Șargu ori, vrînd-nevrînd, a încălcat dispozițiile legale, executînd indicațiile șefilor săi, fără să-și dea seama de riscul pe care și-l asumă.

Așa se explică faptul că el mergea pe șantiere să plătească salarii fără să fie însoțit de cineva.

Pînă într-o zi, cînd salariații Secției L. 1 au așteptat în zadar, ore întregi, sosirea casierului pentru efectuarea plăților...

Sesizată de dispariția lui Petru Șargu, miliția a început imediat verificările de rigoare. În timp ce o echipă formată din lucrători judiciari experimentați, condusă de locotenent colonel Corneliu Diamandescu, adjunctul șefului Miliției județene, efectua investigații în rîndul salariaților de la casieria centrală a Regionalei C.F.R. și de la

Secția L. 1, solicitînd amănunte ori eventuale indicii și familiei și vecinilor lui P.Ș., alte cadre cutreierau localurile, supravegheau locurile dosnice, verificau mijloacele de transport care prezentau suspiciuni.

CHEF SAU CRIMĂ?

Dintre toate presupunerile formulate în urma primelor verificări orientative, două ipoteze păreau să fie mai verosimile. Prima: casierul, avînd asupra sa o sumă importantă de bani, ar fi putut să se lase ispitit de o petrecere într-un local mai izolat, eventual în afara orașului; a doua: el a fost suprimat de elemente infraactoare care știau că ridică bani de la casierie și se deplasează spre șantiere fără însoțitor.

Măsurile următoare au fost concentrate mai ales în direcția verificării acestor două ipoteze.

Dar după cîteva zile și nopți de activitate încordată, nici un fel de veste referitoare la prezența casierului, ceea ce făcea să se contureze și mai mult cea de-a doua variantă — omorul în scop de jaf.

Din cercul de bănuți, format în cadrul acestei ipoteze, atrage atenția un tînăr, a cărui comportare dubioasă putea și trebuia să dea mai de mult de gîndit celor din jurul său.

Venit în Iași din mediul rural, numai cu un an și ceva mai înainte, Constantin Postică, de 19 ani, se remarcase printr-o comportare cu totul inadmisibilă, al cărei epilog nu era greu de întrezărit. Fire libertină, impulsivă, Constantin Postică manifesta o atracție irezistibilă pentru petreceri, unde, mai ales în prezența unor femei, cheltuia sume mari de bani și provoca scandal.

O asemenea trăsătură negativă de caracter se manifesta la locul de muncă prin nestatornicie și mai ales indisciplină, ceea ce a atras după sine mai multe sancțiuni administrative, inclusiv diminuarea salariului pentru inactivitate și distrugere de bunuri.

Or. C. Postică prinsese gustul petrecerilor costisitoare. De unde avea bani să cheltuiască la localuri cînd el nu-și îndeplinea obligațiile profesionale și mai plătia și amenzi?!

Așa a incolțit în acest element ușuratic, lipsit de educație, scăpat din atenția familiei și a colectivului în mijlocul căruia s-a aflat o perioadă de timp, ideea de a face rost

de bani cu orice preț, inclusiv cu prețul vieții semenilor săi.

Pare de necrezut că asemenea monștri cu chip de om se formează și trăiesc printre noi, dar, din păcate, aceasta este realitatea. Nu este însă mai puțin adevărat că la realizarea planurilor lor dementiale contribuie adesea și nesocotința, indolența, imprudența celor din jur.

«MI S-A PĂRUT MIE CĂ CEVA NU ESTE ÎN REGULĂ...»

Cazul fostului casier plătit Petru Șargu este cît se poate de edificator. El nu numai că a nesocotit obligațiile de a merge pe șantier cu însoțitor, dar a făcut și imprudența de a accepta invitațiile făcute de C. Postică, mergînd împreună de cîteva ori la localuri.

«...Mi s-a părut mie că ceva nu este în regulă...», avea să-și amintească soția casierului dispărut.

«...Mi-am propus mai demult să-l atrag pe casier într-o cursă, să-l omor și să-i iau banii — avea să declare, la numai cîteva zile de la săvîrșirea faptei, C. Postică. O asemenea idee mi-a venit atunci cînd l-am văzut prima dată venind singur cu bani mulți pe șantier. Am încercat să-i ciștig încrederea și n-a fost greu. L-am invitat la un pahar cu vin și nu m-a refuzat. Am repetat invitația și aproape că devenisem... prieteni. Puteam să-l atac și altă dată, dar așteptam momentul să dau o «lovitură» mai mare.

Avînd nevoie de o mașină pentru a-l duce pe casier undeva în afara orașului, am apelat la șoferii cunoscuți pe care îi știam lacomi de bani. L-am spus lui Petru Achirei (șofer la I.T.I.) planul meu și el a acceptat să mă ajute. În ziua de salarii l-am așteptat pe Șargu în apropierea casieriei centrale. M-am prefăcut că întimplător am și eu drum în aceeași direcție și pentru că «mă grăbeam» am luat un taxi. L-am invitat să meargă cu mine și a urcat. N-a bănuțit nimic pînă în dreptul cantonului 405 de la Socola, cînd Achirei a îndreptat brusc mașina spre barieră. Abia atunci casierul și-a dat seama și a intrat în panică, strigînd la șofer să oprească, dar eu am scos imediat cuțitul.

Cadavrul l-am aruncat într-o viroagă, în pădure...»

Încheiem aici acest cutremurător episod, renunțînd la relatarea altor amănunte despre neobosită și ingenioasă activitate a cadrelor de miliție, care au reușit să descopere în numai zece zile autorii odioasei fapte — nu înainte însă de a sublinia, încă o dată, consecințele grave pe care le poate provoca imprudența.

Mihai GROZAVU

într-o noapte pe peron..

Există fapte, evenimente, care la prima vedere sînt puse pe seama hazardului. Să nu uităm însă: «Nimic nu este întimplător, totul este determinat de o cauză!» Numai astfel poate și trebuie să fie explicată «întimplarea» din noaptea de 5/6 februarie, petrecută pe peronul gării Pitești-Sud.

Este adevărat că sergentul-major Ion Virban, care se afla în noaptea aceea de serviciu, nu primise indicații anume pentru a urmări cine știe ce problemă importantă. Nu avusese nici o semnalară despre producerea unui eveniment care ar fi putut interesa organele de ordine publică.

Cu alte cuvinte, totul se desfășura normal, obișnuit...

Dar pentru comunistul Ion Virban activitatea «normală, obișnuită» nu înseamnă doar prezență fizică în post, nu înseamnă doar scurgerea timpului, ci o trăire efectivă a tot ce incumbă misiunea și calitatea de apărător al ordinii publice, al intereselor statului și poporului nostru.

Totul se desfășura deci «normal», aceasta însemnînd pentru subofițerul respectiv atenție permanentă la ceea ce se petrecea în jur, sesizarea oricărui amănunt care ar fi putut furniza vreun indiciu despre fapte sau intenții ce contravin normelor de conviețuire socială.

«Mi s-a părut nefiresc modul în care se purta individul cu fetița pe care o ducea de mîna prin aglomerația de pe peron — avea să raporteze el mai tîrziu. O ducea după el forțat, fără afecțiunea pe care o manifestă în general oamenii față de copii, iar fetița părea înspăimîntată. Nu mică mi-a fost surpriza cînd, întrebîndu-l a cui este fetița, mi-a răspuns că... este fiica lui, deși el nu arăta a avea nici 20 de ani, ceea ce ar fi însemnat că a devenit tată la 13-14 ani».

La ora aceea tîrzie din noapte, cînd Ion Virban încerca să dezlege enigma straniului fătuns dat de însoțitorul fetiței, nu avea de unde să stie durerea ce sîșia inimile soților Munteanu din Ploiești, care nemaigăsînd-o pe micuța Maria în grupul de copii de lîngă bloc și aflînd că fusese convinsă de un necunoscut să meargă la cofetărie, ajunseseră la concluzia cutremurătoare că fetița fusese răpită.

Aceeași convingere o aveau și organele de miliție ale județului Prahova, care, după minuțioase verificări prelabile, elaboraseră un ordin de urmărire urgentă a făptuitorului, dar despre care nu se cunoștea încă nimic în județele limitrofe.

Abia după aflarea acestor amănunte, dar mai cu seamă după ce răpitorul Vasile Mircea a recunoscut fără ezitare că intenționa s-o violeze, apoi s-o omoare pe fetiță, cei care au luat cunoștință de cele petrecute și-au dat seama cu adevărat de însemnătatea intervenției sergentului-major Ion Virban, de inestimabilul efect al vigilenței.

G.M.

COPERTA NOASTRĂ:

Pămînt, taică, Pămînt.
(Citiți fotoreportajul de la pag. 30-31.)

Fotografie de
Radu CONSTANTINESCU

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

41 505

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

Prezentarea artistică

Ion DOGAR-MARINESCU

flacăra album

Fotografie de S. PAIUC

**SILVIA
POPOVICI,**

distinsa actriță
a Teatrului Național bucureștean.

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 150 000 exemplare.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU